

HRANT DİNK VAKFI
HRANT DINK FOUNDATION
ՀՐԱՆԴ ՏԻՆԷ ՀԻՄՆԱԿԿ

Hrant Dink Vakfı

Halaskargazi Cad. Sebat Apt. No. 74 D. 1
Osmanbey-Şişli 34371 İstanbul/TÜRKİYE
Tel: 0212 240 33 61 Faks: 0212 240 33 94
E-posta: info@hrantdink.org
www.hrantdink.org
www.nefretsoylemi.org

Medyada Nefret Söyleminin İzlenmesi

Proje Ekibi

Zeynep Arslan – Nuran Gelişli – Rojdit Barak

1. Bölüm: Yazılı Basında Nefret Söylemi

İdil Engindeniz Şahan

2. Bölüm: Yazılı Basında Ayrımcı Söylem

Yrd. Doç. Dr. Derya Fırat – Barış Şannan

Medyada Nefret Söylemini İzleme Çalışması, Friedrich Naumann Vakfı, Global Dialogue, ve MyMedia/Niras tarafından desteklenmektedir. Raporda yer alan görüşler, destekçi grupların görüşlerini yansıtmamaktadır.

Friedrich Naumann
STIFTUNG **FÜR DIE FREIHEIT**

Global Dialogue

MYMEDIA
SEVEN COUNTRIES ONE IDEA

İÇİNDEKİLER

MEDYADA NEFRET SÖYLEMİNİN İZLENMESİ HAKKINDA	1
TÜRKİYE’DE ULUSAL VE YEREL GAZETELERDE NEFRET SÖYLEMİNİN İZLENMESİ	2
1. BÖLÜM: YAZILI BASINDA NEFRET SÖYLEMİ	6
BULGULAR	7
OCAK - NİSAN 2014 DÖNEMİNDE SEÇİLEN HABERLER	20
KATEGORİLERDEN ÖRNEKLER	32
1) KÜFÜR / HAKARET / AŞAĞILAMA	
BESLE KARGAYI OYSUN GÖZÜNÜ! - Adnan Fişenk	32
AZGIN RUMLAR BAYRAĞIMIZI ATEŞE VERDİ!../ RUMLAR TÜRK BAYRAĞINI YAKTI	34
2) DÜŞMANLIK / SAVAŞ SÖYLEMİ	
“TİPİK BİR İNGİLİZ KALLEŞLİĞİ”	36
DİK DURMAK! - Muharrem Ulusoy	38
3) ABARTMA / YÜKLEME / ÇARPITMA	
HOCALI ŞEHİTLERİ, KATLIAMIN 22. YILDÖNÜMÜNDE ANILDI / AZERBAYCAN, HOCALI ŞEHİTLERİNE AĞLADI - Osman Uçak / Bakü / CİHAN	39
ÇOCUK GELİNLER SENARYOSU - Aynur Sülün	40
DİĞER DEZAVANTAJLI GRUPLAR	42
KATEGORİLERDEN ÖRNEKLER	46
1) KÜFÜR / HAKARET / AŞAĞILAMA	
HİZMET’TE SINIR YOK - Haber Merkezi	46
TEFEKKÜRLÜ TESETTÜR - Barbaros Şansal	48
2) DÜŞMANLIK / SAVAŞ SÖYLEMİ	
LGBT SORUNU BİR HAK DEĞİL, EDEPSİZLİKTİR - Eyüphan Kaya	50
İPTAL YETMEZ, BU AHLAKSIZLAR MARDİN'DEN GİTMELİ! - Mifit Yaray	52
3) ABARTMA / YÜKLEME / ÇARPITMA	
TRAVESTİLERDEN BİR MİLYON! - Batuhan Ülker	54
AHLAKİ ÇÖKÜŞ - Ömer Mürseloğlu	55

2. BÖLÜM: YAZILI BASINDA AYRIMCI SÖYLEM:

100. YILA 1 KALA YAZILI BASINDA 24 NİSAN ERMENİ SOYKIRIMI'NI ANMA GÜNÜ	56
GİRİŞ	57
GENEL BULGULAR	57
MANŞETLERDE 24 NİSAN ANMASI	60
KÖŞE YAZARLARI VE ERMENİ SOYKIRIMI	64
24 NİSAN ANMASINDA TAZİYE VURGUSU	68
GÖRSELLERDE 24 NİSAN ANMASI	74
ERMENİ SOYKIRIMI'NA İLİŞKİN HABER VE YAZILARA YANSIYAN VERİLER	78
24 NİSAN 1915: BİR ADLANDIRMA MESELESİ	80
24 NİSAN'DAN BAHSEDERKEN ATIF YAPILAN DEĞERLER	82
ERMENİ SOYKIRIMI VE FARKLI TAHAYYÜLLERDEKİ BENZER OLAYLAR	84
1915'E DAİR FARKLI BELLEK TALEPLERİ	84
SONUÇ: 1915 VE PARÇALANMIŞ TOPLUMSAL TAHAYYÜL	86

MEDYADA NEFRET SÖYLEMİNİN İZLENMESİ HAKKINDA

Türkiye'de medyanın sık sık taraflı, önyargılı ve ayrımcı bir dil kullandığına tanık oluyoruz. Haberlerde, özellikle de manşetler ve haber başlıklarında kullanılan provokatif, ırkçı ve ayrımcı dil; toplumda düşmanlığı ve ayrımcı duyguları tetikleyen, kalıp yargıları güçlendiren birer araca dönüşüyor. Her ne kadar evrensel ve ulusal gazetecilik ilkeleri, hatta bazı medya kuruluşlarının kendi gruplarının yayınladığı basın etik ilkeleri bulunsada birçok içerik bu ilkeleri ihlal edebiliyor. Böylesi bir dilin kullanılması ise toplumda huzursuzluğun ve savunmasız gruplara yönelik yaygın bir önyargının yerleşmesine yol açıyor. Hedef alınan kişi ve gruplar ise tedirginleşiyor, sessizleşiyor ve demokrasinin olmazsa olmazı olan sosyal ve siyasal yaşama katılım şanslarından zorunlu feragat ediyorlar. Bu kışkırtıcı ve hedef gösterici dil kullanımı zaman zaman düşmanlaştırılan ve marjinalleştirilen grupların üyeleri ya da mekânlarına yönelik saldırılarla sonuçlanabiliyor.

Nefret söyleminin temelinde önyargılar, ırkçılık, yabancı korkusu/düşmanlığı, tarafgirlik, ayrımcılık, cinsiyetçilik ve homofobi yatar. Kültürel kimlikler ve grup özellikleri gibi unsurlar nefret söyleminin kullanılmasını etkiler, ancak özellikle de, yükselen milliyetçilik ve farklı olana tahammülsüzlük gibi koşullarda, nefret dili yükselir ve etkisini arttırır.

Birçok farklı nedenden dolayı Türkiye bir süredir toplumun farklı kesimleri arasında kutuplaşmalara sahne oluyor; kendisinden farklı olana, “öteki”ne yönelik tahammülsüzlük giderek yaygınlaşıyor. Güneydoğu'da uzun yıllardır süren çatışmalar ve bu çatışmaların yol açtığı zorla yerinden etmeler sonucu yaşanan ani demografik değişim; ekonomik, sosyal ve kültürel çatışmalar, topluluklar arası gerginliğin artmasına neden oldu. Öte yandan azınlık hakları ve dinler arası diyalog gibi demokratik açılım çabalarının, Kıbrıs meselesiyle ilgili tartışmaların “yabancı odakların Türkiye'ye yönelik oyunları” gibi sunulması da düşmanlığı artırıyor. Ortadoğu'daki gelişmeler, Kürt ve Ermeni sorunu etrafındaki tartışmalar ve son dönemde gündemde olan barış süreci, bu konularda çözüme yönelik fikirleri olan kişi ve kurumların hedef gösterilmesine ve belli etnik kimliklerin düşmanlaştırılmasına neden oluyor. Karşıt görüşte olan bazı yayınlar tarafından üretilen bu söylem, çatışma ortamına zemin teşkil ediyor. Son olarak Taksim Gezi Parkı protestolarının çeşitli medya organlarınınca ele alınış biçimi medyanın toplumdaki kutuplaşmayı nasıl pekiştirdiğini göstermesi açısından büyük önem taşıyor.

Medyanın sıklıkla kullandığı ayrımcı dil sonucu, farklı grup ve bu gruplara mensup olduğu bilinen ya da varsayılan kişilere yönelik düşmanca algı ve tutumların tezahür etmesi Türkiye'de önemli ve giderek büyüyen bir soruna dönüşmüş durumda. Hükümet yetkilileri, muhalefet partisi liderleri ve kamu görevlileri gibi kanaat önderleri bile bu tür bir ırkçı ve ayrımcı dil kullanmaktan çekinmiyor. Bilindiği gibi bazı hükümet yetkilileri tarafından sıklıkla dile getirilen Taksim Gezi Parkı protestolarının dış mihraklar tarafından örgütlendiği iddiası ve “faiz lobisi” söylemi, başta Yahudi kimliği olmak üzere belli grupların hedef alınmasına neden oldu.

Dördüncü kuvvet olarak adlandırılan medya (basın-yayın) en etkin kültürel iletkenlerden biridir. Bundan dolayı çeşitliliği ve farklılığı öne çıkarmaya gücü olduğu kadar bu çatışmayı sıradanlaştırma ve yayma konusunda da son derece etkili ve yönlendirici olabilir. Medya sorumsuz veya dikkatsiz davranırsa, ırkçılığı ve kişilerin birbirine karşı nefret duyguları üretmesini tetikleyebilir, besleyebilir ve güçlendirebilir; en kötüsü de bu tür tutumları meşrulaştırıp haklı çıkarabilir.

Uzun yıllardır Türkiye medyası milliyetçi ve ayrımcı söylemin etkin kaynaklarından biri oldu. Bu gazetecilik türünün toplumdaki kutuplaşmaya dikkate değer bir katkısı oldu. Geçtiğimiz yıllarda yaşanan bazı nefret suçları incelendiğinde medyanın etkisi daha anlaşılır olacaktır. Hrant Dink cinayetinin azmettiricisi olarak yargılanmakta olan Yasin Hayal verdiği ifadede, “Hrant Dink’i şahsen tanımadığımı ama gazetelerden Türk düşmanı olduğunu okuduğumu” söylemiştir. Aralık 2007’de İzmir Ayasofya Kilisesi rahibine saldıran zanlı ise Ogün Samast gibi kahraman olmak için bu eylemi gerçekleştirdiğini ifade etmişti. Hrant Dink’in öldürülmesinin ardından, onun hayallerini, ideallerini ve mücadelesini sürdürmek amacıyla kurulan Hrant Dink Vakfı’nın temel amaçlarından biri toplumdaki kutuplaşma ve düşmanlığın sona ermesine katkıda bulunmaktır.

TÜRKİYE’DE ULUSAL VE YEREL GAZETELERDE NEFRET SÖYLEMİNİN İZLENMESİ

Araştırmanın amacı ve kapsamı

Medyada Nefret Söyleminin İzlenmesi çalışmasının genel amacı Türkiye’de ırkçılık, ayrımcılık ve hoşgörüsüzlükle mücadeleye katkı sağlamaktır. Çalışma, **medyanın sivil denetiminin** önemini gözeterek ırkçılık, ayrımcılık ve ötekileştirmenin üretilmesi ve yeniden üretilmesinin en önemli araçlarından biri olan medyada **insan hakları ve farklılıklara saygının güçlendirilmesini**, belli kimlik özellikleri üzerinden hedef alınan kişi veya gruplara yönelik **ayrımcı dil ve nefret söylemine dikkat çekmeyi** ve bu konuda **farkındalık yaratmayı** hedeflemektedir.

Çalışma uzun vadede sivil toplum örgütlerinin nefret söylemiyle mücadele etmesi, medya izlemeyle ilgili becerilerin artması, birlikte sistematik bir biçimde çalışarak medyanın, kullandığı dil ve yöntemlerin eşitlikçi, toplumsal ve kültürel çeşitliliğe saygılı olmasını sağlayacak bir çalışma sürdürmesi konusunda destek vermeyi amaçlamaktadır.

Vakfın bu amaçlara ulaşma yolunda yürüttüğü “Medyada Nefret Söyleminin İzlenmesi” çalışması kapsamında, ulusal ve yerel basın taranmakta, ayrımcı, ötekileştiren ve hedef gösteren bir söylemle kaleme alınmış haber ve köşe yazıları tespit edilip analiz edilmekte, ardından da www.nefretsoylemi.org sitesi aracılığıyla ve raporlarla kamuoyunun bilgisine sunulmaktadır. Proje sitesinde yer alan içerikler ayrıca Facebook¹ ve Twitter² aracılığıyla da paylaşılmaktadır. Hazırlanan rapor, sivil toplum örgütlerine, basın yayın kuruluşlarına, basın meslek örgütlerine gönderilmekte ve web sitemizden yayımlanmaktadır.

Gazetelerin izlenmesinin yanı sıra sivil toplum örgütü temsilcileri, hukukçular, akademisyenler, meslek örgütleri ve gazetecilerle arama toplantıları, seminerler, eğitimler düzenlenerek nefret söylemiyle ilgili duyarlılığı artırmak amaçlanmaktadır. Buna bağlı olarak nefret söylemi kavramıyla ilgili bilgi sağlamak,

¹ <https://www.facebook.com/medyadanefretsoylemi>

² <https://twitter.com/NefretSoylemi>

ayrımcı ve ırkçı söylemle mücadele yolları ve yöntemlerinin neler olabileceğinin tartışılmasına zemin açmak ve medyada insan hakları ve azınlıklara yönelik daha saygılı ve bilinçli bir dil kullanılmasını teşvik etmek amacıyla uluslararası paneller düzenlenmekte, üniversitelerde nefret söylemi üzerine toplantılar yapılmakta, bulgular üzerinden tartışılmaktadır.

Ayrıca nefret söylemi üzerine ders verilmesi, tez ve ödev konusu yapılması yönünde girişimlerde bulunmaktadır. 2012 yılında akademisyenlerle ve sivil toplum örgütü temsilcileriyle yakın işbirliği içinde, **“Ayrımcılık, Nefret Söylemi ve Medya”** başlıklı üniversite seviyesinde bir dönemlik **ders programı taslağı** hazırlanmış ve akademisyenlerle paylaşılmıştır. Bu dönemde, akademisyenlerden alınan geri bildirimler doğrultusunda hazırlanan ders programı geliştirilmekte ve üniversitelerde uygulanmasına yönelik çalışmalar yapılmaktadır.

Müfredat çalışmasına paralel olarak hem dersin tamamlayıcı kaynağı hem de genel okura yönelik giriş niteliğinde bir kaynak görevini görecek çok yazarlı bir yayın olan **“Medya ve Nefret Söylemi: Kavramlar, Mecralar, Tartışmalar”** kitabı³ Aralık 2013 itibari ile yayımlanmıştır. Mahmut Çınar'ın editörlüğünde hazırlanan ve Fuat Keyman'ın sunuş yazısıyla yayımlanan kitap bu alanda bir referans çalışma olma potansiyeli taşıyor.

Yöntem

Nefret söylemi odaklı medya tarama çalışması kapsamında, tüm ulusal gazeteler ve sayısı 500'ü bulan yerel gazete önceden belirlenen anahtar kelimeler üzerinden (ör. işbirlikçi, Türk düşmanı, bölücü) medya takip merkezi aracılığıyla taranıyor.

Esas olarak ulusal, etnik ve dini kimlik temelli nefret söylemine odaklanılırken cinsiyetçi ve homofobik söylemler de tarama kapsamına alınmaktadır. Çalışmada genel olarak medya araştırmalarında uygulanan eleştirel söylem analizi yöntemi ve buna bağlı teknikler kullanılmaktadır. İncelenen içeriklerin özellikleri doğrultusunda yazısal ve ikonografik (fotoğraf, resim ve diğer çizimlere ilişkin) metin analizleri gerçekleştirilmektedir. Medya içerikleri ve söylem konusunda belli göstergeler oluşturmak amacıyla önce niceliksel ölçeklemeye başvurulmakta, nefret söylemi içeriğinin en çok nerede (hangi gazetelerde), ne şekilde kendine yer bulduğu, hangi kaynaklar tarafından oluşturulduğu ve kimleri hedef aldığı ortaya konulmaktadır.

Haber ve köşe yazılarında nefret söylemi tespitinde, **1997 yılında Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi** tarafından kabul edilen tavsiye kararı esas alındı. Bu kararda nefret söylemi şu şekilde tanımlanıyor: “Nefret Söylemi kavramı; ırkçı nefreti, yabancı düşmanlığını, Yahudi düşmanlığını veya azınlıklara, göçmenlere ve göçmen kökenli insanlara yönelik saldırgan ulusalcılık ve etnik merkezilik, ayrımcılık ve düşmanlık şeklinde ifadesini bulan, dinsel hoşgörüsüzlük dahil olmak üzere hoşgörüsüzlüğe dayalı başka nefret biçimlerini yayan, teşvik eden, savunan veya meşrulaştıran her tür ifade biçimini kapsayacak şekilde anlaşılacaktır”.

Yukarıda belirlenen amaç ve kapsam doğrultusunda tespit edilen nefret söylemi içeren haberler benimsedikleri söylemin niteliği doğrultusunda kategorilere ayrılıyor. Bu konuda daha önce yapılmış

³ <http://www.hrantdink.org/?Publications=7&id=902&Lang=>

olan uluslararası bilimsel çalışmalardan yararlanılarak ve ülkeye özgü dil ve kültür farklılıkları dikkate alınarak belirlenmiş olan nefret kategorileri şunlardır:

1) Abartma / Yükleme / Çarpıtma: Bir kişi ya da olaydan yola çıkarak bir topluluğa yönelik olumsuz genellemeler, çarpıtmalar, abartmalar, olumsuz atıflar içeren söylemler (“Türkiye çan sesine boğuldu”).

2) Küfür / Hakaret / Aşağılama: Bir topluluk hakkında doğrudan küfür, aşağılama, hakaret içeren (örneğin Kalles, Köpek, Kanıbozuk gibi) söylemler.

3) Düşmanlık / Savaş Söylemi: Bir topluluk hakkında düşmanca, savaşı çağrıştıran ifadelerin yer aldığı söylemler (Örneğin Gavur Zulmü).

4) Doğal kimlik ögesini nefret aşağılama unsuru olarak kullanma / Simgeleştirme: Doğal bir kimlik ögesinin nefret, aşağılama unsuru olarak kullanıldığı, simgeleştirildiği söylemler (Örneğin olumsuz anlamda “senin annen Ermeni zaten” söylemi ya da “senin soyadın Davutoğlu mu Davutyan mı?” gibi).

AYRIMCI SÖYLEM DOSYA KONULARI

2013 yılı itibarıyla dört aylık periyodik nefret söylemi raporlarına **ayrımcı söylem raporları** da dosya konuları olarak dâhil edildi. Buna göre, ilgili dört aylık dönem içinde seçilen bir dosya konusuna odaklanılarak ve her konuya özel bir araştırma yöntemi belirlenerek ayrımcı söylem analizi yapılıyor. Bu analizlerde nefret söylemine göre daha ince bir şekilde kurgulanmış, ayrımcı ve ötekileştiren mesajları daha örtük bir şekilde veren söylemleri açığa çıkarmak hedefleniyor.

Ayrımcı söylem odaklı medya taraması için 2013 yılının ilk raporu olan Ocak-Nisan döneminde, **BDP ve HDK temsilcilerinin Karadeniz turu** dosya konusu olarak belirlendi. 15 Şubat-28 Şubat 2013 tarihleri arasında, **Bizim Karadeniz, Taka, Cumhuriyet, Hürriyet, Sabah ve Zaman** gazetelerinde yazılmış tüm haber ve köşe yazıları üzerinden bir analiz gerçekleştirildi.⁴

2013 yılının ikinci raporunda **Gezi olaylarının** ilk bir haftası olan 1-7 Haziran 2013 tarihleri arasında, **Habertürk, Hürriyet, Özgür Gündem, Radikal, Sabah, Sözcü, Taraf, Yeni Şafak ve Zaman** gazetelerinde konuyla ilgili yazılmış tüm haber ve köşe yazıları tarandı, içerik analizi ve söylem analizi yöntemleri kullanarak incelendi.⁵

⁴ <http://nefretsoylemi.org/rapor/Ocak-Nisan-2013-NS-Rapor-Final.pdf>

⁵ <http://nefretsoylemi.org/rapor/mayis-agustos-rapor-final.pdf>

Eylül-Aralık 2013 döneminde ise güncel siyasete bağlı olarak medyada da sıklıkla referans verilen **Aleviler** dosya konusu olarak belirlendi. Bu konuya bağlı olarak **Birgün, Habertürk, Hürriyet, Milliyet, Özgür Gündem, Star, Sözcü, Yeni Şafak, Yurt** ve **Zaman** gazeteleri tarandı.⁶

2014 yılının ilk dönemi olan bu raporun dosya konusu ise 1915 Ermeni Soykırımı'nı anma günü olan 24 Nisan olarak belirlendi. Bu tarihi temel alarak 22-26 Nisan arasında **Aydınlık, Birgün, Habertürk, Hürriyet, Radikal, Sabah, Türkiye** ve **Zaman** olmak üzere 8 gazete tarandı ve analiz edildi. Araştırmanın yöntemi ve bulguları bu raporun ikinci bölümü olan "Yazılı Basında Ayrımcı Söylem" bölümünde bulunabilir (Sayfa: 56).

⁶ http://nefretsoylemi.org/rapor/Eylul-Aralik2013_nefretsoylemi_ayrimcisoylem_raporu.pdf

1. BÖLÜM

YAZILI BASINDA NEFRET SÖYLEMİ

İDİL ENGİNDENİZ ŞAHAN

BULGULAR

Medyada Nefret Söyleminin İzlenmesi araştırmasının **2014 yılı Ocak – Şubat – Mart – Nisan** aylarını kapsayan dört aylık dönemde ulusal, etnik ve dini grupları hedef alan **188** köşe yazısı ve haber içeriği tespit edildi.

2014 yılının ilk dört ayını oluşturan bu dönemde, nefret söylemi içeren yayın sayısındaki artışın devam ettiğini görmekteyiz. Söz konusu artış yalnızca son bir yıllık döneme baktığımızda değil, önceki yılların aynı dönemlerini incelediğimizde de ortaya çıkmakta: 2012 yılının ilk dört ayında nefret söylemi içeren yayın sayısı 114 olarak belirtilirken, 2013 yılının aynı döneminde 104 içerik incelenmiş. Aynı ayları kapsayan dönemlerin, güncel gelişmelerden bağımsız olayları kapsadığını düşünürsek, aşağıda ayrıntılarını vereceğimiz konuların ele alınışında nefret söyleminin giderek artmakta olduğu tespiti yanlış olmayacaktır.

Her yılın Aralık ve Ocak aylarında görüldüğü üzere bu sefer de yılbaşı kutlamaları dini referanslara sıklıkla yer veren yayınlar tarafından Hıristiyanlara (ve bazen de Yahudilere) yönelik nefret söylemi üretmek ele alınıyor. Farklı dinlerin farklı bayramlarının bulunması ve dinin çeşitli yorumlarına göre başka kutlamaların kabul edilmemesi, fikir özgürlüğü çerçevesinde ifade edilebilecek bir konuyken; gazetelerin yaklaşımı “mazlum insanların canına, malına ve ırzına tecavüzden kaçınmayan batılı zihniyetin bayramı” (**Bartın Pusula**, 01.01.2014) vb. ifadelerle hakaret ve küfre varan bir hâl alabiliyor. Bu konuyla ilgili nefret söyleminin en çok da yereldeki çeşitli grupların yılbaşıyla ilgili açıklamalarının gazeteler tarafından aynen yayımlanması yoluyla (yeniden) üretildiğini, dolaşıma sokulduğunu görmekteyiz. Daha önceki raporlarda da belirttiğimiz üzere, sınırlı bir coğrafi mekâna hitap eden yayınlardaki bu söylemin o coğrafyada yaşayan kişiler üzerindeki etkisinin daha doğrudan, dolayısıyla daha tehlikeli olabileceğini söylemek mümkün.

Yılbaşı kutlamaları yanında, 24 Nisan ve Hocalı anmaları da hakkında nefret söylemi üretilen grupların açıkça belirtildiği başlıklar oldu.⁷ Gündemdeki konulardan bir diğeri de Gülen Cemaati ve Erdoğan Hükümeti arasındaki gerilimdi. Cemaat üzerinden genellikle Hıristiyanlara, Yahudilere ve Batı toplumlarına yönelik nefret söylemi üretildi. Gezi olaylarından itibaren nefret söylemi üreten içerikte yerini bulan “Geziciler” ifadesi bu dönemde de karşımıza çıkmakla birlikte önceki dönemlere göre çok daha azalmış bulunmakta, yine de Masonlar, komünistler, Geziciler gibi tanımı daha geniş ve daha belirsiz gruplar bu dönemde de nefret söylemine maruz kaldı. Nefret suçunun yasaya girmesi de, ele alınmaya devam eden konulardan biri oldu.

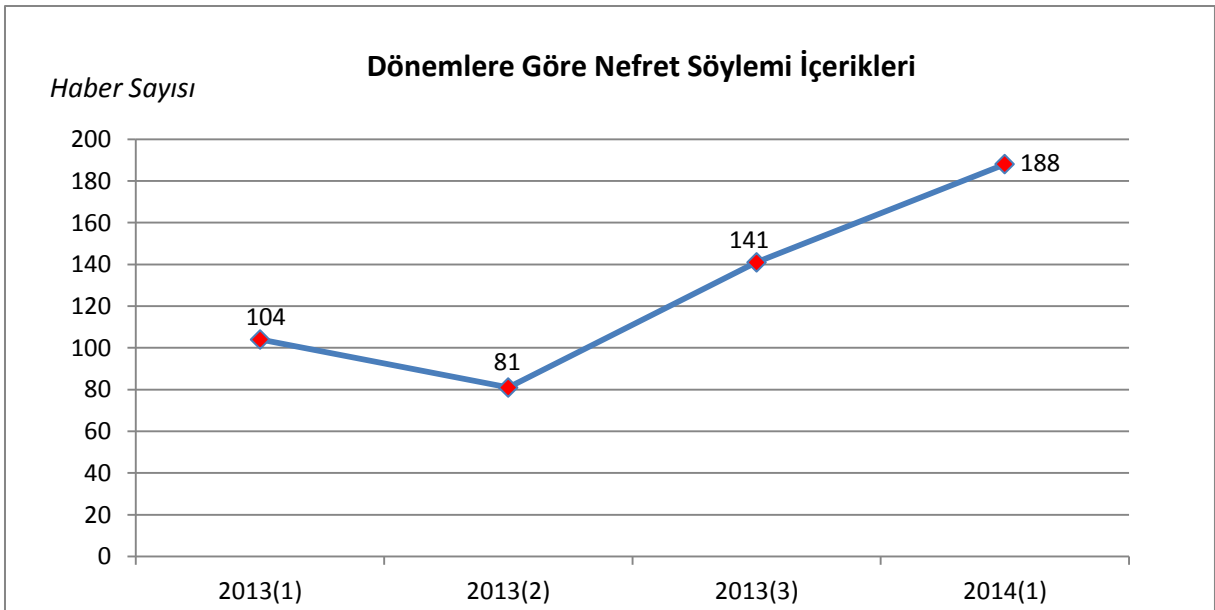
İncelenen yazılar, yukarıda belirtilen kategoriler doğrultusunda sınıflandırılmakla birlikte bu dönemde “komplo teorileri”nin nefret söylemi üretmede önemli bir araç olarak kullanıldığı gözlemlendi. Her türlü konuyu farklı din ve etnisitelere mensup grupların komplosu olarak gören ve tarihi bağlamından soyutlayan, neden-sonuç ilişkisi gütmeyen bir yaklaşım, güvenilir herhangi bir referanstan yoksun çeşitli bilgileri dolaşıma soktu.

⁷ 24 Nisan Ermeni Soykırımı'nı anma günüyle ilgili çıkan haberlerin ayrımcı söylem analizini bu raporun ikinci bölümünde bulabilirsiniz.

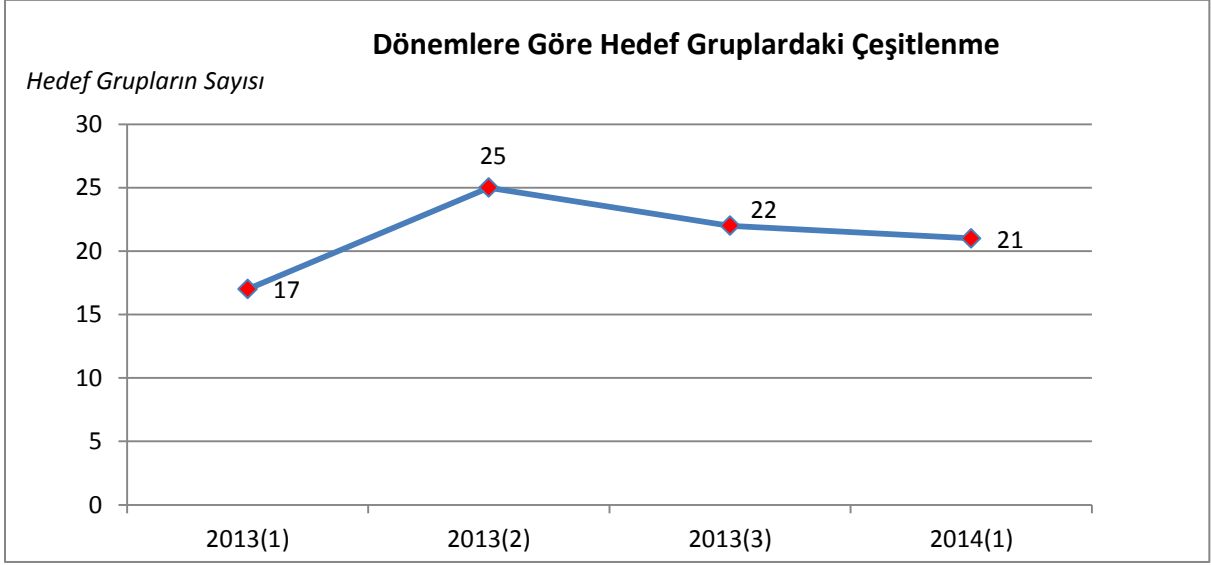
Bu dönemde de nefret söylemi üreten yazı sayısı artış gösterirken hedef alınan grup sayısında büyük bir değişiklik görülmedi. Hedef alınan **21 farklı grubun 9'u** sadece tek bir yazıyla nefret söyleminin hedefi olurken **4 grup** hakkında **ikişer** yazıda, **1 grup** hakkında **üç** yazıda ve **7 grup** hakkındaysa **beş ve üzeri** içerikte nefret söylemi üretildi. Yakın döneme ait raporlarda olduğu gibi, hedef alınan grupların çeşitliliğini yansıtmak amacıyla, nefret söylemine görece daha az maruz kalan gruplar “Diğer” kategorisi altında toplanmadı, böylelikle nefret söyleminin yönelebileceği grupların bağlama göre ne kadar farklılaşabileceği de gösterilmeye çalışıldı.

Tekil örneklerde nefret söylemine maruz kalan gruplar dönemsel olaylara ve ondan da çok verilen tesadüfi örneklerle bağlı olarak ele alınırken, farklı yayınlar tarafından sıklıkla ele alınan gruplara yönelik sistematik bir nefret söyleminden, bilinçli bir düşmanca tavırdan bahsetmek mümkün. Daha önceki raporlarda da belirtildiği üzere hakkında uzun bir döneme yayılan çok sayıda yazıyla nefret söylemi üretilen grupların değişim göstermiyor olması, söz konusu grupların nefret söylemi karşısındaki kırılganlığına dair önemli bir bilgi sunmanın yanında kemikleşmiş ve vazgeçilmeyen bir düşmanlaştırma çabasını da ortaya koymakta.

Grafik 1

Grafik 2

Hedef grupların ortak özelliklerine baktığımızda, bu dönemde öncelikle dini aidiyet üzerinden nefret söylemi üretildiğini görmekteyiz. **Toplam 220 içerikte İslam dışı inanışa sahip olan, Sünni olmayan veya herhangi bir inanışı bulunmayan 11 farklı grup** hakkında nefret söylemi üretilirken **etnik ve milli aidiyete** dayalı olarak nefret söylemi içeren **30 yazı, 10 grubu** hedef almakta. Son kategoride değerlendirilen **yazıların 10'u Kürtlere yönelik** nefret söylemi içermekte, dolayısıyla bir önceki döneme göre (14 içerik) bir düşüş yaşandığı gözlenmektedir. Bununla birlikte, doğrudan Kürtlere yönelik değilse de Kürt siyasetçiler üzerinden dolaşıma sokulan düşmanca bir söylemin varlığı da göz önünde bulundurulmalıdır. **Sözcü** gazetesinde, 4 Nisan tarihinde Mehmet Türker'in köşesinde yayınlanan "CNN TÜRK'te Kürtçe şov!.." başlıklı yazı buna uygun bir örnek olarak karşımıza çıkmakta. Nefret söylemi listesine alınmamakla birlikte yazıda Kürtçe dili ve ismi verilmeyerek Cizre Belediyesi Eş Başkanı Leyla İmret üzerinden Kürtlere yönelik ötekileştirici ve düşmanca ifadeler kullanılıyor: "beline PKK renkleri olarak bilinen sarı-kırmızı-yeşil renkte örgü kuşak takmış", "bu kadının yaptığı bir meydan okumadır", "ulusal bir TV kanalında yaptığı açık bir tahriktir!", "yoksa Kürtçülüğün imtiyazı mı var?.." Aynı şekilde, 21 Mart tarihinde **Konya Postası** gazetesinde yayınlanan Muharrem Balatekin imzalı ve "Seçimler yaklaşırken BDP ve HDP" başlıklı köşe yazısı da doğrudan Kürtleri hedef almamakla birlikte, "Kürt milliyetçiliğini savunan ırkçı bir parti", "Ordu ve Giresun'da ki insanların BDP ve HDP'ye tepki göstermesi son derece doğaldır. Yine Fethiye'de ki olaylarda aynı şekilde değerlendirilebilir... Milletın yarası taze iken, dün olanlar çok yakinken BDP ve HDP bu millettten hoşgörü beklemesin" gibi ifadeler şiddet eylemlerini onaylamakta ve teşvik etmekte. Yukarıda da belirttiğimiz üzere doğrudan bir etnik gruba değil de siyasi kurumlara yönelik olduğu için, bu yazıdaki düşmanca ifadeler de nefret söylemi içinde değerlendirilmemekle birlikte son derece menfi sonuçları olabileceğinin altını ısrarla çizmek gerekmektedir.

Nefret söyleminin genellikle tek bir içerikte birden fazla gruba yönelmesi de, altı çizilmesi gereken bir diğer nokta olarak karşımıza çıkıyor. Bu dönemde de gruplara dağılım yapıldığında incelenen **188 içerikte 251 nefret söylemi** görülmekte. Bununla birlikte, son dönemde bu dağılımın hemen hemen eşit olduğunu belirtmek gerek: 124 içerikte birden fazla (en az iki en çok dört) grup hakkında nefret söylemi üretilirken 127 içerikte sadece tek bir grup hakkında nefret söylemi içeren ifadeler

kullanılmış. Bunda en büyük etkense, yukarıda da bahsettiğimiz 24 Nisan ve Hocalı anmaları. Bu konuyu ele alan içeriklere baktığımızda, **59 içerikte sadece Ermenilere** yönelik nefret söylemi üretildiğini görmekteyiz. Kalan 68 içerik ise 13 grup arasında dağılmış bulunmakta. Nefret söylemi açısından birbiriyle en çok ilişkilendirilen gruplarınsa Hıristiyanlar ve Yahudiler olduğunu görmekteyiz. Hıristiyanların başka gruplarla ele alındığı 24 içerikten 23'ü Yahudilere yönelik nefret söylemi de içermekte. Bunun yanında Ermeniler ve Kürtler de haklarında birlikte nefret söylemi üretilen gruplar olarak göze çarpmakta.

Ocak-Nisan 2014 döneminde de nefret söylemi içerdiği tespit edilen yazıların çoğunun **ulusal basında** yer aldığı ancak aradaki farkın önceki dönemlere göre çok daha azaldığı görüldü. Analiz kapsamında değerlendirilen **188 içerikten 96'sı (%51.07) 17 farklı ulusal yayında** yer aldı. Kalan **92 yazı (%48.93) ise, 63 farklı yerel gazetede** yer aldı. Daha önceki dönemlerde de görüldüğü gibi, yerel yayınlar bu dönemde de giderek çeşitlendi, son üç dönemde sayıları 24'ten 39'a ve bu dönemde de 63'e yükselmiş oldu. Bu artışta, yeni yayınların çıkmakta olmasından ziyade nefret söyleminin yerelde giderek daha sıklıkla kullanılmasının rolü olduğunu söylemek yanlış olmayacaktır. Dolayısıyla söz konusu artışın tehlikeli bir duruma işaret ettiğini belirtmek gerekir. Yerel gazetelerin bölgesel / illere göre dağılımına bakıldığında Karadeniz bölgesinin 12 farklı yerel yayınlara ilk sırada olduğu görüldü. Yerel basında yayımlanan yazılar oransal olarak da (%40-%48.9) içerik sayısı açısından da (56-92) bir önceki döneme göre önemli ölçüde artış gösterdi. Ulusal basındaysa bu artışın çok daha az olduğu (81-96 içerik sayısı), hatta oransal olarak düşüş yaşandığı (%60-%51) görüldü.

Önceki dönemlerde olduğu gibi bu dönem de nefret söyleminin özellikle **köşe yazılarında** üretildiği gözlemlendi. İncelenen içeriklerin **113'ünü köşe yazıları, 62'sini haberler** oluşturdu. Farklı başlıklar altında okur ya da uzman katılımını hedefleyen altı içerikte nefret söylemi görüldü. **Kıbrıs Halkın Sesi** gazetesinde "50 Yıl Önce" başlıklı sayfada, daha önce yayımlanmış dört yazının yeniden dolaşıma sokulduğu gözlemlendi. **Yeni Çağ** gazetesindeki "Zaman Tüneli" ve **Adana Ekspres** gazetesindeki "Çukurova'dan Dünyaya Tarih" sayfalarında ise tarihi bilgiler aktarılırken nefret söylemi üretildi.

Türkiye basınında hakkında en çok nefret söylemi üretilen, düşmanlaştırılan, ötekileştirilen gruplar bu dönemde de değişiklik göstermedi. Yılın ilk dört aylık döneminde, **en çok Ermeniler hakkında**, 75 içerikte, nefret söylemine rastlandı. **İkinci sırada** 66 içerikle **Yahudiler** gelirken, **Hıristiyanlar 45 içerikle** üçüncü sırada yer aldı. Onların ardından 21 içerikle Rumlar, 10 içerikle Kürtler ve sekiz içerikle İngilizler nefret söylemine maruz kalan gruplar arasında bulundu.

Nefret Söylemi Raporu'nu hazırlarken sorgulanan noktalardan biri de ülkelerin politikalarına yönelik eleştirel yaklaşımla o ülkelerin halklarına yönelik nefret söylemi arasındaki sınırın nerede çizilmesi gerektiği oldu. Ancak, özellikle de Hasan Karakaya'nın 14 Mart 2014 tarihinde **Yeni Akit** gazetesinde yayınlanan "Fetullah Gülen, Burak için niye taziye mesajı yayınlamadı?"⁸ başlıklı yazısı aradaki ayrımı ortaya koyar nitelikte. Karakaya, Gezi olayları ve Fetullah Gülen'den bahsettiği yazısında ülke içinde yaşanan olaylarla ilgili olarak defaatle İsrail'e gönderme yapmakla bir anlamda Türkiye'de yaşayan Yahudileri de kırılgan ve şiddete açık bir konuma sürüklemiş oluyor.

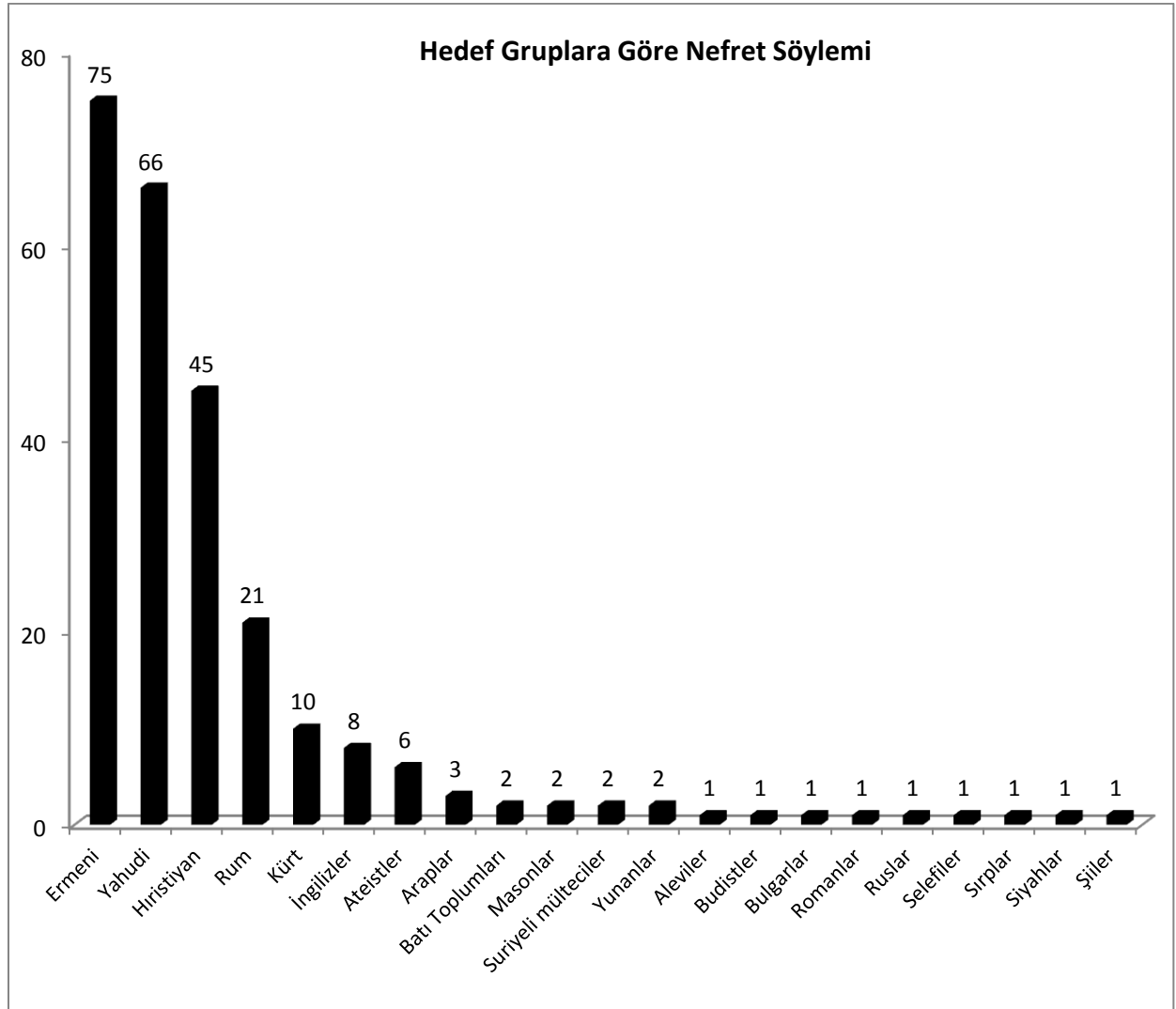
⁸ Orijinal başlıkta, isim "Fetullah" olarak yazıldığı için raporda da o şekilde bırakılmıştır. İ.E.Ş.

İncelenen dönem içinde, başlıklarda yapılan genellemelerin de nefret söyleminin üretilmesine katkıda bulunduğu gözlemlendi. “Ermenistan” ya da “İsrail” tarafından gerçekleştirilen eylemler “Yahudi zulmü”, “Ermeni mezalimi” gibi ifadelerle başlığa yansıtıldığında nefret söylemi listesi içinde değerlendirildi.

İfade özgürlüğüyle nefret söylemi arasındaki sınırın nasıl aşılabileceğine bir diğer örnek de **Yeni Akit** gazetesinin 7 Şubat 2014 tarihli, “Orta Afrika’da Hıristiyan vahşeti” başlıklı haberi oldu. Aslında bölgede yaşanan dinler arası savaş gerçeğine dayanan haberin başlığında yalnızca Hıristiyanların ön plana çıkarılması ve öncesinde yaşanan gelişmelere değinilmemesi, konunun eksik ve okurda düşmanlık duygusunu körükleyecek şekilde aktarılmasına yol açmakta.

İncelenen içeriklerdeki nefret söyleminin hedef gruplara göre dağılımına baktığımızda şu tabloyla karşılaşmaktayız:

Grafik 3⁹

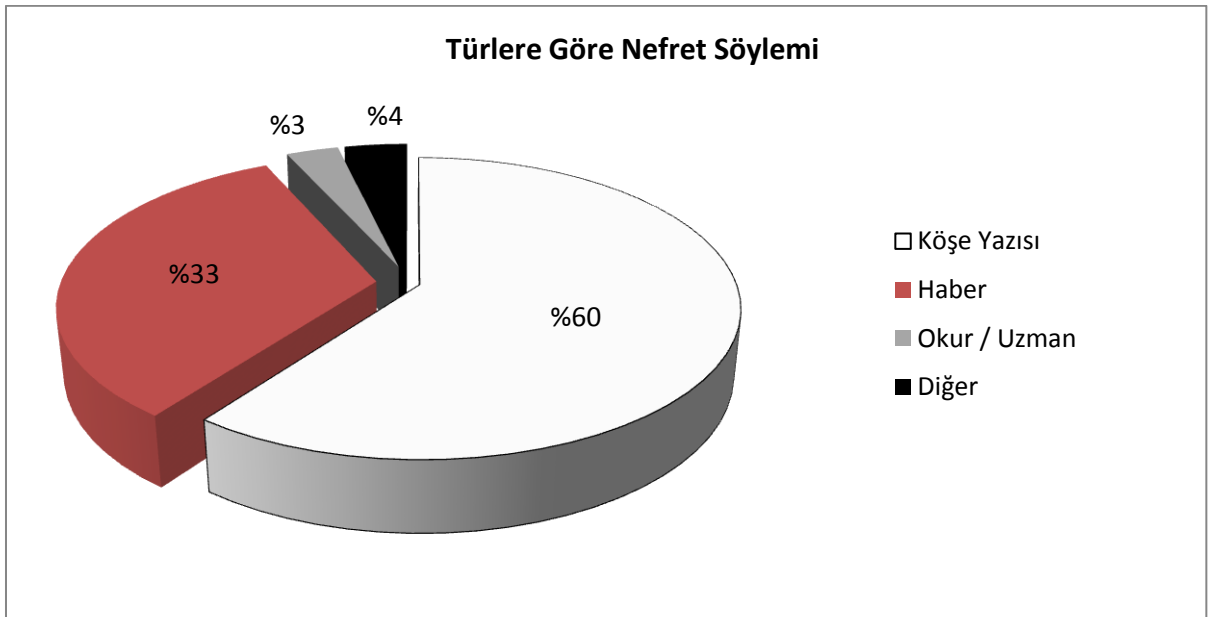
⁹ Bir içerikte birden fazla grup hedef alınabildiği için her grubu hedef alan içerik sayılarının toplamı (220), toplam içerik sayısından (188) fazladır.

Bunlara ek olarak, önceki raporlarda ele alındığı şekilde, **kadınlara ve LGBTİ'lere**¹⁰ yönelik nefret söylemi içeren **34 adet haber ve köşe yazısı**, istatistiksel analizlere dâhil edilmeyip ikinci bölümde kendi içinde değerlendirildi. Nefret söylemine zemin hazırlayan üç ayrımcı içerikli yazıya da yine aynı bölümde değinildi.

Tür, Gazete ve Kategorilere Göre İçeriğin Dağılımı

Bu dönemde de, nefret söylemi sıklıkla **köşe yazılarında** üretilmiş olup (**%60.1**), **haber** türündeki içerikte yine artış gözlenmiştir (**%32.9**). Diğer içerikler ise, doğrudan okur veya uzman katılımına yönelik sayfalardan (%3.19) ve “Diğer” kategorisindeki yayınlardan (%3.72) oluşmaktadır. Haberlerin yüzde 45.16’sı (28 haber) imzasız yayımlanırken bir haberde sadece yer mahrecine yer verilmiş, yedi haberde “Haber Merkezi” ibaresi kullanılmış ve altı haberde de “haber ajansı” belirtilmiştir. Doğrudan muhabir ismi belirtilerek yayımlanan haber sayısı 21 iken; toplam 28 haber gazetelerin kendi insan kaynaklarına dayanılarak hazırlanmıştır. Bu durum hem ajans haberciliğinin diline gösterilmesi gereken özeni hem de muhabir eğitiminin önemini ortaya koymaktadır. Haberlerde kaynak olarak belirtilen tek ajans **İhlas Haber Ajansı** (İHA) olurken İHA mahreçli haberlerin tamamının yerel basında görüldüğünü de eklemek gerekmektedir.

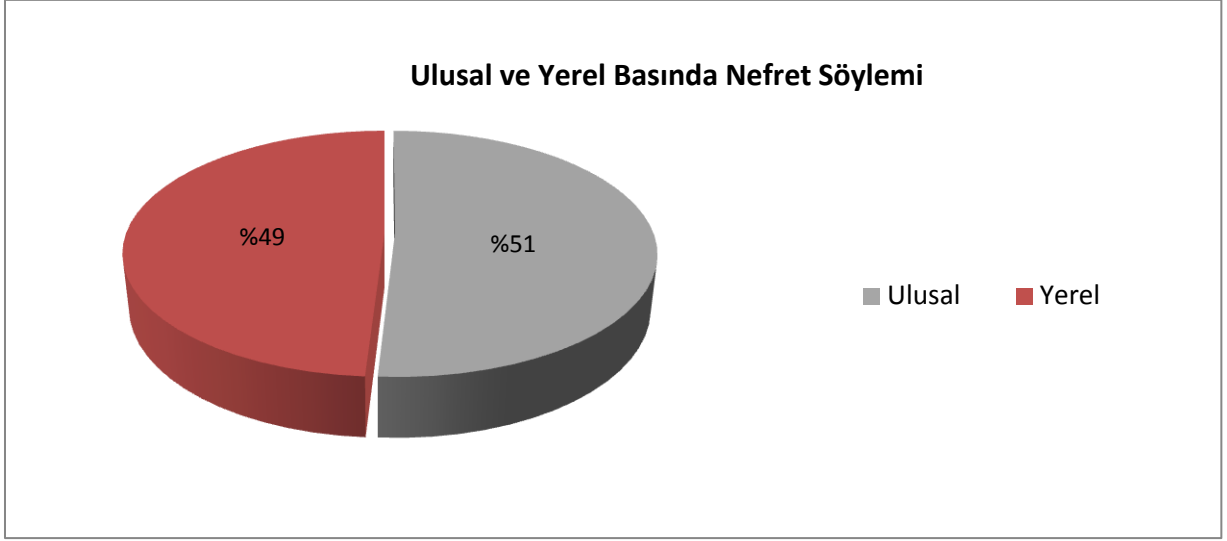
Grafik 4

Bir önceki dönemde %60.28 oranıyla ulusal basında daha yaygın biçimde yer alan nefret söylemi, bu dönemde **ulusal basın ve yerel basında neredeyse eşit oranda** yer bulmuştur. Ulusal basın 96 içerikle yüzde 51.07 oranında nefret söylemi üreten içeriğe yer verirken yerel basın da 92 içerikle yüzde 48.93'lük bir orana yükselmiştir. Bu durumda, yukarıda bahsedilen yerel yayınlardaki artış etkili olmuştur.

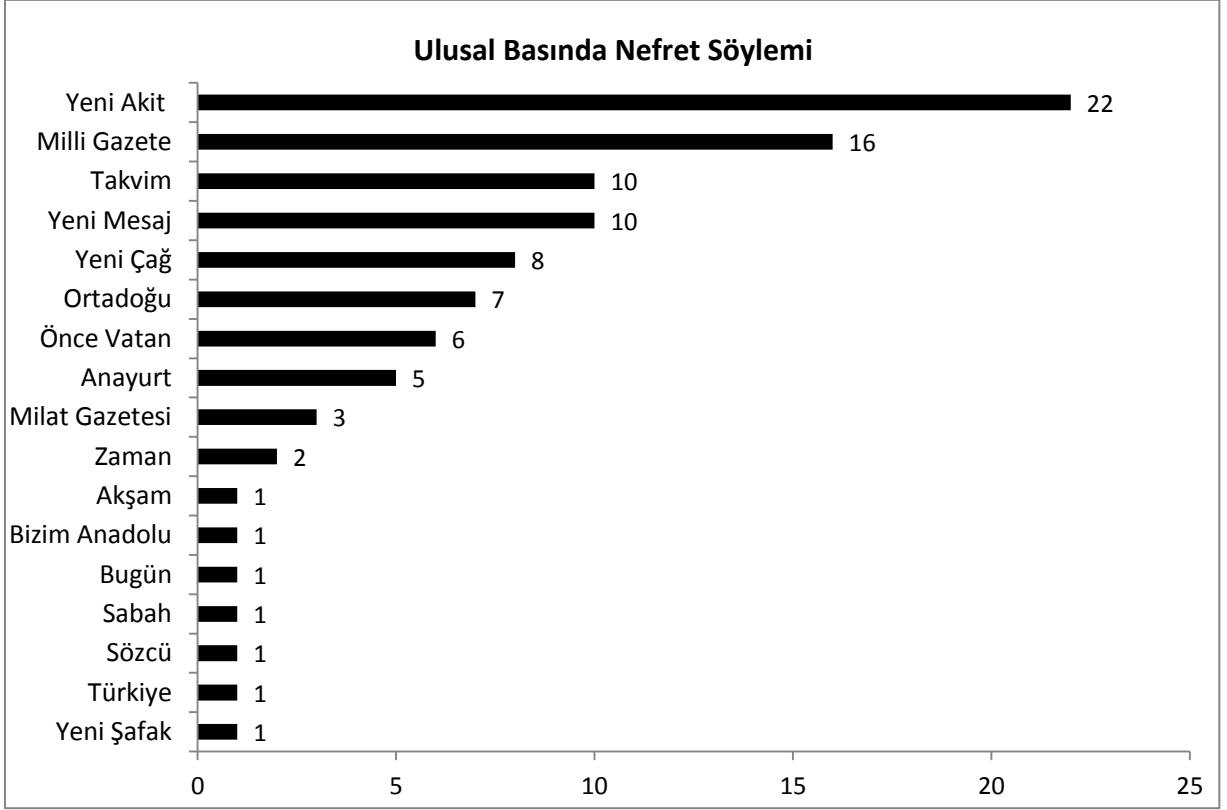
¹⁰ LGBTİ: Lezbiyen, gey, biseksüel, trans, interseks.

Grafik 5

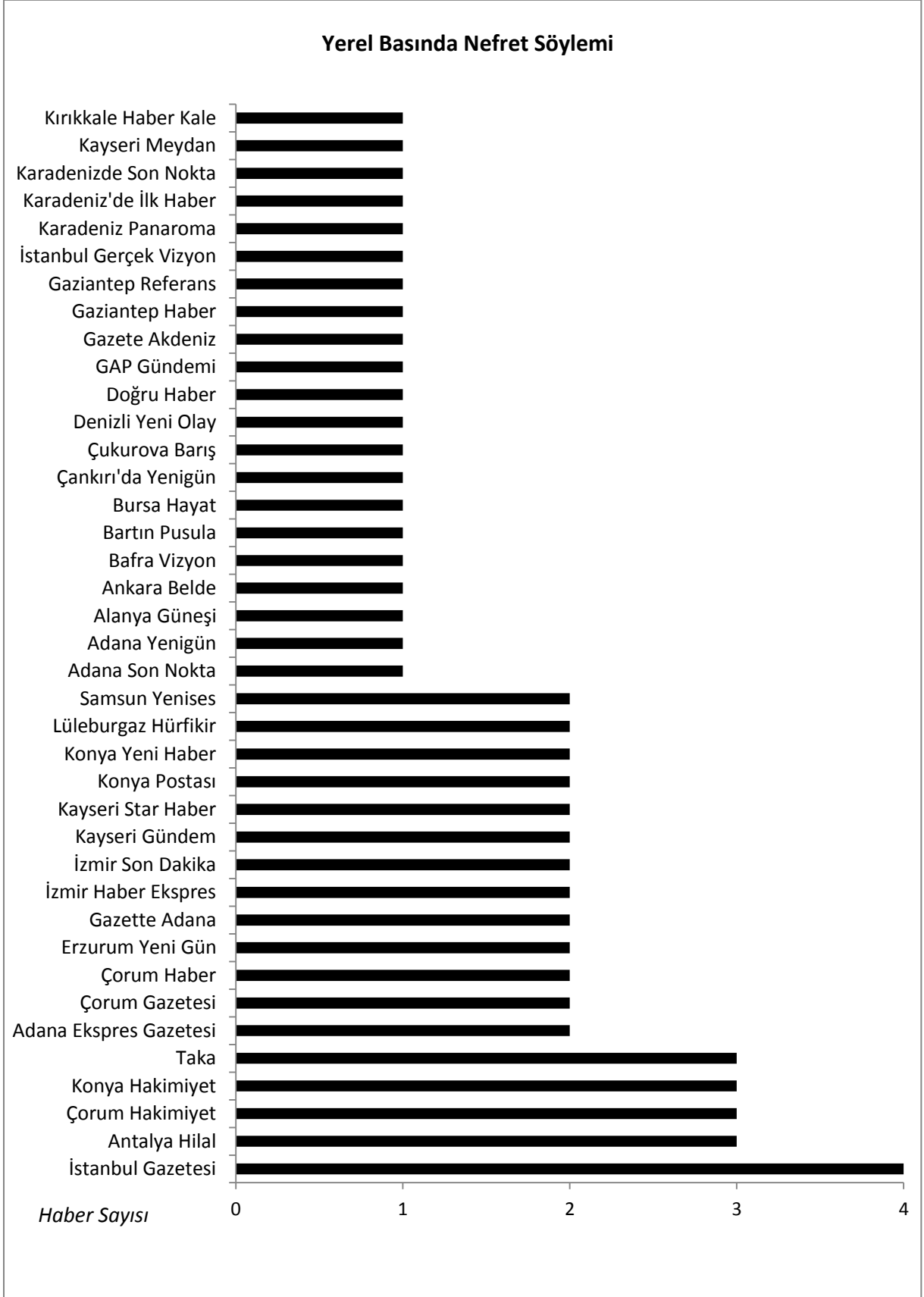
Nefret söylemine en fazla rastlanan ulusal gazeteler arasında ilk sırada yine **Yeni Akit** (22 yayın, %22.91) bulunmaktadır. Önceki döneme göre haber sayısında sadece bir artış olmasına karşın gazetede yayımlanan nefret söylemi içeriğinde yüzde 7'lik bir artış söz konusudur. **Yeni Akit**'i, 16 yayınlı **Milli Gazete** izlemekte (%16.66); **Takvim** ve **Yeni Mesaj** gazeteleri ise 10'ar yazıyla aynı sırayı paylaşmaktadır (%10.41). Onları takip eden **Yeni Çağ** gazetesinde 8 içerikte nefret söylemine rastlanırken (%8.33) **Ortadoğu** gazetesinde 7 (%7.29), **Önce Vatan**'da 6 (%6.25), **Anayurt** gazetesinde 5 (%5.20), **Milat** gazetesinde 3 (%3.12), **Zaman** gazetesinde 2 (%2.08), **Akşam**, **Bizim Anadolu**, **Bugün**, **Sabah**, **Sözcü**, **Türkiye** ve **Yeni Şafak**'taysa birer içerikle (%1.04) nefret söylemi üretmektedir. Geçtiğimiz dönemde nefret söylemi içeren 13 yazıya yer veren **Yeni Şafak** gazetesinde çok ciddi bir düşüş görülmüş, aynı şekilde **Ortadoğu**'da yayımlanan yazıların da yaklaşık yüzde 50 oranında azaldığı gözlemlenmiştir. **Yeni Çağ** gazetesi ise 3 içerikten 8 içeriğe yükselmiş bulunmaktadır. Bu dönemde, birer içerikle de olsa, **Sabah**, **Zaman**, **Akşam** gibi bilinen ulusal yayınlar da listeye girmiş bulunmaktadır.

Grafik 6

Bu dönemde, **yerel basında** nefret söylemine rastlanan içerikler sayısal olarak ulusal basına çok daha yaklaşmış bulunmaktadır. Ele alınan konuların yerelle çeşitli bağlantıları kurulmakla birlikte birebir yaşanan sorunların değil; 24 Nisan, Hocalı gibi ülke gündemine dair konuların ele alındığı görülmektedir.

Grafik 7

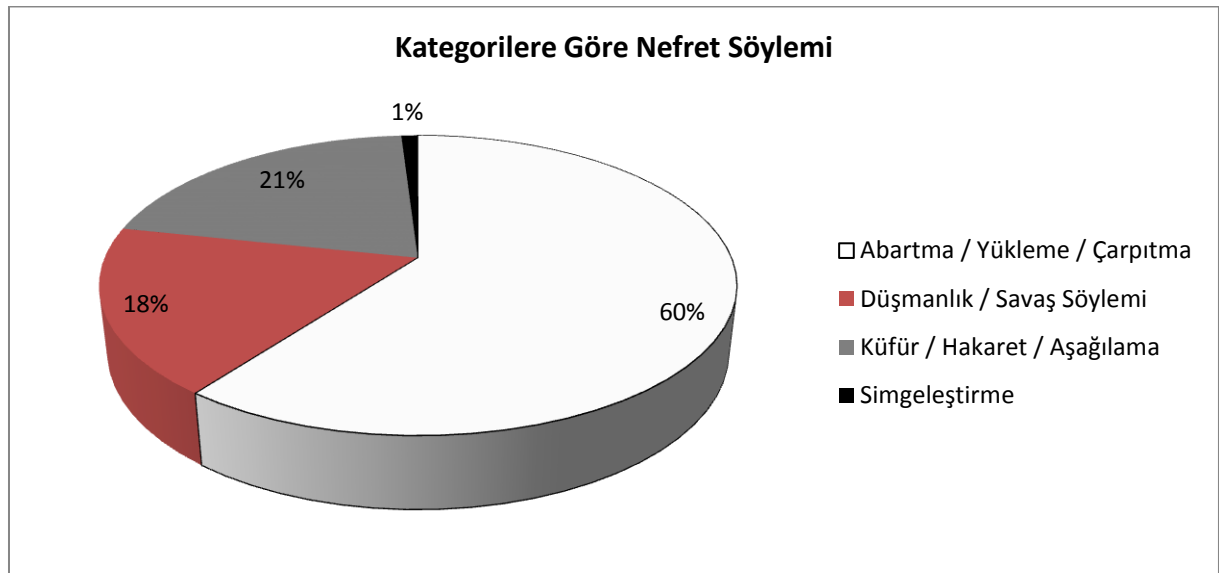

Gazetelerde yer alan nefret söylemi örnekleri, bu dönemde de belirlenen dört kategoriye göre incelenmiştir: (1) **Abartma / Yükleme / Çarpıtma**, (2) **Küfür / Hakaret / Aşağılama**, (3) **Düşmanlık / Savaş Söylemi**, (4) **Doğal kimlik ögesini nefret – aşağılama unsuru olarak kullanma / Simgeleştirme**

Bu kategoriler, çoğunlukla farklı biçimlerde ve örtük ya da açık şekilde kurulan nefret söylemlerinin ayrıştırılmasına ve anlaşılmasına yardımcı olmak üzere oluşturulmuştur. Şüphesiz kategorilerin birden fazlasını aynı içerikte tespit etmek mümkündür ancak böyle durumlarda sınıflandırma yapmak adına baskın olan kategori dikkate alınmıştır. Ayrıca birer kategori olmamakla birlikte hedef gösteren ve / veya kışkırtıcı bir dil içeren yayınlardan da çeşitli örnekler verilecektir.

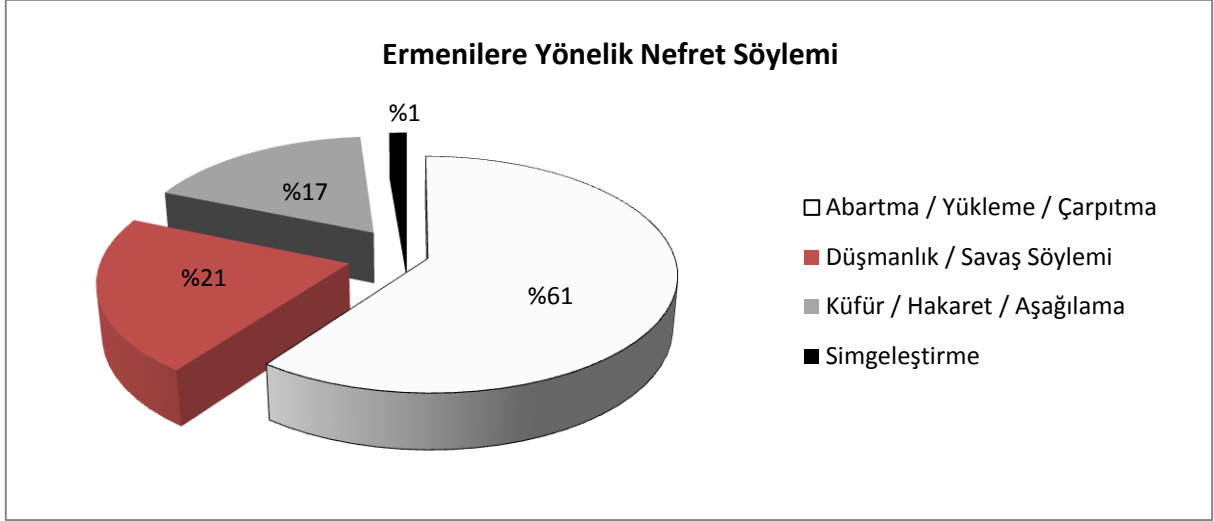
İncelenen dört aylık dönemde, bu dört kategorinin dağılımında, **Abartma / Yükleme / Çarpıtma ilk sırada** bulunmaktadır (114 içerik). Ardından sırasıyla **Küfür / Hakaret / Aşağılama** (39 içerik) ve **Düşmanlık / Savaş Söylemi** (34 içerik) gelmiştir. İncelenen dönem içinde **Doğal kimlik ögesini nefret unsuru olarak kullanma / Simgeleştirme** kategorisinde değerlendirilen tek bir içerik olmuş ve söz konusu içerikte Yahudiler, Ermeniler ve Aleviler birlikte hedef alınmıştır.

Grafik 8

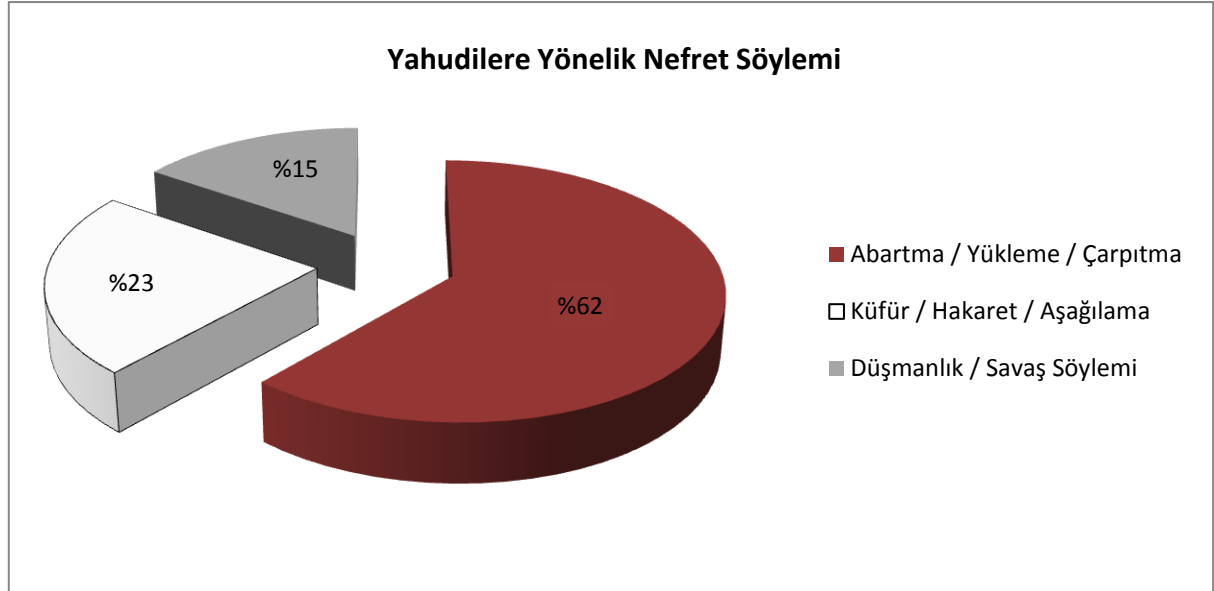
Hedef gruplara göre kategorilerin dağılımına baktığımızda, **Ermenilere** yönelik nefret söyleminin içeriğinde **Abartma / Yükleme / Çarpıtma** kategorisi, 45 yazıyla ilk sırada yer aldı. **Düşmanlık / Savaş Söylemi** 16 içerikle ikinci sırada bulunurken 13 yazıda **Küfür / Hakaret / Aşağılama**, bir yazıda ise **Simgeleştirme** görüldü. Ermenilere dair nefret söylemi üreten yazılardan 32'si ulusal gazetelerde, 42'si yerel yayınlarda görüldü. Bu sayılardan da görüleceği üzere, Ermenilere yönelik nefret söylemi ilk kez yerel basında, ulusal basına göre çok daha fazla sayıda gözlemlendi. Bu durumda, yerel politik grupların basın açıklamalarının yerel basında ayrıntılı olarak yayımlanmasının etkili olduğu söylenebilir.

Grafik 9

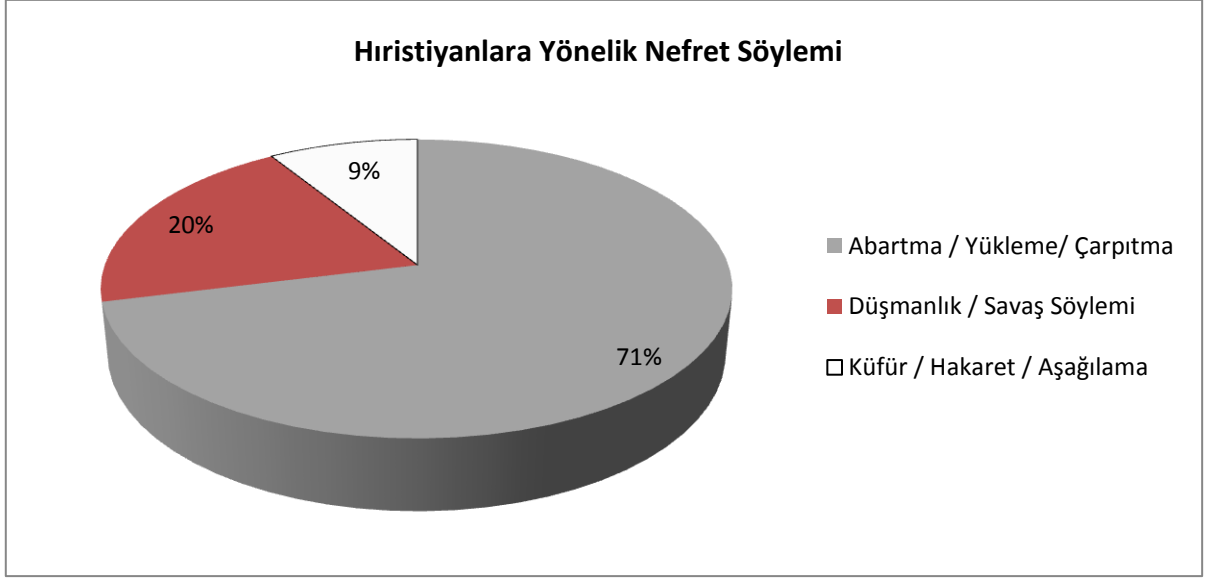
En fazla sayıda nefret söylemine maruz kalan ikinci grup olan **Yahudilere** yönelik nefret söyleminde de yine **Abartma / Yükleme / Çarpıtma** kategorisi ilk sırada bulunmakta (40 içerik). Bunu, 15 içerikle **Küfür / Hakaret / Aşağılama** ve 10 içerikle **Düşmanlık / Savaş Söylemi** kategorileri izlemekte. Yahudilere yönelik nefret söylemi içeren 46 yazı ulusal basında yer alırken yerel basındaysa 20 içerik bulunmakta. **Milli Gazete**'de "Yahudi ırkçılığı" (21.02.2014), **Yeni Akit**'te "Mescid-i Aksa'da Yahudi zorbalığı" (9.1.2014) gibi başlıklar aracılığıyla çeşitli olayların tüm Yahudilere yüklenerek nefret söylemi üretildiği görüldü.

Grafik 10

İncelenen dört aylık dönem içinde nefret söylemine en çok maruz kalan üçüncü grup olan **Hıristiyanlar** için de **Abartma / Yükleme / Çarpıtma** kategorisi birinci sırada yer aldı (32 içerik). **Düşmanlık / Savaş Söylemi** kategorisi 9 içerikle ikinci sırada bulunurken **Küfür / Hakaret / Aşağılama** kategorisine giren 4 içerik tespit edildi.

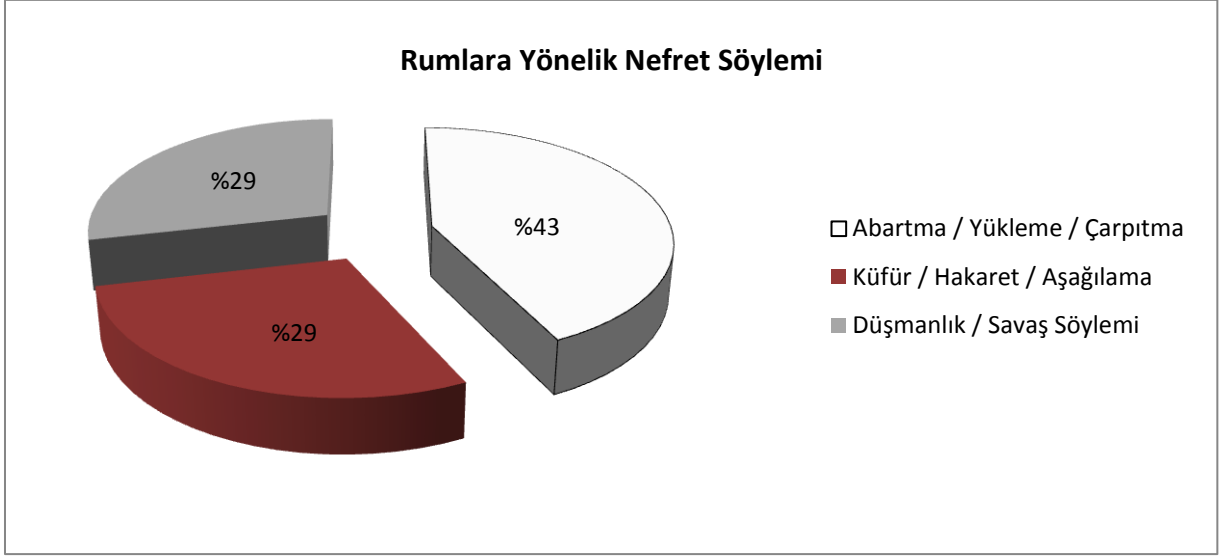
Grafik 11

Ermeniler ve Yahudiler, incelenen dönemler içinde genellikle ilk iki sırayı paylaşırken diğer dönemlerde olduğu gibi 2014 yılının ilk dört ayında da onları takip eden gruplarla aralarında ciddi bir sayısal farklılık olduğunu görmekteyiz. Sırasıyla 75 ve 66 içerikte nefret söylemine maruz kalan söz konusu grupları izleyen Hıristiyanlar, 45 içerikte nefret söylemine uğrarken ardından gelen Rumlar 21, Kürtler 10 ve İngilizler 8 içerikte ele alınıyor. Bu veriler ışığında, Ermenilerin ve Yahudilerin, nefret söylemi üreten yayınlar açısından temel ve en büyük “düşman” olduğu çıkarımını yapmak yanlış olmayacaktır. Bu düşmanca söylem, bazen “iyi Ermeniler” – “kötü Ermeniler” gibi bir yaklaşımın arkasına saklanmakla birlikte özellikle de belirli olayların yıldönümlerinde bu ayrımın dahi ortadan kalkabildiği ve Türkiye sınırları içinde yaşayan Ermenilerin tümünün birer tehdit olarak değerlendirildiği gözlenmektedir.

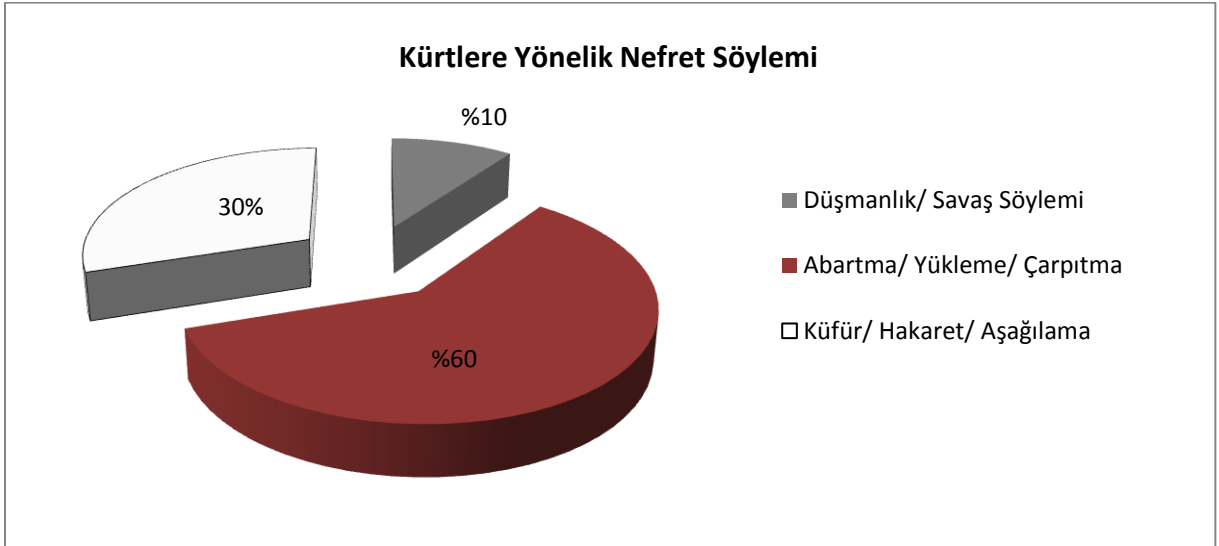
Geçtiğimiz iki döneme kıyasla, **Rumlar** hakkında üretilen nefret söyleminde de artış görülmektedir. Kategorilere göre dağılıma bakıldığında, ilk sırada dokuz içerikle **Abartma / Yükleme / Çarpıtma** yer alırken **Düşmanlık / Savaş Söylemi** ile **Küfür / Hakaret / Aşağılama** kategorilerine giren altışar içerik tespit edildi. “Azgın Rumlar bayrağımızı ateşe verdi” başlığıyla **Yeni Çağ** gazetesinde yayımlanan (07.04.2014) bir haber bulunurken 18 içerik güncel ya da geçmişten alınan köşe yazılarından oluştu. İçeriklerin dokuzu, Kıbrıs gazetelerinde yayımlandı. Kıbrıs’ın siyasi geçmişi ve bugünü düşünüldüğünde bu içeriklerin, halklar arası düşmanlığı körüklemek açısından son derece olumsuz birer rol oynadığını söyleyebiliriz.

Grafik 12

Kürtlere yönelik nefret söyleminde ilk sırayı genellikle **Düşmanlık / Savaş Söylemi** kategorisi alırken bu dönem birinci sırada altı içerikle **Abartma / Yükleme / Çarpıtma** kategorisi yer aldı, **Küfür / Hakaret / Aşağılama** kategorisinde üç, **Düşmanlık / Savaş Söylemi** kategorisindeyse bir içerik görüldü. Kürtlere yönelik nefret söyleminin üçü ulusal yayınlarda, yedisi de İç Anadolu, Akdeniz ve Karadeniz bölgelerinde yayımlanan yerel gazetelerde üretildi.

Grafik 13

İçerikleri sınıflandırmak üzere belirlenen bu dört kategori daha önce de belirttiğimiz şekilde, nefret söylemlerinin nasıl üretildiğini anlamaya yardımcı olmak üzere oluşturulmuştur ve sınıflandırma işleminde baskın olan kategori dikkate alınmıştır. Adlandırması ne şekilde olursa olsun nefret söyleminin temelinde her durumda “düşmanca” görüşler bulunduğu göz önüne alındığında kategorileri değişmez ölçütler olarak görmek yanıltıcı olacaktır.

OCAK – NİSAN 2014 DÖNEMİNDE SEÇİLEN HABERLER

Tarih	Gazete	Tür	Yazar	Başlık	Hedef Grup	Nefret Kategorisi
01.01.2014	Çorum Gazetesi	Haber	İHA	'Aydınlatılmamış bir kaza bizim için karartılmış bir cinayettir'	Hıristiyanlar	Abartma / Yükleme / Çarpıtma
01.01.2014	Samsun Yenises	Haber	İsimsiz	Müslümanları Katleden Haçlı Zihniyetinin Noel'ini Kutlamıyoruz!	Hıristiyanlar	Abartma / Yükleme / Çarpıtma
01.01.2014	Bartın Pusula	Haber	İsimsiz	'Bu oyuna son verin!'	Hıristiyanlar	Küfür / Hakaret / Aşağılama
01.01.2014	Denizli Yeni Olay	Köşe Yazısı	Metin Alkan	Yılbaşı Kutlamanın Ayet ve Hadisler Işığında Hükmü	Yahudiler, Hıristiyanlar	Abartma / Yükleme / Çarpıtma
02.01.2014	Antalya Hilal	Haber	Abdullah Özbay	İşte Eseriniz: Noel Gençliği!	Hıristiyanlar	Abartma / Yükleme / Çarpıtma
02.01.2014	Çorum Hakimiyet	Haber	İsimsiz	'Aydınlatılmamış bir kaza bizim için karartılmış bir cinayettir'	Hıristiyanlar	Abartma / Yükleme / Çarpıtma
02.01.2014	Yeni Akit	Haber	Ramazan Alkan / Ankara	Geziciler çam ağaçları altında eğlendi!	Hıristiyanlar	Abartma / Yükleme / Çarpıtma
02.01.2014	Taka	Köşe Yazısı	Muharrem Ulusoy	Dik Durmak!	Hıristiyanlar, Yahudiler	Düşmanlık / Savaş Söylemi
03.01.2014	Yeni Akit	Okur Postası	Arif Erez / Ankara	Kimdir bu Yahudiler?	Yahudiler	Abartma / Yükleme / Çarpıtma
03.01.2014	Yeni Akit	Köşe Yazısı	Şevki Yılmaz	'One Minute'ın intikamını aldirtmayalım!	Yahudiler, Hıristiyanlar	Abartma / Yükleme / Çarpıtma
06.01.2014	Adana Son Nokta	Haber	İsimsiz	Başkan Sözlü'den 6 Ocak mesajı	Ermeniler, Kürtler	Abartma / Yükleme / Çarpıtma
06.01.2014	Milat Gazetesi	Köşe Yazısı	Muhammed Özkılıç	Körle yatan şaşı kalkar	Yahudiler	Abartma / Yükleme / Çarpıtma
07.01.2014	Kayseri Star Haber	Köşe Yazısı	Ahmet Sıvacı	Ayıdan Post Yapmak! (1)	Sırplar	Küfür / Hakaret / Aşağılama
08.01.2014	Önce Vatan	Köşe Yazısı	Levon Panos Dabağyan	Ayık Karşılamadığımız Yılbaşılar veya Noel!...	Ateistler, Siyahlar	Abartma / Yükleme / Çarpıtma
08.01.2014	Milli Gazete	Köşe Yazısı	İsmail Hakkı Akkiraz	Eden bulur	Yahudiler, Hıristiyanlar	Düşmanlık / Savaş Söylemi
09.01.2014	Çukurova	Haber	İsimsiz	"Adana'nın kurtuluşundan ders	Ermeniler	Abartma / Yükleme

	Barış			çıkartmalıyız”		/ Çarpıtma
09.01.2014	Taka	Köşe Yazısı	Muharrem Ulusoy	Bayrağıma dokunma!	Ermeniler, Rumlar	Abartma / Yükleme / Çarpıtma
09.01.2014	Ortadoğu	Köşe Yazısı	Ali Öncü	ESAS BÖLÜCÜLER ONLAR...	Ermeniler, Yahudiler, Rumlar	Küfür / Hakaret / Aşağılama
09.01.2014	Yeni Akit	Haber	İsimsiz	Mescid-i Aksa'da Yahudi zorbalığı	Yahudiler	Düşmanlık / Savaş Söylemi
10.01.2014	Şanlıurfa İpekyol	Köşe Yazısı	Abdullah Yılmaz	HAK EHLİ'NİN HÜZNÜ	Yahudiler	Küfür / Hakaret / Aşağılama
13.01.2014	Yeni Mesaj	Köşe Yazısı	Hasan Demir	Davutoğlu "Haçlı zihniyetini" eleştiriyor amma...	Hıristiyanlar	Abartma / Yükleme / Çarpıtma
13.01.2014	Yeni Mesaj	Köşe Yazısı	Yusuf Karaca	Cemaat'i imana davet ediyorum!	Yahudiler, Hıristiyanlar	Abartma / Yükleme / Çarpıtma
14.01.2014	İstanbul Gazetesi	Köşe Yazısı	Ahmet Özdemir	BAYBURT'UN KURTULUŞU (1)	Ermeniler	Abartma / Yükleme / Çarpıtma
14.01.2014	Takvim	Köşe Yazısı	Ergün Diler	Kırım'da kaybettik	İngilizler, Yahudiler	Abartma / Yükleme / Çarpıtma
14.01.2014	İstanbul Gerçek Vizyon	Köşe Yazısı	Nevzat Laleli	GİRMEYEN AVRUPALI OLDUK	Rumlar, Hıristiyanlar	Abartma / Yükleme / Çarpıtma
15.01.2014	Yeni Mesaj	Köşe Yazısı	Akın Aydın	Müslüman "diyaloga" rahmet nazarıyla bakamaz	Hıristiyanlar, Yahudiler	Abartma / Yükleme / Çarpıtma
15.01.2014	Konya Hakimiyet	Köşe Yazısı	Dursun Seyis	Barış ve Süreç	Kürtler, Rumlar, Ermeniler, Araplar	Abartma / Yükleme / Çarpıtma
16.01.2014	Bafra Vizyon	Haber	İsimsiz	MÜSLÜMANLARI KATLEDEN HAÇLI ZİHNİYETİNİN NOEL'İNİ KUTLAMİYORUZ	Hıristiyanlar	Abartma / Yükleme / Çarpıtma
16.01.2014	Yeni Mesaj	Köşe Yazısı	Mustafa Aslan	İmparatorluklar dönemi bitti mi?	Hıristiyanlar, Yahudiler	Abartma / Yükleme / Çarpıtma
17.01.2014	Çorum Hakimiyet	Köşe Yazısı	Dilaver Çevik	Yahudilikten İslam'a Yönelen Bir Sahabi ABDULLAH İBN-İ SELAM (r.a)	Yahudiler	Küfür / Hakaret / Aşağılama
17.01.2014	Doğru Haber	Köşe	Aynur Sülün	Çocuk gelinler senaryosu	Batı	Abartma / Yükleme

		Yazısı			toplumları	/ Çarpıtma
22.01.2014	Konya Rasyonel Haber	Köşe Yazısı	Şahin Akıncı	1300 Türk bir Hrant Dink etmez mi?	Ermeniler	Abartma / Yükleme / Çarpıtma
22.01.2014	Kıbrıs Halkın Sesi	Haber	İsimsiz	"Tipik bir İngiliz kallesliği"	İngilizler	Düşmanlık / Savaş Söylemi
22.01.2014	Yeni Akit	Köşe Yazısı	Faruk Köse	"Yahudileri çok, ama çok seven Müslüman bir Türk"	Yahudiler	Abartma / Yükleme / Çarpıtma
23.01.2014	Yeni Çağ	Köşe Yazısı	Agah Oktay Güner	Türkiye'nin Sorumluluğu	Ermeniler	Abartma / Yükleme / Çarpıtma
23.01.2014	Milli Gazete	Haber	Haber Merkezi	BUNLAR MI!/Cenevre -2 karşılıklı suçlamalarla başladı	Hıristiyanlar	Düşmanlık / Savaş Söylemi
23.01.2014	Takvim	Köşe Yazısı	Bekir Hazar	İnme	Yahudiler	Düşmanlık / Savaş Söylemi
24.01.2014	Çorum Haber	Köşe Yazısı	Dursun Kaplan	Haç Hilale Karşı	Hıristiyanlar, Yahudiler	Düşmanlık / Savaş Söylemi
24.01.2014	Kıbrıs Halkın Sesi	"50 Yıl Önce Bugün"	Dr. Fazıl Küçük	Bayrak Bayrak Bayrak	Rumlar	Küfür / Hakaret / Aşağılama
24.01.2014	Lüleburgaz Hüfikir	Köşe Yazısı	İlyas Şen	İshak Alaton ne demek istedi?	Yahudiler	Abartma / Yükleme / Çarpıtma
25.01.2014	Yeni Akit	Haber	Talha Çolak / Ankara	İşte cemaatin aydınları!	Yahudiler, Ermeniler, Aleviler	Doğal kimlik öğesini nefret/aşağılama unsuru olarak kullanma / Simgeleştirme
27.01.2014	Kıbrıs Volkan	Köşe Yazısı	Hüseyin Laptalı	Sen sağ ben selamet, sen yoluna ben yoluma...	Rumlar	Düşmanlık / Savaş Söylemi
28.01.2014	Kayseri Meydan	Haber	Haber Merkezi	Cengizlerin hesabını soracağız	Ermeniler	Düşmanlık / Savaş Söylemi
29.01.2014	Akşam	Köşe Yazısı	Turgay Güler	Neden BBC, neden Wall Street Journal?	İngilizler, Yahudiler	Abartma / Yükleme / Çarpıtma
29.01.2014	Kıbrıs Halkın Sesi	"50 Yıl Önce Bugün"	Dr. Fazıl Küçük	Türk mücahitlerinin sesi	Rumlar, Yunanlar	Düşmanlık / Savaş Söylemi
30.01.2014	Yeni Akit	Köşe Yazısı	Mehtap Yılmaz	Kuduz bir köpek tarafından ısırıldığınız	Yahudiler	Abartma / Yükleme / Çarpıtma

				zaman kimi suçlarsınız?		
04.02.2014	İzmir Haber Ekspres	Köşe Yazısı	Av. A. Erdem Akyüz	Helal gaz	Suriyeli göçmenler	Abartma / Yükleme / Çarpıtma
05.02.2014	Ortadoğu	Köşe Yazısı	Şükrü Alıncaçık	Suçlu Ayağa Kalk!..	Ermeniler	Abartma / Yükleme / Çarpıtma
05.02.2014	Milli Gazete	Haber	Haber Merkezi	Yahudinin bir ayağı Türkiye'de	Yahudiler	Abartma / Yükleme / Çarpıtma
06.02.2014	Yeni Mesaj	Köşe Yazısı	Prof. Dr. Nurullah Çetin	Ziya Paşa'ya göre hırsızlık, yolsuzluk, hak, hukuk, adalet-VI	Hıristiyanlar, Yahudiler	Abartma / Yükleme / Çarpıtma
06.02.2014	Kıbrıslı	Köşe Yazısı	Hakan Yozcu	"Bir Gün Belki" Üzerine (1)	Rumlar	Abartma / Yükleme / Çarpıtma
07.02.2014	Yeni Mesaj	Haber	Recep Bahar / İstanbul	2014 model Bulgar zulmü	Bulgarlar	Düşmanlık / Savaş Söylemi
07.02.2014	Van Olay	Köşe Yazısı	Meryem Başak	Batı ve ihanet	Hıristiyanlar	Abartma / Yükleme / Çarpıtma
07.02.2014	Yeni Akit	Haber	İsimsiz	Orta Afrika'da Hıristiyan vahşeti	Hıristiyanlar	Düşmanlık / Savaş Söylemi
07.02.2014	Yeni Akit	Görüş	Ali Aksoy	Hocamın sabır taşı çatlamış	Hıristiyanlar, Yahudiler, Ateistler	Abartma / Yükleme / Çarpıtma
07.02.2014	Yeni Akit	Köşe Yazısı	Abdurrahman Dilipak	Seçim sonuçları için tahmin denemesi	Yahudiler	Abartma / Yükleme / Çarpıtma
10.02.2014	Bursa Hayat	Köşe Yazısı	Ali Aydoğan	Rumlarla asla olmaz!	Rumlar	Küfür / Hakaret / Aşağılama
11.02.2014	Konya Yeni Haber	Köşe Yazısı	Hamdi Bağcı	Parti Devleti Söylemiyle Devleti Çökertmek	Yahudiler, Hıristiyanlar	Abartma / Yükleme / Çarpıtma
12.02.2014	Zaman	Haber	Ali. H. Aslan / Washington	Türk STK'lardan Sabah'a tepki: ABD'de demokratik katılım hakkımız	Ermeniler	Abartma / Yükleme / Çarpıtma
13.02.2014	Yeni Şafak	Düşünce Günlüğü Sayfası	İbrahim Sancak	Yeni çağın ilk büyük imtihanı	Selefiler, Şiiler, Yahudiler	Küfür / Hakaret / Aşağılama
14.02.2014	Milli Gazete	Haber	Mustafa Kılıç / İstanbul	Büyük Taviz	Hıristiyanlar, Yahudiler	Abartma / Yükleme / Çarpıtma
14.02.2014	Yeni Mesaj	Köşe Yazısı	Mustafa Aslan	Yasal yalancılar	Hıristiyanlar, Yahudiler	Düşmanlık / Savaş Söylemi

14.02.2014	Anayurt	Köşe Yazısı	Orhan Selen	Ortadoğu'nun katilleri	Suriyeli mülteciler	Düşmanlık / Savaş Söylemi
14.02.2014	Anayurt	Köşe Yazısı	Orhan Selen	Ortadoğu'nun katilleri	Yahudiler	Küfür / Hakaret / Aşağılama
14.02.2014	Takvim	Köşe Yazısı	Ergün Diler	Gözünüzü Açın!	Yahudiler, Kürtler, İngilizler	Abartma / Yükleme / Çarpıtma
17.02.2014	Erzurum Yeni Gün	Haber	İHA	Kulu'da Hocalı Katliamı konulu konferans	Ermeniler	Düşmanlık / Savaş Söylemi
17.02.2014	Yeni Akit	Haber	Kahramanmaraş	Yıldırım: Türkiye dünya Müslümanlarının kalesi	Hıristiyanlar, Yahudiler, Budistler	Düşmanlık / Savaş Söylemi
17.02.2014	Kıbrıs Halkın Sesi	"50 Yıl Önce Bugün"	Haz. Altay Sayıl	Sesimizin duyulmayacağını zannetmişlerdi	Rumlar	Küfür / Hakaret / Aşağılama
17.02.2014	Antalya Hilal	Haber	Emre Miyasoğlu / İstanbul	Bubi tuzağı	Yahudiler, Hıristiyanlar	Düşmanlık / Savaş Söylemi
18.02.2014	Milli Gazete	Haber	Mustafa Kılıç / İstanbul	Paketten İncil çıktı	Hıristiyanlar	Abartma / Yükleme / Çarpıtma
19.02.2014	Adana Ekspres Gazetesi	Tarih Sayfası	Cezmi Yurtsever	Ermenilerin Türk Düşmanlığı 21. Yüzyıla Taşındı	Ermeniler	Abartma / Yükleme / Çarpıtma
19.02.2014	Milli Gazete	Haber	Mustafa Kılıç / İstanbul	Fakir insanları seçiyorlar	Hıristiyanlar	Abartma / Yükleme / Çarpıtma
20.02.2014	Antalya Hilal	Haber	Mustafa Kılıç / İstanbul	Fakir insanları seçiyorlar	Hıristiyanlar	Abartma / Yükleme / Çarpıtma
20.02.2014	Milat Gazetesi	Köşe Yazısı	Adem Çaylak	Neroncu Tapınak Şövalyeleri	İngilizler, Yahudiler	Küfür / Hakaret / Aşağılama
21.02.2014	Milli Gazete	Köşe Yazısı	Mevlüt Özcan	Yahudi ırkçılığı	Yahudiler	Abartma / Yükleme / Çarpıtma
24.02.2014	Konya Merhaba	Haber / Söyleşi	Berkhan Parlak	Hocalı Türklerin kanayan yarası/Hocalı kanayan yaramız	Ermeniler	Abartma / Yükleme / Çarpıtma
24.02.2014	Yeşil Bayburt	Haber	İsimsiz	Ermeni Zulmü Fotoğraflarda	Ermeniler	Düşmanlık / Savaş Söylemi
24.02.2014	Yeni Mesaj	Köşe Yazısı	Prof. Dr. Nurullah Çetin	Doğruluş zeminimiz: 'Helali bir millet, istiklali bir devlet'	Hıristiyanlar	Abartma / Yükleme / Çarpıtma

24.02.2014	Milli Gazete	Köşe Yazısı	Ekrem Şama	Göz göre göre çıkmaz sokak	Hıristiyanlar Yahudiler	Abartma / Yükleme / Çarpıtma
24.02.2014	Takvim	Köşe Yazısı	Ergün Diler	Kaset!	İngilizler, Yahudiler	Abartma / Yükleme / Çarpıtma
25.02.2014	Muğla Haber	Köşe Yazısı	Hüseyin Akar	25/26 Şubat 1992	Ermeniler	Abartma / Yükleme / Çarpıtma
25.02.2014	Samsun Manşet	Köşe Yazısı	Dursen Özalemdar	Hoca'lı Ermeni Katliamı!	Ermeniler, Ruslar	Küfür / Hakaret / Aşağılama
25.02.2014	Yeni Akit	Haber	Sinan Yavuzoğlu / Ankara	Siyon ihaneti 1 asrı devirdi	Yahudiler	Abartma / Yükleme / Çarpıtma
26.02.2014	Türkiye	Haber	İsimsiz	Hocalı soykırımı unutulmadı	Ermeniler	Abartma / Yükleme / Çarpıtma
26.02.2014	Karadeniz'de İlk Haber	Editor Yazısı	Editör	Vicdanın Öldüğü Yer; Hocalı!	Ermeniler	Düşmanlık / Savaş Söylemi
27.02.2014	Taka	Köşe Yazısı	Muharrem Ulusoy	İkinci Tanzimat (2)	Azınlık topluluklar, Kürtler	Küfür / Hakaret / Aşağılama
27.02.2014	Zaman	Haber	Osman Uçak / Bakü / CİHAN	Hocalı şehitleri, katliamın 22. yıldönümünde anıldı/ Azerbaycan, Hocalı şehitlerine ağıladı	Ermeniler	Abartma / Yükleme / Çarpıtma
27.02.2014	Çankırı'da Yenigün	Haber	İsimsiz	"Ermeni ahlaksızlığını yüce milletimiz lanetle ve nefretle hatırlayacaktır"	Ermeniler	Küfür / Hakaret / Aşağılama
27.02.2014	Ortadoğu	Haber	İsimsiz	'Hocalı Katliamı asrın en büyük facialarındandır'	Ermeniler	Küfür / Hakaret / Aşağılama
27.02.2014	Önce Vatan	Sohbet	M. Kemal Sallı	Hocalı Katliamı Bir Soykırımdır	Ermeniler, Ruslar	Düşmanlık / Savaş Söylemi
27.02.2014	Kayseri Gündem	Haber	Mahmut Hop	İsrail'in hain planını anlattı	Yahudiler	Abartma / Yükleme / Çarpıtma
28.02.2014	Önce Vatan	Haber	Mehmet Babar	İğdır'da Hocalı Katliamının 22. Yıldönümü Anıldı	Ermeniler	Abartma / Yükleme / Çarpıtma
28.02.2014	Kırşehir Çığdem	Haber	İHA	Hocalı katliamının 22. yılı	Ermeniler	Düşmanlık / Savaş Söylemi
28.02.2014	Sakarya Yenigün	Haber	Hakan Arslan	'Türk milleti unutmayacak'	Ermeniler	Küfür / Hakaret / Aşağılama
28.02.2014	GAP	Köşe	Mehmet İmre	Allah İndinde Tek Din	Yahudiler,	Abartma / Yükleme

	Gündemi	Yazısı		İslam'dır	Hıristiyanlar	/ Çarpıtma
03.03.2014	Yeni Çağ	Zaman Tüneli	Kerrar Esat Atalay	Azınlık cemiyetlerinin genel yapıları milli birlik ve bütünlüğümüzü bozmak	Ermeniler, Yahudiler, Rumlar	Abartma / Yükleme / Çarpıtma
05.03.2014	Konya Yeni Haber	Köşe Yazısı	Sezai Keskin	Papa ve Yahudiler	Yahudiler	Abartma / Yükleme / Çarpıtma
07.03.2014	Milli Gazete	Haber	İsimsiz	Papazlar zirvede	Hıristiyanlar	Düşmanlık / Savaş Söylemi
07.03.2014	Yeni Akit	Haber	Sinan Yavuzoğlu / Ankara	İhanetin merkezinde Kripto Yahudiler var	Yahudiler	Küfür / Hakaret / Aşağılama
08.03.2014	Milli Gazete	Haber	İsimsiz	Ayasofya İslam'ındır!	Hıristiyanlar	Küfür / Hakaret / Aşağılama
10.03.2014	İstanbul Gazetesi	Köşe Yazısı	Ahmet Özdemir	Erzurum tabyalarında Nene Hatun	Ermeniler	Düşmanlık / Savaş Söylemi
11.03.2014	Gazete Akdeniz	Köşe Yazısı	Vehbi Kaya	Yılan ile Tilki	Ermeniler, Kürtler	Düşmanlık / Savaş Söylemi
12.03.2014	Erzurum Yeni Gün	Haber	Samet Özunal	DADAŞ'IN BAYRAMI/ERZURUM'DA bugün bayram	Ermeniler	Abartma / Yükleme / Çarpıtma
12.03.2014	Trakya	Haber	İHA	Çerkezköy'de Hocalı katliamı kınandı	Ermeniler	Küfür / Hakaret / Aşağılama
12.03.2014	Yeni Akit	Köşe Yazısı	Mustafa Çelik	İslam ümmetinin mürtecileri	Hıristiyanlar, Yahudiler	Abartma / Yükleme / Çarpıtma
12.03.2014	Takvim	Köşe Yazısı	Ergün Diler	GÜLEN'İN SEÇİMİ	Yahudiler	Abartma / Yükleme / Çarpıtma
14.03.2014	Yeni Akit	Köşe Yazısı	Hasan Karakaya	Fetullah Gülen, Burak için niye taziye mesajı yayınlamadı?	Batı toplumları	Abartma / Yükleme / Çarpıtma
14.03.2014	Önce Vatan	Köşe Yazısı	Mustafa Akkoca	Zalimlere Mevl Etmeyiniz, Rey Vermeyiniz!...	Yahudiler, Ermeniler, Rumlar	Abartma / Yükleme / Çarpıtma
17.03.2014	Konya Hakimiyet	Köşe Yazısı	Yaman Adam	Çok Geç Olmadan	Hıristiyanlar, Yahudiler	Küfür / Hakaret / Aşağılama
18.03.2014	Yeni Marmara	Haber	İsimsiz	İnegöl 'Hocalı'yı unutmadı/ İnegöl 'Hocalı Katliamı'nı unutmadı	Ermeniler	Abartma / Yükleme / Çarpıtma
18.03.2014	Sabah	Köşe	Hasan Celal	'Şehitler Günü'nde	Ermeniler	Abartma / Yükleme

		Yazısı	Güzel	hüzün ve gurur		/ Çarpıtma
18.03.2014	Alanya Güneşi	Köşe Yazısı	İbrahim Akdağ	Memleket demek...	Ermeniler, Yahudiler	Düşmanlık / Savaş Söylemi
18.03.2014	Yeni Akit	Okur Postası	Mücahit Akıncı	Gülen mütevazı değil mütekebbir biri	Hıristiyanlar, Yahudiler	Abartma / Yükleme / Çarpıtma
18.03.2014	Takvim	Köşe Yazısı	Bekir Hazar	SOSyal MEDYA!!!	İngilizler, Yahudiler	Abartma / Yükleme / Çarpıtma
18.03.2014	Yeni Akit	Köşe Yazısı	Şevki Yılmaz	Çanak tutanların ihanetiyle Kale geçildi!	Masonlar	Abartma / Yükleme / Çarpıtma
19.03.2014	Ortadoğu	Yazı Dizisi Araştırma	Yavuz Müftüoğlu	Tarihe Mühür Vurduğumuz Gün	Yahudiler	Küfür / Hakaret / Aşağılama
20.03.2014	Takvim	Köşe Yazısı	Bekir Hazar	Eyvallah!	Masonlar, Yahudiler	Abartma / Yükleme / Çarpıtma
20.03.2014	Kayseri Gündem	Köşe Yazısı	Vedat Önal	Ne Kayseri'yi Ne Türkiye'yi Tatmin Etmedi -2	Yahudiler	Küfür / Hakaret / Aşağılama
20.03.2014	Yeni Akit	Haber	Haber Merkezi	Erdoğan: Gülen Yahudiler gibi oldu	Yahudiler	Küfür / Hakaret / Aşağılama
21.03.2014	Anayurt	Köşe Yazısı	Cenap Serdar	Vatan hainliği ve ihanetler -1-	Ermeniler, Kürtler	Abartma / Yükleme / Çarpıtma
24.03.2014	Yeni Mesaj	Köşe Yazısı	Akın Aydın	Türk'ü, Türk ile aldatmak	Ermeniler	Abartma / Yükleme / Çarpıtma
25.03.2014	Kayseri Star Haber	Köşe Yazısı	Mustafa Temizer	Tarihten bugüne neye zorlanıyoruz?	Ermeniler, Yahudiler	Abartma / Yükleme / Çarpıtma
25.03.2014	Takvim	Köşe Yazısı	Bekir Hazar	Çürük!!!	Rumlar, Ermeniler, Yahudiler, İngilizler	Düşmanlık / Savaş Söylemi
25.03.2014	Gaziantep Referans	Köşe Yazısı	Zabit Durmuş	BU OLAYLAR BAŞBAKANIN GAZZE ZİYARETİNİ ENGELLEMEK İÇİN Mİ?	Yahudiler	Abartma / Yükleme / Çarpıtma
25.03.2014	Konya Telgraf	Köşe Yazısı	Saffet Alp Kuramaz	Çürük Elma	Yahudiler	Küfür / Hakaret / Aşağılama
26.03.2014	Yeni Konya	Köşe Yazısı	Kazım Öztürk	Çanakkale, Asla Unutulmamalı, Unutturulmamalı	Hıristiyanlar	Abartma / Yükleme / Çarpıtma
27.03.2014	Ankara Belde	Köşe Yazısı	Prof. Dr. Nurullah	Köy Köpeğinin Trajedisi	Hıristiyanlar	Abartma / Yükleme / Çarpıtma

			Çetin			
28.03.2014	Konya Anadolu Bugün	Köşe Yazısı	Özcan Dalgıç	Çocuklarımıza Milli Bir Ruh İçin Çanakkale -2	Hıristiyanlar	Abartma / Yükleme / Çarpıtma
28.03.2014	Kıbrıs Havadis	Köşe Yazısı	Eşref Çetinel	ANLADINIZ MI RUM HALKININ NE KADAR BARIŞÇI VE ÇÖZÜM YANLISI OLDUĞUNU?	Rumlar	Düşmanlık / Savaş Söylemi
31.03.2014	Milat Gazetesi	Köşe Yazısı	Seyit Mehmet Deniz	Yorgolar harekete geçti	Yunanlar, Rumlar	Abartma / Yükleme / Çarpıtma
01.04.2014	Milli Gazete	Haber	İsimsiz	31 Mart kurbanları anılıyor	Ermeniler	Abartma / Yükleme / Çarpıtma
03.04.2014	Yeni Akit	Haber	İsimsiz	Bir avuç Türk baskını önledi	Ermeniler	Küfür / Hakaret / Aşağılama
04.04.2014	Anayurt	Köşe Yazısı	Hamdi Yılmaz	"Karabağ'ı kaybettiniz, Ağrı Dağı bizindir"	Ermeniler	Düşmanlık / Savaş Söylemi
04.04.2014	Yeni Mesaj	Köşe Yazısı	Haydar Baş	Sömürü projesi olarak BOP	Hıristiyanlar	Abartma / Yükleme / Çarpıtma
04.04.2014	Ortaoğu	Haber	İsimsiz	Türkçe rafa kalktı	Kürtler	Küfür / Hakaret / Aşağılama
04.04.2014	Lüleburgaz Hürfikir	Köşe Yazısı	İlyas Şen	Bu ülkeye arka kapıdan ele geçirmek isteyenler	Yahudiler	Küfür / Hakaret / Aşağılama
07.04.2014	Kıbrıs Havadis	Köşe Yazısı	Eşref Çetinel	KISACA TAKILDIĞIMIZ: (BARISI İSTEYEN DE KORUYAN DA TÜRK TARAFIDIR)	Ermeniler, Rumlar	Küfür / Hakaret / Aşağılama
07.04.2014	Kıbrıs Vatan	Köşe Yazısı	Ahmet M. Kerim	Rum gibi...	Rumlar	Abartma / Yükleme / Çarpıtma
07.04.2014	Yeni Çağ	Haber	İsimsiz	Azgın Rumlar bayrağımızı ateşe Verdi!.. /Rumlar Türk bayrağını yaktı	Rumlar	Küfür / Hakaret / Aşağılama
09.04.2014	Önce Vatan	Köşe Yazısı	Muhsin Bozkurt	Doğu Gerçeği TÜRKİYEM PIRIL PIRIL	Ermeniler	Abartma / Yükleme / Çarpıtma
11.04.2014	Çorum Haber	Köşe Yazısı	Selahattin Aydemir	UYDURMA 24 NİSAN GELİYOR	Ermeniler	Abartma / Yükleme / Çarpıtma
11.04.2014	Konya Postası	Haber	Haber Merkezi	"Şam giderse İstanbul düşer!"	Hıristiyanlar, Yahudiler	Abartma / Yükleme / Çarpıtma
14.04.2014	Karadeniz Panorama	Haber	İsimsiz	"Zulüm asla ebedi olamaz! Kötülük mudaka	Hıristiyanlar, Yahudiler	Abartma / Yükleme / Çarpıtma

				hüsrana uğrayacaktır."		
15.04.2014	Kıbrıs Halkın Sesi	"50 Yıl Önce Bugün"	Dr. Fazıl Küçük	Türk anası güz sesini yükseltti	Rumlar	Düşmanlık / Savaş Söylemi
16.04.2014	Samsun Haber	Köşe Yazısı	H. Mustafa Genç	24 Nisan ve Diyanet-II-	Ermeniler	Abartma / Yükleme / Çarpıtma
16.04.2014	Yeni Akit	Haber	Hasan Önal / TBMM Bürosu	Düşmandan da namertler	Ermeniler	Abartma / Yükleme / Çarpıtma
16.04.2014	Yeni Akit	Köşe Yazısı	Mustafa Çelik	Asalet kanda değil imandadır	Yahudiler	Abartma / Yükleme / Çarpıtma
18.04.2014	Çorum Gazetesi	Haber	İsimsiz	Dünyanın en büyük yalanı SOYKIRIM	Ermeniler	Abartma / Yükleme / Çarpıtma
21.04.2014	Gaziantep Haber	Köşe Yazısı	Prof. Dr. Mehmet Özarlan	1915'de kim kimi öldürdü?	Ermeniler	Abartma / Yükleme / Çarpıtma
21.04.2014	Gazette Adana	Köşe Yazısı	Adnan Fişenk	Besle kargayı oysun gözünü	Ermeniler	Küfür / Hakaret / Aşağılama
22.04.2014	Milli Gazete	Haber	Haber Merkezi	MÜSLÜMAN! BUNU DA AÇIKLA!	Ateistler	Abartma / Yükleme / Çarpıtma
22.04.2014	Adana Ekspres Gazetesi	Haber	İHA	Karaisalı'da Kuvayı Milliye kutlaması	Ermeniler	Abartma / Yükleme / Çarpıtma
22.04.2014	İzmir Haber Ekspres	Köşe Yazısı	Av. A. Erdem Akyüz	TürkBir ve Ermeni sorunu	Ermeniler	Abartma / Yükleme / Çarpıtma
22.04.2014	İzmir Son Dakika	Köşe Yazısı	Özcan Pehlivanoğlu	Ermeni Meselemizi Anlamadık...	Ermeniler	Abartma / Yükleme / Çarpıtma
22.04.2014	Yeni Çağ	Haber	İsimsiz	Ermeniler, Türk ofisine saldırdı!/Türk turizm ofisine saldırı	Ermeniler	Abartma / Yükleme / Çarpıtma
22.04.2014	Gazette Adana	Köşe Yazısı	Adnan Fişenk	Besle karga'yı oysun gözünü 2	Ermeniler	Küfür / Hakaret / Aşağılama
22.04.2014	Milli Gazete	Haber	İsimsiz	Gedikli şehitleri anıldı	Ermeniler	Küfür / Hakaret / Aşağılama
22.04.2014	Konya Postası	Köşe Yazısı	Muharrem Balatekin	Vahşi Doğu!..	Kürtler	Küfür / Hakaret / Aşağılama
23.04.2014	Milli Gazete	Haber	Haber Merkezi	Saldırıya başladılar / İşte amaçları!	Ateistler	Abartma / Yükleme / Çarpıtma

23.04.2014	Önce Vatan	Haber	Mehmet Babar	İğdir'da 1919 Şehitleri Anıldı	Ermeniler	Abartma / Yükleme / Çarpıtma
23.04.2014	Yeni Çağ	Haber	İsimsiz	Vatanın bütünlüğü için mücadele edeceğiz	Ermeniler	Abartma / Yükleme / Çarpıtma
23.04.2014	Yeni Akit	Köşe Yazısı	Mustafa Çelik	Allah'ın haramlarını helal sayma alışkanlığı	Yahudiler	Küfür / Hakaret / Aşağılama
24.04.2014	Samsun Halk	Köşe Yazısı	Ragıp Göker	Araplar, Bandırma Vapurunda ne düşünmüştür	Araplar	Abartma / Yükleme / Çarpıtma
24.04.2014	Konya Memleket	Köşe Yazısı	Salih Sedat Ersöz	Türkiye bunu da gördü, ne olacak Memleketin hali?	Ateistler	Abartma / Yükleme / Çarpıtma
24.04.2014	Milli Gazete	Haber	İsimsiz	GAFLET! / Hükümete övgü konusu oldular	Ateistler	Küfür / Hakaret / Aşağılama
24.04.2014	Adana Yenigün	Haber	İHA	Katliamın boyutu yürek sızlatıyor	Ermeniler	Abartma / Yükleme / Çarpıtma
24.04.2014	İstanbul Gazetesi	Köşe Yazısı	Hulûsi Yavaşlar	99 yıllık Ermeni soykırım yalanı	Ermeniler	Abartma / Yükleme / Çarpıtma
24.04.2014	Konya Yenigün	Köşe Yazısı	Anuş Gökçe	ERMENİ SOYKIRIM YALANI VE TARİHİ GERÇEK-1	Ermeniler	Abartma / Yükleme / Çarpıtma
24.04.2014	Yeni Çağ	Haber	İsimsiz	Kürt'ten sonra Ermeni açılımı/"Kürdistan'dan sonra "Ermenistan" açılımı	Ermeniler	Abartma / Yükleme / Çarpıtma
24.04.2014	Bizim Anadolu Gazetesi	Köşe Yazısı	Nazım Güvenç	"24 Nisan": özgüven duyuyor insan...	Ermeniler	Düşmanlık / Savaş Söylemi
24.04.2014	Sözcü	Köşe Yazısı	Emin Çölaşan	Şu bizim soykırım (!)	Ermeniler	Düşmanlık / Savaş Söylemi
24.04.2014	Yeni Çağ	Anı/Yorum	Cazim Gündüz	Diaspora'nın 'tehcir' rantı/Ölü dirilir hesap görülür	Ermeniler	Küfür / Hakaret / Aşağılama
24.04.2014	Kırıkkale Haber Kale	Köşe Yazısı	Mehmet Gençler	Barış Nobel Adayım Sayın Başbakan Erdoğan'dır	Kürtler	Abartma / Yükleme / Çarpıtma
24.04.2014	Takvim	Köşe Yazısı	Bekir Hazar	Köprüden geçerken iyi bakacaksın!!!	Yahudiler	Abartma / Yükleme / Çarpıtma
24.04.2014	Takvim	Köşe Yazısı	Ergün Diler	Türk'ün aklı	Yahudiler	Abartma / Yükleme / Çarpıtma

27.04.2014	Bugün	Köşe Yazısı	Nazlı Ilıcak	Şecaat arz ederken...	Çingeneler	Abartma / Yükleme / Çarpıtma
28.04.2014	Konya Hakimiyet	Köşe Yazısı	Dursun Seyis	Konulardan seçmeler!	Ermeniler	Abartma / Yükleme / Çarpıtma
28.04.2014	Ortadoğu	Köşe Yazısı	Nazif Kurucu	DAĞLIK KARABAĞ SOYKIRIMI VE ŞEHİT EDİLEN DİPLOMATLARIMIZ	Ermeniler	Abartma / Yükleme / Çarpıtma
28.04.2014	Yeni Çağ	Köşe Yazısı	M. Hanefi Bostan	Milli vicdan uyan artık...	Ermeniler	Abartma / Yükleme / Çarpıtma
28.04.2014	Samsun Yenises	Köşe Yazısı	Fikret Karadeniz	ERMENİ MEZALİMİ VE YENİ TUZAKLAR...	Ermeniler	Düşmanlık / Savaş Söylemi
28.04.2014	Kocaeli Pusula	Köşe Yazısı	M. Nejat Gacar	SÖZDE ERMENİ, GERÇEKTE İSE OSMANLININ KIYIMI!.	Ermeniler	Küfür / Hakaret / Aşağılama
29.04.2014	Çorum Hakimiyet	Haber	İsimsiz	"Özrü biz değil Ermeniler yapmalı"	Ermeniler	Abartma / Yükleme / Çarpıtma
29.04.2014	Ortadoğu	Köşe Yazısı	Ali Öncü	SEN ÖNCE 'AHISKA' TÜRKÜNÜ VATANDAŞ YAP	Ermeniler	Düşmanlık / Savaş Söylemi
30.04.2014	İstanbul Gazetesi	Köşe Yazısı	Necdet Buluz	"Ermeniler, 1 milyon Türk'ü katletti..."	Ermeniler	Düşmanlık / Savaş Söylemi
30.04.2014	İzmir Son Dakika	Köşe Yazısı	Özcan Pehlivanoğlu	BOSNA'DA OLANLAR TÜRKİYE'DE OLUR MU?	Ermeniler, Rumlar	Abartma / Yükleme / Çarpıtma
30.04.2014	Milli Gazete	Köşe Yazısı	Mehmed Şevket Eygi	İslamı ve Müslümanları İçten Çökertmek İstiyorlar	Hıristiyanlar, Yahudiler	Küfür / Hakaret / Aşağılama
30.04.2014	Karadenizde Son Nokta	Köşe Yazısı	Osman Diyadin	Karadenizliyiz!	Kürtler	Abartma / Yükleme / Çarpıtma

KATEGORİLERDEN ÖRNEKLER

Küfür / Hakaret / Aşağılama

Başlık: Besle kargayı oysun gözünü!

Gazete: Gazette Adana

Tarih: 21.04.2014

Tür: Köşe Yazısı

Yazar: Adnan Fişenk

Tarihin, farklı kaynaklara dayalı çeşitli yorumları, bu yorumların açıklanabilir siyasi temelleri olabilmekle birlikte, Adnan Fişenk 24 Nisan anmasından yola çıkarak yazdığı yazıda, tarihe serinkanlı bir şekilde bakmaktan son derece uzak bir tavır çizerek savunduğu görüşleri, “adamlardaki arsızlığa bakar mısınız”, “leş yiyiciler”, “gözünü kan bürümüş kuduz köpeklerden daha bir saldırgan”, “bu kudurmuşları kimse durduramazdı” vb. ifadelerle dile getirerek Türkler ve Ermeniler arasındaki düşmanlığı körüklüyor, olası şiddet olaylarını da meşrulaştıran bir dil kullanmış oluyor.

Adnan Fişenk
Besle karga'yı oysun gözünü

Küresel toplumun fertleri biz insanlar, yaşadığımız bu dünya, Tavistock ve Illuminati yönetim sınıfının izin verdiği ve programladığı kadar demokrat, liberal, sosyal demokrat, yada muhafazakar olurduysak, dünya siyasetleri olarak işte aynen birçok şeyde üzerimize çullandıkları gibi, ermeni meselesinde de olduğu gibi, Türk kamuoyu üzerinde (tabii bu sistemi diledikleri ülkelere de tatbik ediciler , hedef ülke kimi seçerlerse genelde de bu ülkeler ne hikmeti ilahi ise hep Müslüman ağırlıklı ülkelerdir.!) Toplum mühendisleriyle, dönüştürücü, değiştirici, hatta köleleştirici bir sistemi dikta etmeye var güçleriyle çalışırlar.Bu güçler öyle etkin ve aktif haldedir ki bunların bir ayağı Mısır'da - Musa da bir ayağı Kudüs'de İsa'dır. Neyse biz konumuza gelelim fazla dağıtmayalım.

Bir Ermeni meselesidir gırla gidiyor 24 Nisan Ermeni soykırımı ilan edildi. 100.yılı kutlamaları için büyük hazırlık içindeler utanmadan sıkılmadan adamlardaki arsızlığa bakar mısınız, süten çıkma ak kaşıklar adeta, en son hocalı katliamını sanki hiç yapmamışlar o kadar masumlar ki,ne hikmeti ilahiye hep Türk'ler yakalayıp, yakalayıp bunları öldürmüşler, yalan olur da bu kadar olmaz, yani biz Türk'lerde bu kadar ermeni öldürme dürtüsü olsaydı Osmanlı imparatorluğunun en güçlü olduğu, en tavan yaptığı ve hiçbir dünya devletinin gıkını bile çıkaramadığı zaman da Bu Fatih Sultan zamanı , Kanuni Sultan zaman'ı, Yavuz Sultan zamanı olurdu, komple dünya'dan ırkınızı kazırlardı da bir Allah'ın kulu da hesap soramazdı.Bizim Ata babalarımız oysaki size o zamanın koşullarında ki en kaliteli yaşam şeklini hiçbir ayırım yapmadan sunmuşlar.Sizler bunlara karşılık ne yapmışsınız, anlatayım isterseniz de utanmazsınız, ama en azından yalanlarınız ortaya çıksın.Osmanlı Devletinin 19.yüzyılda önce Rusya sonra İngiltere ve diğer Batılı emperyalist devletler Rumeli'deki Hristiyan halkları ve Anadolu'daki Ermenileri Osmanlı Devleti'ne karşı isyana tahrik ve teşvik etmiştir. 93 harbi diye bilinen Türklerin yenilgisi ile biten 1877 - 1878 Türk - Rus Savaşından sonra Türkler, 500 yıldan sonra sahip oldukları Rumeli topraklarından sökülüp atıldılar. Bu durum Ermenileri de harekete geçirdi. Ermeni patriği ve Ermeni ileri gelenleri Türk temasından olmalarına rağmen Rus başkumandanı Grandük Nikola'yı tebrike gittiler. Anadolu'da hiçbir yerde çoğunluk olmadıkları halde, kendilerine Ermenistan devleti kurulmasını istediler.Bunda başarılı olamadılar ama Ermeni adı ilk defa uluslararası bir antlaşmaya yani 1878 Yeşilköy Türk - Rus Antlaşmasına girmiş oldu. Sonrasında gelişen İngiliz - Rus rekabeti ve diğer devletlerin yardımı ile Ermeni terör örgütleri iste-

masında gelişen İngiliz - Rus rekabeti ve diğer devletlerin yardımı ile Ermeni terör örgütleri işte o tarihlerde kuruldu. Anadolu'nun çeşitli şehirlerinde Osmanlı Devletine karşı isyanlar başlatıldı.

14 Kasım 1914 yılında Almanların oyunu ile Osmanlı Devleti, İngiltere, Fransa ve Rusya ile savaşa girmiştir. 1. Dünya savaşında birçok cephede savaşmaktan Osmanlı Devleti yorgun, bitkin ,bir o kadar da yoksullaşmış, bir çok şeyini de kaybetmiş olarak çıkmıştır. Bunlardan en önemlisi de yitirilen binlerce canlar, olmasına rağmen biçare kalanlarıyla Çanakkale'de , Filistin'de, ve Balkanlar'da Rusya, İngiltere, Fransa gibi ülkelerle kahramanca Osmanlı sınırları içindeki halkının bekası için savaşmış olmasıdır . Fakat bu duruma düşmesini fırsat sayan leş yiyiciler de boş duramazdı elbette, fitratlarının gereğini yerine getirmekle meşguldüler.

Cephe gerisinde yaralı, sivil, silahsız çocuk, kadın ve yaşlılara yönelik saldırı, katliamlar bu zamana kadar dost bildikleri, komşu belleedikleri Ermeniler tarafından sinsice, kahpece, kalleşce,acımasızca yapılmaktaydı.

Bu isyancı ermeni yeteciler Osmanlı Devleti'nin savaştığı devletler tarafından özellikle Rusya tarafından organize ediliyorlardı. Bu yeteler Osmanlı askerlerini ikmal yollarına, Müslüman Osmanlı halkına saldırılarının şiddetini artırdı. Osmanlı Devleti Başkenti İstanbul'a özellikle doğudan gelen raporlar hiç iç açıcı değildi .Bu yetelerin yapmış oldukları vahşetin boyutunu artık ifade edemiyorlardı. Erkeklerinin neredeyse tamamına yakını cephelere gönderen Müslüman Osmanlı halkı korumasız ve savunmasızdı. Rus işgali adeta bu Ermenileri coşturmuştu , gözünü kan bürümüş kudur köpeklerden daha bir saldırgan ruh haline sokmuştu. Vahşette sınır tanımayanlardı. Yıllardır bilinç altında sakladıkları kin, nefret ve ezikliklerini bütün yapılan iyiliklere rağmen acımasızca açığa vuruyorlardı . Maske düşmüş gerçek ortaya çıkmıştı ama artık çok geçti, Osmanlı Devleti koynunda bir yılan beslemişti. Artık bu kudurmuşları kimse durduramazdı. Müslüman Osmanlı halkının kanını canını alıp , kanını içe , içe gözlerini Van şehrine diktiler hatta Van'ı hayallerinde kurdukları Ermeni devletine başkent olarak düşünmekten kendilerini alamadılar . Van'a saldırdılar 1915 Nisan'ında önce Van ve çevresinde ayaklanmalar çıkarıldı. Van'a girdiklerinde Van'da dünyada belkide eşi benzeri olmayacak işkence,tecavüz ve katliam yaptılar, o kadar çok insana kıymışlardı ki caddeler cesetlerden geçilmiyor, yerler kan gölüne bürünmüştü . Şehit edilenler tamamı sivil halkıdı, kadın, çocuk,yaşlılardı. Katliamları nice sonra aynı Bosnalı Müslümanlara reva görülen gibi , toplu mezarlarda 1990 yılında yapılan kazılarda ortaya çıkarıldı Azerbaycanlı Türklerle yaptıkları gibi bu coğrafyada sistematik bir etnik temizlik gerçek bir soykırımını ermeliler yapmıştır.Doğudan gelen bu katliam haberleri ve resmi raporlar artık bunlara bir dur demek zamanın gelmişe geçmiş bile olduğu anlaşılmaktaydı artık. Osmanlı Devletinin Başkenti İstanbul devredevdi artık ilk olarak batı himayesinde ve batı destekli faaliyet gösteren ermeni komitelerinin kapatılması emrini verdi.

(Devamı yarın)

Küfür / Hakaret / Aşağılama

Başlık: Azgın Rumlar bayrağımızı ateşe verdi!../ Rumlar Türk bayrağını yaktı

Gazete: Yeni Çağ

Tarih: 07.04.2014

Tür: Haber

Yazar: İsimsiz

“Kıbrıs Rum Kesimi’nde, 1. Lig Şampiyonluk Grubu’nda Omonia Nicosia ile Apoel Nicosia takımları arasında” oynanan maç sırasında Apoel tribünlerinde Türk bayrağının yakılmasından yola çıkan yazı, haber değeri taşıyan bir konuyu ele alırken nefret söylemi üreten ifadelerle başvurarak bilginin önüne düşmanca duyguları koymuş oluyor. Belli bir grubun taraftarları için kullanıldığı belirtilmiş olsaydı dahi hakaret anlamı taşıyacak olan, başlıktaki “azgın” ifadesi, ayrıca tekil bir olay üzerinden tüm Rumlar hakkında düşmanca duygular üretilmesine neden oluyor ve ayrıntılı okunmadığında yanlış anlaşılmaları güçlendirecek bir başlık kullanılıyor.

Lefkoşa'nın Rum kesimindeki derbi maçta Omonia'ya sözde gönderme yapan APOEL taraftarı, tribünde Türk bayrağı yaktı.

Azgın Rumlar bayrağımızı ateşe verdi!..

KIBRIS Rum Kesimi 1. futbol liginde Omonia Nicosia ile APOEL Nicosia arasında oynanan derbi, Türk düşmanlığına sahne oldu. Omonia'yı Türk sempaticizliğiyle suçlayan APOEL taraftarı, tribünde Türk bayrağı yaktı. Futbol Federasyonu ve yetkililerin UEFA'ya başvuru yapıp yapmayacağı merakla bekleniyor. **Sayfa 14**

Düşmanlık / Savaş Söylemi

Başlık: “Tipik bir İngiliz kallesliği”¹¹

Gazete: Kıbrıs Halkın Sesi

Tarih: 22.01.2014

Tür: Haber

Yazar: İsimsiz

Güney Kıbrıs Rum Yönetimi ile İngiltere arasında imzalanan İngiliz üs bölgeleri içerisindeki arazi ve taşınmaz mallarla ilgili anlaşmaya dair Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Güvenlik Kuvvetleri Komutanlığı Emekli Astsubaylar Derneği Başkanı Esen Ömürlü'nün açıklamasına yer verilen haberin başlığına Ömürlü'nün sözleri tırnak içinde alıntılanarak taşınmış olsa da söz konusu seçim düşmanca bir söylemin yeniden üretilmesine yol açmakta. Açıklamasında ayrıca “vaki olacak tüm saldırılara karşı hiçbir mücadeleden kaçmayacağız” cümlesini de kullanan Ömürlü, üstü görece örtülü bir şekilde şiddet ve savaş tehdidinde de bulunmuş oluyor, gazete de bu sözleri diğer tarafın görüşlerine yer vermeden aktarmakla tek taraflı yayıncılık yapmış ve nefret söylemini desteklemiş bulunuyor.

¹¹ Aynı haber Kıbrıs Volkan gazetesinde “Türkiye ve KKTC niye tepki göstermiyor” başlığı ile yer alırken haberin devam sayfası üst başlığında “**Tipik İngiliz-Rum kallesliği**” ifadesi yer almaktadır.

“Tipik bir İngiliz kalleşliği”

GKK Emekli Astsubaylar Derneği, “Egemenliğimize karşı yapılmaya çalışılan saldırılara karşı uyanık olmalıyız” dedi

→ KKTC Güvenlik Kuvvetleri Komutanlığı Emekli Astsubaylar Derneği Başkanı Esen Ömürlü, Güney Kıbrıs Rum Yönetimi ile İngiltere arasında imzalanan İngiliz üs bölgeleri içerisindeki arazi ve taşınmaz mallarla ilgili anlaşmayı kınadı.

KKTC makamlarından ve garantör Türkiye’den, bugüne kadar bu konuda resmi bir açıklama yapılmamış olmasını da eleştirerek, bu durumu “kuşku verici ve manidar” olarak niteleyen Ömürlü, “Zaman KKTC Devleti’ne ve halkımızın egemen varlığına karşı yapılmaya çalışılan saldırılara karşı uyanık olma ve mücadele etme zamanıdır” dedi.

Ömürlü dün yayınladığı açıklamada, Kıbrıs Türk halkının 1960 Kıbrıs Cumhuriyeti’ndeki siyasi eşit ortaklığını ve egemen varlığını yok sayan bu girişimi, tipik bir İngiliz “kalleşliği” olarak değerlendirdiklerini belirtti.

Esen Ömürlü, “Bunu, Kıbrıs Türk halkına, Rum tahakkümünü dayatıcı ve Rumları tüm Kıbrıs’ın hakimi kılma oyununun, bir parçası olarak değerlendiriyoruz” dedi.

Ömürlü, şöyle devam etti:

“Adil ve kalıcı bir çözümden kaçan, sözde ortak açıklama ile müzakere sürecini, kendi lehlerine ipotek altına almaya çalışan Rumların bu ve benzer oyunlarına karşı sessiz kalmayacağız. KKTC Devletine ve halkımızın Egemen varlığına yönelik olarak, nereden gelirse gelsin, vaki olacak tüm saldırılara karşı, hiçbir mücadeleden kaçmayacağız. Çözüm adına, tek Egemenliği savunarak, mandacılığa boyun eğmeye çalışanlara geçit vermeyeceğiz... Siyasi mutlak eşitliğimize ve Egemen bir halk olarak, Egemen ortaklığımıza dayanmayacak çözümlere karşı, her mücadeleyi kararlılıkla sürdüreceğimizin bilinmesinde büyük yarar görüyoruz.”

Düşmanlık / Savaş Söylemi**Başlık:** Dik durmak!**Gazete:** Taka**Tarih:** 02.01.2014**Tür:** Köşe Yazısı**Yazar:** Muharrem Ulusoy

Belirgin bir konudan yola çıkmayan Ulusoy, vatan sevgisinden ve bunun kaynağının Kur'an olduğundan bahsettikten sonra "Batı ve içimizdeki hainler, idarecilerimizin aymazlığından destek bularak ülkemizi fiilen işgale başlamışlar!" diyerek Hıristiyan ve Yahudilerin her zaman, "fitne, kaypak ve riyakâr" olduklarını ifade ediyor. Daha önceki raporlarda da sıklıkla karşımıza çıkan Maide suresinin olası farklı yorumlarını ve bağlamını dışlayan Ulusoy, "Onları dost edinen onlardandır" cümlesini alıntılıyarak "Müslüman için düşmanların kimliği açıkça belirtilmiştir" diyor. "Anadolu'ya ayak basalı beri en büyük düşmanımızın Hıristiyan Avrupa olduğunu hepimiz biliriz!" cümlesiyle devam eden yazar, Müslümanlar ile Hıristiyan ve Yahudiler arasında, şiddet potansiyeli de içeren bir düşmanlık üretilmesine katkıda bulunuyor.

DİK DURMAK!

Vatan sevgisi imandandır. Vatan, din ve millet sözcükleri

gerçek vatanperverin ruhunda farklı heyecan yaşatır. Vatanını seven, hakikatte onun uğrunda canını ve malını seve seve feda edendir. Çünkü bizdeki vatan sevgisinin kaynağı Kur'an'dır! Bizler vatan uğrunda kanlarıyla destanlar yazmış, tarihi her adım toprakta şüheda ile yoğrulmuş; Maveraünnehir'de tattığımız aşk şerbetini iki bin yıldır yudumlayan bir milletiz! Oğuz Kağan'la "Ya Devlet Başa, Ya Kuzgun Leşe" diyerek yola çıktık; buna Mustafa Kemâl'le "Ya İstiklâl, Ya Ölüm" andıyla karşılık verdik. Asla eğilmedik! Yüce Allah (cc) vatanın kutsi-

Muharrem ULUSOY

hiç durmamış, günümüzde bile bütün acımasızlığıyla devam etmektedir! Batı ve içimizdeki hainler, idarecilerimizin aymazlığından destek bularak ülkemizi fiilen işgale başlamışlar! Hıristiyan ve Yahudiler her zaman fitnedir, kaypak ve riyakârdır... Bu nedenle onlara asla güvenilmez! Allah, ayetinde "Onları dost edinen onlardandır" (Maide 51) buyurmaktadır. Bu ayetle, Müslüman için düşmanların kimliği açıkça belirtilmiştir. Dolayısıyla vatanımızı düşmana karşı Allah'ın ipine sınıksız sarılarak müdafaa etmek zorundayız. Ancak böyle olursa bize emanet edilen bu güzel vatani biz de bizden sonrakilere kusursuz olarak bırakabili-

re kusursuz olarak bırakabiliriz. Üçüncü bin yılın başlarını yaşadığımız bu yıllarda idarecilerimiz sık sık "Siyasetimizde dik durmaktan taviz vermeyiz" diye bir ifade kullanır oldular. Bu nasıl dik durmak ki idraki mümkün değil! Sen gel "AB olmazsa olmazımızdır" diyerek Türkiye düşmanlarıyla göz göre göre ittifak yap; fitratımıza ters "Medeniyetlerin Çatışmaya-çağı" iddiasıyla maneviyatımızı Hıristiyan Batı'ya alay konusu et; camilerimiz dökülürken Atatürk'ün "Kesinlikle kapatılmalıdır" dediği yabancı vakıfları ve kiliseleri ihya et; Mehmetçik'in başına çuval geçirilmesine aldırma; ülkeni mütteliklerinin emirleri doğrultusunda böl parçala ve buna demokrasi de... Ondan sonra da sıkılmadan dik durmaktan bahset! Yoksa modern çağın "Dik Duruş" anlayışı bu mudur?

Yüce Allah (cc) vatanın kutsiyetini ve müdafaa edilmesini açıkça emrediyor; "Size harp acañlarla, fitne kalmayınca ve din sadece Allah'ın olunca ya kadar, Allah yolunda savaşın!" (Bakara 190,193) Sevgili Peygamber Efendimiz de hadislerinde "Düşmana karşı silahınızla güçlü olun." buyurmaktadır. Kuran'da buyrulduğu ve Peygamber Efendimizin de vurgu yaptığı üzere vatana sahip olmak varlığımızın gereğidir. Çünkü vatanın bağımsız olması, üzerinde yaşayan milletin de hür olmasının işaretidir. Bu nedendir ki tarih sahnesinde, ecdadımız bunu hep üstün vasıflarla başarmış ve tüm dünyaya "Türk Gibi Kuvvetli" deyimini parmak ısırtarak söylemiştir. Anadolu'ya ayak basalı beri en büyük düşmanımızın Hıristiyan Avrupa olduğunu hepimiz biliriz! Kan içici Haçlı Ordularının saldırıları asırlar boyunca

Abartma / Yükleme / Çarpıtma

Başlık: Hocalı şehitleri, katliamın 22. yıldönümünde anıldı / Azerbaycan, Hocalı şehitlerine ağladı
Gazete: Zaman
Tarih: 27.02.2014
Tür: Haber
Yazar: Osman Uçak / Bakü / CİHAN

Zaman gazetesinde yayımlanan bu haber, bilgi aktarımıyla nefret söylemi arasındaki ayrımın inceliği açısından dikkate değer bir örnek teşkil etmekte. Haberde “Ermeniler (...) öldürdü”, “Ermeni güçleri” vb. ifadeler yerine “Ermenistan güçleri”, “Ermenistan ordusu” ifadeleri kullanılmış olsaydı eylemleri gerçekleştiren ülkeler ve bir ülkeden çok daha fazla sayıda insanı kapsayan bir aidiyet birbirinden ayrıştırılmış olacaktı. Dolayısıyla, üretilen söylem, kullanılan dil o gruba mensup ve kırılğan bir konumda bulunabilecek olan kişileri bir parça da olsa koruma altına almış kabul edilebilecekti.

Hocalı şehitleri, katliamın 22. yıldönümünde anıldı

Dağlık Karabağ bölgesindeki Hocalı kasabasında 26 Şubat 1992’de Ermeniler tarafından öldürülen Azeri sivil-ler, katliamın 22. yıldönümün- de Azerbaycan ve Türkiye’de düzenlenen törenlerle anıldı. Bakü’de Hocalı şehitleri için dikilen ‘Ana Feryadı’ anıtı önünde gerçekleştirilen törene Azerbaycan Cumhurbaşkanı İlham Aliyev ile birlikte binlerce Azeri katıldı. Ülkenin dört bir yanından gelen vatandaşlar, şehitlik önünde uzun kuyruklar oluşturdu. Sivil toplum kuruluşları, siyasî partiler, ülkedeki bazı büyükelçilikler ve kanlı olayın şahitleri anıta çelenk koydu. **DIŞ HABER 15**

Abartma / Yükleme / Çarpıtma

Başlık: Çocuk gelinler senaryosu

Gazete: Doğru Haber

Tarih: 17.01.2014

Tür: Köşe Yazısı

Yazar: Aynur Sülün

Siirt, Pervari’de tüfekle vurulmuş halde bulunan, 14 yaşındaki Kader Erten’den yola çıkan yazının başlığı, Erten’in 12 yaşında evlendirilmiş ve medyada “çocuk gelin” olarak adlandırılmasından gelmekte. Reşit olmayanların, “ahlaksızlığa özendirileceğine”, “Allah’ın helal kıldığı hakkı” kullanabilmelerinden yana olduğunu ifade eden Aynur Sülün, erken evliliklere karşı çıkan çeşitli örgütleri ve kişileri “ahlâksızlığı meşru” kılmakla suçluyor ve amaçlarının “Batıların batık hayatlarına göre toplumu şekillendirmek” olduğunu ifade ediyor. Batı toplumlarını kendi bakış açısından tanımlayan Sülün, eşcinsel çiftlerin evlat edinme hakkını “devlet yetimhaneden çocuk veriyor” gibi bir ifade kullanarak herhangi bir yasal prosedür yokmuş gibi davranıyor; bekâr annelere yapılan sosyal yardımları “normal” olmayan bir şey olarak yansıtıyor, aile bağlarının kopukluğunu anlatmak için de yaşlı insanların “ölüsü evlerinde seneler sonra bulunuyor” diyerek Batı toplumlarındaki çeşitli sistemleri ve her yerde karşılaşılması muhtemel tekil olayları abartarak ve çarpıtarak aktarıyor. Böylelikle de Batı toplumları başlığı altında topladığı halklarla Türkiye halkları arasında bir ötekilik ilişkisi kurmuş bulunuyor.

Çocuk gelinler senaryosu

Siirt'in Pervari ilçesinde ölü bir şekilde bulunan ve 12 yaşında evlendiği, 14 yaşında anne olduğu söylenen Kader hakkında ortalık ayağa kalktı. Her gün kadın ölümleri, cinayet ve intihar olaylarını yansıtan medya bu olayı kaç gündür gündem yapıp sulandırıyor ve bu konu üzerinden programlar yapıyor. Çocuk gelinler konusunda çeşitli paneller düzenleniyor. Ölen şahısın ailesi her ne kadar onun yaşının kimlikte küçük yazıldığını ve gerçek yaşı olmadığını söylese de medya yaş konusunu abarttıkça abartıyor. Çünkü piyasaya sürülmesi gereken senaryo hazırdu ve uygun zamanını buldu.

Yıllardır 18 yaş altı evliliklerin önüne geçilmesi gerektiğini düşünüp bu durumu kadına şiddet olarak değerlendiren "ÇOCUK GELİNLER DERNEĞİ", "UÇAN SÜPÜRGE DERNEĞİ" gibi dernekler 54 bin imza toplayıp bu evliliklerin kanunen yasaklanması için TBMM'ye yasa teklifinde bulunmuşlardı. Bu yasaya göre çocuğunu 18 yaşın altında evlendiren ebeveynler cezaya çarptırılacak ve çocuklarına el konulacaktı. Kadın derneklerinin onca ısrarlarına ve dayatmalarına rağmen teklifleri henüz mecliste onanmadı. İşte bu olay da ortalığı gümbürtüye vermelerine zemin hazırlamış oldu.

Yanlışı anlaşılmasının ben 12-13 yaşında olan evliliklerin yanı sıra ve savunucusu değilim. Fakat bunca ahlaksızlığa özendirme varken bulduğ çağına girmiş bir genç eğer evlenmek istiyorsa Allah'ın helal kıldığı hakkı ailesi ona tanımalı ve yardımcı olmalıdır. Böylece zinanın önüne geçilmiş olacaktır. Aslında bu çocuk gelinler safsatasını ortaya atanların amacı nikâhı ortadan kaldırıp zinayı meşrulaştırmaktır. Sistem, toplumu zinaya teşvik ederken, zina ortaokul yaşına kadar inmişken bunlara çözüm üretmek, gençliğe ahlak ve edep kazandırmak düşüncesinde olmayanlar ve gençlerin her türlü melaneti yapmasını ve hatta hamile kalıp kürtaj olmasını dahi bir hak olarak görenler, iş aile olmaya gelince bunu zulüm olarak görüyorlar. İşte rezaletlerin en beteri de bu değil mi? 18 yaş altı yuva kuramaz, ama zina yapabilir.

Aynur SÜLÜN

Bu olayın hemen ardından Üniversiteli Kadınlar Derneği (TÜKO) bir panel düzenleyip kadın haklarını savunan derneklerle bir araya geldi. Panelde 18 yaş altı evli kızların resmi kayıtlarda bulunmadığı, resmi kayıtlarda geçen çocuk gelinlerin

geçen çocuk gelinlerin sayısının 4 senede 181 bine ulaştığı açıklanıp bu acı rakamların önüne geçilmesi gerektiği vurgulandı. Konuşma yapan Antalya Milletvekili Gürkuk Acar, konunun kadının istihdamıyla ilgili olduğunu söyleyip şu açıklamayı yaptı: "Kadınlar 3-5 çocuk sahibi olmaya yönlendirilerek iş yaşamından uzaklaştırılırken kürtaj yasağı ile kendi üzerlerindeki haklarına izin verilmemektedir. Türkiye bu şiddetten etkilenmektedir."

Ne dönemlere kaldık, kimlerin eline düştük? Allah bu toplumu bu zihniyetle şekillendirmeye çalışanların ellerinden kurtarsın. Toplumu işte böyle ahlaksızlığı meşru, Allah'ın helal kıldıklarını zulüm olarak gören insanlar şekillendiriliyor. Tek amaçları nesli, aileyi, toplumu tahrip etmek. Batıların batık hayatlarına göre toplumu şekillendirmek. Artık karşı cins ile tatmin olmayıp köpeklerle evlenen ve çocuk sahibi olmak yerine köpek sahibi olmayı tercih eden; köpekleşmiş ruhlarına ancak köpeğin hitap edeceğini anlayan Batı'nın kokmuş neyi varsa onu dayatma peşindedir. Avrupa'da artık hastanelerin yanında çocuğundan kurtulmak isteyen anneler için bir bölme yapılmış. Amaç; çocukların çöpe atılmasını, tuvalete bırakılmasını veya öldürülmesini engellemek. Hastane personelleri her gün orayı kontrol edip bırakılan bebekleri topluyor ve sağlık kontrolünün ardından yetimhanelere teslim ediyor. Yine Avrupa'da bebeklerinin ağlamasına tahammül edemeyen aileler onlara düşük düzeyde uyuşturucu içeren ilaçlar veriyorlar. İşte Avrupa'nın vicdansız, haz odaklı ve ferdiyetçi hayatlarının bataklığa dönüşü, yani batışı, bitişi, yok oluşu!

Yine Avrupa'da eşcinsel evlilik yapanların çocukları olmuyor diye o duyguyu da tatmak isteyenlere devlet yetimhaneden çocuk veriyor. Bekârken anne olmak isteyenlere sahip çıkıp maaş bağlıyor ve çocuğunun tüm temel ihtiyaçlarını, eğitim masraflarını karşılıyor. Aile bağlarının tamamen koptuğu Avrupa'da yaşlıların ölüsü evlerinde seneler sonra bulunuyor. İşte Avrupa'nın bu hayat standartları toplumumuza dayatılıp normalleştirilmeye çalışılıyor.

Toplumu şekillendiren ve dizayn eden siyaset eli ile toplumumuz helake doğru sürüklenmeye çalışılıyor. HÜDA PAR'la inşallah kirli oyunlar son bulup bu millet felah bulacak. Üstelik insanlığını kaybetmiş Avrupa'nın da yeniden insani standartlara kavuşabilmesi için HÜDA PAR'a ihtiyacı vardır. Tüm dünyaya kurtuluş projeleri sunacak olan HÜDA PAR'ın yolunu Rabbimiz açık eylesin. Bizler, Allah'ın yardımı ve zaferinin onun uğrunda nice sıkıntılara göğüs gerenlere ulaşacağına iman etmişiz. Selam ve dua ile...

DİĞER DEZAVANTAJLI GRUPLAR

Hedef aldığı gruplar bakımından (**kadın, lezbiyen, gey, biseksüel, trans, interseks / LGBTİ**) ilk bölüme dâhil edilmeyen 30 içerik ve ilk bölümde yer alan, ancak içerikte hedeflenen diğer grup açısından incelenen dört yazı olmak üzere toplam **34** yazı bu bölümde söylem yönünden incelenmiştir.

İncelenen yazılarda hâlâ “travesti” ifadesi kullanılıyor olsa da, bu ifadenin yanlış kullanımından dolayı tüm yazılar için LGBTİ kısaltması tercih edilmiştir. Travesti denildiğinde aslında genellikle trans kişilerden bahsedilmektedir. Travestisizm, karşı cinsin kıyafetlerini giymeyi, karşı cins gibi davranmaktan hoşlanmayı içeren bir durumken trans kişiler, cinsiyet değişim ameliyatı geçirmiş olsalar da olmasalar da, kendilerini karşı cins kimliğiyle tanımlamaktadırlar.

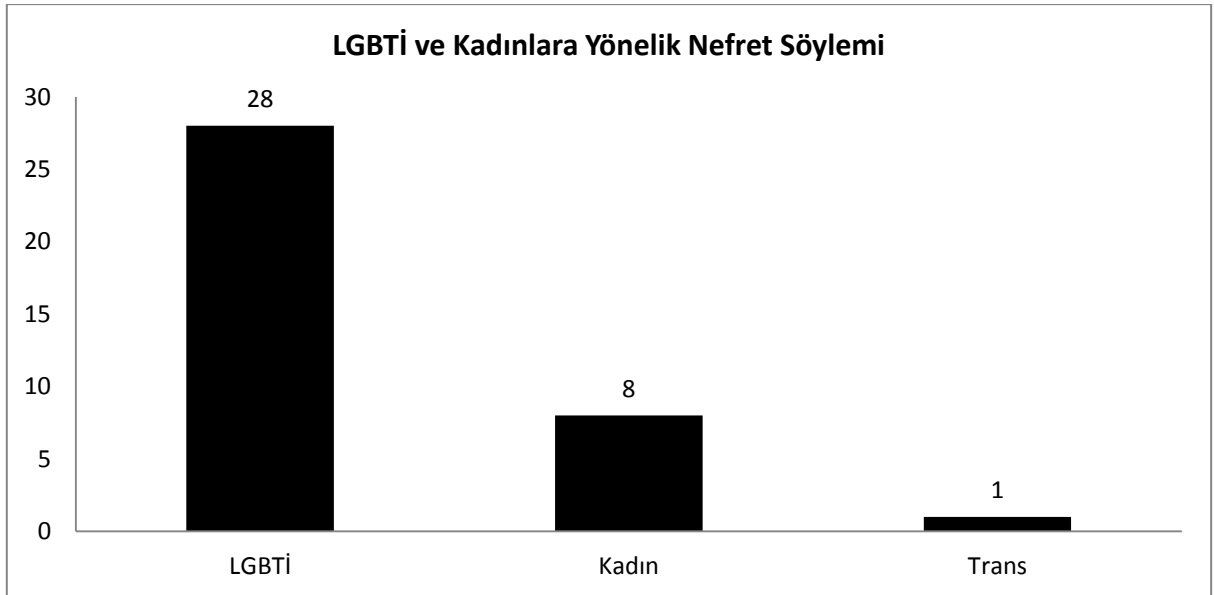
Tarih	Gazete	Tür	Yazar	Başlık	Hedef Grup	Nefret Kategorisi
01.01.2014	Yeni Akit	Haber	Haber Merkezi	Hizmet'te sınır yok	LGBTİ	Küfür / Hakaret / Aşağılama
03.01.2014	Yeni Akit	Köşe Yazısı	Hasan Karakaya	Yalan,çamur, iftira... Gülen Cemaati'ne her yol mübah mı?	LGBTİ	Küfür / Hakaret / Aşağılama
06.01.2014	Yeni Akit	Haber	Yiğit Doğaner / Ankara	CHP sapkınlarla işbirliğinde	LGBTİ	Küfür / Hakaret / Aşağılama
07.01.2014	Kayseri Star Haber	Köşe Yazısı	Ahmet Sivacı	Ayıdan Post Yapmak! (1)	Kadınlar	Küfür / Hakaret / Aşağılama
08.01.2014	Milli Gazete	Köşe Yazısı	İsmail Hakkı Akkiraz	Eden bulur	LGBTİ	Küfür / Hakaret / Aşağılama
10.01.2014	Akdeniz Gündem	Haber	Batuhan Ülker	Travestilerden 1 milyon	LGBTİ	Abartma / Yükleme / Çarpıtma
14.01.2014	Batman	Köşe Yazısı	Halit Biliz	Kürt Davası ve “EŞCİNSELLİK”	LGBTİ	Küfür / Hakaret / Aşağılama
14.01.2014	İstanbul Gerçek Vizyon	Köşe Yazısı	Nevzat Laleli	GİRMEYEN AVRUPALI OLDUK	Kadınlar, LGBTİ	Küfür / Hakaret / Aşağılama
17.01.2014	Doğru Haber	Haber	Veysi Demir / Batman	Eğitim-Sen ne yapmaya çalışıyor?	LGBTİ	Küfür / Hakaret / Aşağılama
17.01.2014	Doğru Haber	Haber	İsimsiz	YAZIKLAR OLSUN!	LGBTİ	Küfür / Hakaret / Aşağılama
17.01.2014	Doğru	Haber	M. Fatih Akgül /	BDP'li Belediye ve Eğitim Sen	LGBTİ	Küfür / Hakaret / Aşağılama

	Haber		Batman	resmen sapıklığı savundu		
17.01.2014	Yeni Asya	Köşe Yazısı	Şükrü Bulut	Neoliberallerin meşhur atağı...	LGBTİ	Küfür / Hakaret / Aşağılama
20.01.2014	Diyalog Gazetesi	Köşe Yazısı	Ömer Mürseloğlu	Ahlaki Çöküş	LGBTİ	Abartma / Yükleme / Çarpıtma
24.01.2014	Yeni Akit	Haber	M. Sait Adıyaman / Diyarbakır	İSLAMİ STK'LARA saldırınları devlet mi koruyor?	LGBTİ	Küfür / Hakaret / Aşağılama
28.01.2014	Kayseri Meydan	Haber	Haber Merkezi	Cengizlerin hesabını soracağız	Kadınlar	Küfür / Hakaret / Aşağılama
30.01.2014	Yeni Akit	Haber	Muhammet Erdoğan / Ankara	KKTCde ahlaksız yasaya onay	LGBTİ	Küfür / Hakaret / Aşağılama
04.02.2014	Milli Gazete	Haber	İsimsiz	Fransa'ya 'sapıklık' protestosu	LGBTİ	Küfür / Hakaret / Aşağılama
17.02.2014	Antalya Hilal	Haber	Emre Miyasoğlu / İstanbul	Bubi tuzağı	LGBTİ	Küfür / Hakaret / Aşağılama
20.02.2014	Hatay Atayurt	Köşe Yazısı	Mehmet Çardak	Ediboğlu'nun Suriyeli kadınlara özür borcu var!	Kadınlar	Küfür / Hakaret / Aşağılama
21.02.2014	Isparta Ekspres	Köşe Yazısı	İsmet Akçal	Baş Örtüsü Nurlu Taç	Kadınlar	Küfür / Hakaret / Aşağılama
24.02.2014	Yeni Akit	Haber	Yiğit Doğaner / Ankara	Sendikadan sapkın rapor	LGBTİ	Küfür / Hakaret / Aşağılama
01.03.2014	Yeni Akit	Haber	İskender Özel / İstanbul	Sapkınlar liselere el attı	LGBTİ	Küfür / Hakaret / Aşağılama
10.03.2014	Çukurova Press	Köşe Yazısı	Yalçın Öcal	Yalçın Özcan	LGBTİ	Küfür / Hakaret / Aşağılama
24.03.2014	Diyarbakır Özgür Haber	Köşe Yazısı	Eyüphan Kaya	LGBT sorunu bir hak değil, edepsizliktir	LGBTİ	Düşmanlık / Savaş Söylemi
24.03.2014	Aydınlık	Köşe Yazısı	Barbaros Şansal	Tefekkürlü tesettür	Kadınlar	Küfür / Hakaret / Aşağılama
31.03.2014	Ortadoğu	Köşe Yazısı	Şükrü Alnıaçık	Kutsal Yüzde	Kadınlar, LGBTİ	Küfür / Hakaret / Aşağılama
09.04.2014	Milli Gazete	Köşe Yazısı	Mehmet Şevket Eyyi	Kısa önemli konular	Kadınlar	Küfür / Hakaret / Aşağılama

10.04.2014	Milli Gazete	Haber	Rahmi Yolcu / İstanbul	Helaka adım adım	LGBTİ	Küfür / Hakaret / Aşağılama
14.04.2014	Yeni Akit	Haber	Oğuz Yıldız / Ankara	Üniversite eliyle iğrenç ahlsızlık	LGBTİ	Küfür / Hakaret / Aşağılama
14.04.2014	Milat Gazetesi	Köşe Yazısı	Seyit Mehmet Deniz	"Mixer CHP"yi nihayet camide görebildik	LGBTİ	Küfür / Hakaret / Aşağılama
16.04.2014	Gaziantep Günebakış	Köşe Yazısı	Müfit Yaray	BDP/HDP'NİN CİNSEL SAPIKLAR SEVDASI BU NE İŞ SÜREYYA 2	LGBTİ	Küfür / Hakaret / Aşağılama
18.04.2014	Gaziantep Günebakış	Köşe Yazısı	Müfit Yaray	İptal Yetmez, Bu Ahlsızlar Mardin'den Gitmeli!	LGBTİ	Düşmanlık / Savaş Söylemi
23.04.2014	Milli Gazete	Haber	Haber Merkezi	İşte amaçları!	LGBTİ	Küfür / Hakaret / Aşağılama
25.04.2014	Gaziantep Günebakış	Köşe Yazısı	Mifit Yaray	Sapıklıklar hücumda, Öğretim görevlileri savunmada	LGBTİ	Küfür / Hakaret / Aşağılama

"Diğer dezavantajlı gruplar" başlığı altında incelenen **34 içerikten 28'i (%82) LGBTİ'lere yönelik nefret söylemi içermektedir**. Sadece tek **bir** içerikte **trans** bireylere yönelik doğrudan nefret söylemine rastlanırken **kadına** yönelik nefret söylemi de, incelenen dönem ve yayınlar içinde **sekiz kez** gözlemlenmiştir (toplam yazıların %23.52'si).

Grafik 14

Nefret söylemi içerdiği tespit edilen **34** içeriğin, **16'sını haberler, 18'ini köşe yazıları** oluşturmaktadır. Önceki dönemlerden farklı olarak **LGBTİ bireylere ve kadına yönelik nefret söylemi** bu sefer

haberlerde ve köşe yazılarında birbirine yakın sayılarda gözlenmiştir. Bunda en büyük etken Batman ve Mardin Artuklu Üniversitesi'nde düzenlenmesi planlanan LGBTİ konulu etkinliklerin gündemde önemli yer tutmuş olmasıdır. Yazılarda, eşcinsellik için kullanılan sıfatlar yine değişiklik göstermemiş ve **eşcinsellik** genellikle “sapıklık”, “sapkınlık”, “ahlaksızlık” gibi ifadelerle tanımlanmıştır.

Kadına yönelik nefret söylemi içeren örnekler, bu dönemde özellikle de “tesettür” üzerinden şekillenmiştir. **Transların** haberde ele alınışıysa “**kabahatler kanunu**” dolayısıyla kendilerine kesilen cezalarla ilişkili olmuştur.

İncelenen yazıların sadece ikisi isimsiz yayınlanmış, üç yazıda da “Haber Merkezi” imzası kullanılmıştır. Diğer dönemlerde olduğu gibi bu dönemde de LGBTİ'lerle ilgili içeriklerde kaynak belirtilme oranı yüksek olsa da (geçtiğimiz dönem %72) bu dönem %67'lik bir oranla az da olsa düşüş yaşandığı görülmüştür. **Yeni Akit** gazetesi sekiz yazıyla bir kez daha **LGBTİ'ler ve kadınlar hakkında en çok nefret söylemi üreten** yayın olurken; **Milli Gazete** beş, **Aydınlık**, **Milat Gazetesi**, **Ortadoğu** ve **Yeni Asya** ise birer yayınlı ulusal medyada LGBTİ'lere ve kadınlara yönelik nefret söylemini dolaşıma sokmuştur.

LGBTİ'lere yönelik nefret söylemi, bu dönemde Eğitim-Sen tarafından düzenlenen "Cinsel Yönelim ve Cinsiyet Kimliği Yaşayan Öğrenciler" başlıklı panel ile Mardin Artuklu Üniversitesi'nde "Hastalıktan Hak Talebine - Eşcinselliğin Adlandırılışının Anlamlandırılışının Seyri" konulu panelin düzenleneceğine yönelik bilgiler ve panelin iptali üzerinden üretilmiştir. İlk panelin ardından ve ikinci panelin iptal edilmesinden sonra dahi düzenleyiciler ve destekleyiciler hakkında (Eğitim-Sen, BDP'li belediye, düzenleyici öğretim görevlisi) hedef göstermeye ve hakarete uzanan yazılar yayımlanmıştır.

KATEGORİLERDEN ÖRNEKLER

Küfür / Hakaret / Aşağılama

Başlık: Hizmet'te sınır yok

Gazete: Yeni Akit

Tarih: 01.01.2014

Tür: Haber

Yazar: Haber Merkezi

Erdoğan Hükümeti ve Fethullah Gülen Cemaati (ya da haberin başlığında da gönderme yapıldığı üzere Hizmet Hareketi) arasındaki gerilimin bir yansıması da **Yeni Akit** gazetesinde görülmekte. LGBTİ'ler üzerinden cemaati itibarsızlaştırmayı hedefleyen haber, "Gülen'e yakın en önemli sivil toplum kuruluşu görünümündeki Gazeteciler ve Yazarlar Vakfı'nın Kadın Platformu'nun "her fırsatta cinsi sapkınları kollayan Almanya kökenli Heinrich Böll Stiftung Vakfı" ile ortak projelere imza attığını belirtiyor. "Sapık fikirler", "cinsi sapkınlara" gibi ifadelerle LGBTİ'lere yönelik nefret söylemi sergilenirken bu söylem aracılığıyla siyasi bir tartışmada taraflardan birinin itibarı da sarsılmaya çalışılıyor.

Hizmet'te sınır yok

Cemaat, Almanya kökenli bir vakıf ile "sapkın eğilimli kişiler" in de katıldığı bir "çalıştay" düzenledi... Cemaat televizyonu Bugün'de "yılbaşı hindisi kızartma"nın püf noktaları anlatıldı... Cemaat'in dershanesi FEM'de "yılbaşı eğlencesi" tertiplendi... Cemaat'in internet siteleri de; "porno film"lerden kareler yayınlıyor, "filancanın seks kaseti" demişti.

Cemaate ait televizyon kanalı hindi kızartma tarifleri verirken, cemaate ait dershane yılbaşı eğlencesi düzenledi. Cemaat, Alman vakfı ile düzenlediği çalıştaya sapkınlara da davet etti.

SAPKINLARA DA AÇIK ÇALIŞTAY!

• İnsanları itibarsızlaştırmak için her yolu mübah gören Cemaat mensupları "porno filmler" izleyip, o filmlerden seçtikleri kareleri internet sitelerinde yayınlamış ve "filancanın seks kaseti" diye alçakça saldırmıştı... Bununla da yetinmeyen Cemaat mensupları, son olarak bir Alman vakfı ile ortak "çalıştay" düzenlemiş, "Alternatif Aile Modelleri"ni tartışmıştı... Çalıştaya, cinsi sapkınlara da davet edilmişti.

HAKAN ŞÜKÜR YERINE HİNDİ!

• "Hizmet'te sınır tanımayan Cemaat ve onun Bugün TV'si, önceki gece 22.30'da, Hakan Şükür'ü anons ettiği halde; Hakan Şükür yerine ekrana Yılbaşı Hindisi'ni çıkardı ve uzmanlara Hindî'nin nasıl kızartılacağına püf noktalarını anlattı... "Dershane, dershane" diye yırtınan Cemaat'in Düzce FEM Dershanesi de, yılbaşı eğlence gecesi düzenleyerek öğrenci ve öğretmenleri yılbaşını birlikte kutlamaya davet etti. • 10'DA

Hizmet'te sınır yok

Cemaat, Almanya kökenli bir vakıf ile "sapkın eğilimli kişiler" in de katıldığı bir "çalıştay" düzenledi. Cemaat televizyonu Bugün'de "Yılbaşı hindisi kızartma"nın püf noktaları anlatıldı... Cemaat'in dershanesi FEM'de "Yılbaşı eğlencesi" tertiplendi... Cemaat'in internet siteleri de; "porno film"lerden kareler yayınlayıp, "filancanın seks kaseti" demişti.

HABER MERKEZİ

AK Parti hükümetiyle son günlerde derin bir kriz yaşayan Fethullah Gülen Cemaati'nin, İslami kesimden bağımsız olarak geçirdiği dönüşüm, adeta "Hizmet'te sınır yok" dediriyor. Gülen'e yakın en önemli sivil toplum kuruluşu görünümündeki Gazeteciler ve Yazarlar Vakfı, aileye yönelik tahripkâr tutumlarıyla bilinen LGBT temsilcileriyle buluşurken, Cemaat'in tahrikçi yayınlarıyla bilinen Bugün TV'sinde ise yılbaşı gecelerinde klasikleşmiş bir Hıristiyan adeti olan Hindi eti tarifi verildi. Düzcü'de ise 'Hizmet' olarak tanınan Gülen Cemaati'ne ait FEM Dershanesi'nde yılbaşı kutlaması yapıldı. İşte inanan insanları ve Cemaatin tabanını yaralayan o icraatlar:

1- 'HİZMET', SAPKINLARLA ÇALIŞTAY'DA BULUŞTU

Gazeteciler ve Yazarlar Vakfı Kadın Platformu, her fırsatta cinsi sapkınları kollayan Almanya kökenli Heinrich Böll Stiftung Vakfı ile ortak projelere imza atıyor. Platform son olarak, sapkın eğilimli katılımcıların da yer aldığı "Başka Bir Aile Anlayışı Mümkün mü?" başlıklı çalıştayı vakıfa ortaklaşa düzenledi. Gazeteciler ve Yazarlar Vakfı'nın kadınları, geleneksel aile yapısından şikayetçi. Vakfın Kadın Platformu, sık sık cinsi sapkınlarla ortak çalışan Almanya kökenli Heinrich Böll Stiftung Vakfı ile beraber düzenlediği çalıştayda, cinsi sapkınlarmın geleneksel aile yapısına yönelik saldırılarına destek oldu.

CEMAATİN DİRDİ

ALTERNATİF AİLE MODELLERİ

Kasım'da iki gün süren çalıştayda, Gazeteciler ve Yazarlar Vakfı Kadın Platformu ile Heinrich Böll Stiftung Vakfı ortak çalıştı. GYV'nin sitesinde sözkonusu etkinlikle ilgili olarak, "Alternatif aile modelleri ele alındı" denildi. Çalıştaya, homoseksüel, travesti, lezbiyen ve transseksüelleri temsilen "LGBT Hakları Aktivisti" tanımlamasıyla Mehmet Tarhan'ın da katıldığı ve aileye ilişkin görüşlerini dinleyicilere aktar-

Cemaate ait televizyon kanalı hindi kızartma tarifleri verirken, cemaate ait dersane yılbaşı eğlencesi düzenledi.

dığı Fethullah Gülen'in kontrolündeki platformun web sitesinde geniş bir şekilde anlatıldı.

GYV Kadın Platformu'nun partneri olan Heinrich Böll Stiftung Vakfı ile gerçekleştirilen çalıştayda, ailenin "üçüncü cins'e imkan tanımayan ataerkil bir yapı olduğu" belirtildi. Vakıf temsilcileri tarafından yapılan değerlendirmelerde, "Aile hala her iki cinsiyet için de cinselliğin sınırlarını tanımlıyor ve kadın-erkek evliliğini hala tek meşru birlikte yaşam biçimi olarak dayatıyor. Aileye mecbur muyuz? Tek aile

biçimi dayatılan aile biçimi midir? Birlikte yaşamın başka yolları da mümkün" görüşlerini dile getirdiler. Sapkın fikirlerin konuşulduğu etkinlikte ilgili haber, geniş bir biçimde Gazeteciler ve Yazarlar Vakfı Kadın Platformu'nun web sayfasında da yer aldı.

2- 'DİNDAR' HAKAN ŞÜKÜR YAYINA ÇIKMAYINCA HİRİSTİYAN'IN HİNDİ ETİ TARİFİ

Bugün televizyonunda yaşanan skandalda da Cemaat, yeni yıl kutlamalarında kartel med-

yasını atmadı. AK Parti hükümetinin dersane yönetimiğinde geri adım atmaması üzerine AK Partiden istifia eden Hakan Şükür, uzun süredir karşılaştığı sessizliğini önceki akşam Bugün TV'deki Erkan Tufan'la Analiz programında bozdu. Fakat Bugün TV'yi açanlar Hristiyanlar'ın yılbaşı gecesi yediği 'hindi tarifile' karşılaştı. Sıra bir süre ise programın 'ses kaynaklı teknik sorun nedeniyle' yayınlanamadığı duyuruldu.

3- CEMAAT'IN DERSHANESİNDE YILBAŞI KUTLAMASI

Fethullah Gülen cemaatinin bir yılbaşı kutlaması da Düzcü'de yapılıyor. Gülen cemaatinin dönüşürmemesi için yaygara kopardığı dershanelerde yılbaşı eğlence programları düzenlendiği ortaya çıktı. Düzcü'de Fem Dershanesi bünyesindeki FEM Kulüp tarafından asılan ilanlarda "Düzcü'de FEM Öğrenci ve Öğretmenleri Bir Arada" denildi. İlanda programın içeriğinden ise "Sıra gecesi, Pes Turnuvası, Futbol turnuvası finali gibi etkinliklere yer verildi.

Gazeteciler ve Yazarlar Vakfı'nın Alman Vakfı ile birlikte düzenlediği çalıştay'a sapkınlar da davet edildi.

Küfür / Hakaret / Aşağılama

Başlık: Tefekkürlü tesettür

Gazete: Aydınlık

Tarih: 24.03.2014

Tür: Köşe Yazısı

Yazar: Barbaros Şansal

Yazısına, Gezi olayları sırasında Kabataş'ta yaşandığı iddia edilen saldırı olayına göndermeyle başlayan Şansal, gördüğü bir İslami moda firması reklamından bahsettikten sonra karşılaştığı tek bir tesettürlü kadın üzerinden yaptığı betimlemelerle kendince olması gerektiğini düşündüğü şekilde örtünmeyen tüm kadınlara çeşitli cinsel göndermelerde bulunarak “gerçeklik – sahtelik” ve “namus” sorgulamasına da girişmiş oluyor. Tasvirine, yere düşen kitabını almak için eğildiğinde gördüğü “adeta striptiz gösterilerinde kullanılan, taşlı tuşlu parlak bir çizme”yle başlayan Şansal, neredeyse “erotik” betimlemelere başvurarak (Daracık beyaz gömleğin içinden dolgulu olduğu belli sütyen şevhete dışarı fıskırıyor) ardından “asıl şoka” nasıl uğradığını anlatıyor: “Starslı ve taşlı alınlığın üzerindeki albenisiz cafcacılı, içinde bir de kocaman markası Christian Lacroix (Hıristiyan haçı) yazılı başörtüsü beni benden alıyor.” Yazarın, kategori kapsamına doğrudan giren cümlelerinden biriye “O dudağa sürülen vişne çürüğünü artık namus fakirleri bile kullanmıyorlar ey hödük”. “Şirretleşiyor genç kadın”, “terbiyesiz bacı”, “Süslümanın yanına oturmuş bir serseri bıçkın, belli ki çoktan başlamış ahlaksız geyik” ifadeleri de yine tekil bir örnek üzerinden gidermiş gibi görünse de yazarın kalıbının dışındaki özelliklere sahip tesettürlü (ve dahi tesettürsüz) kadınlara yönelik hakaret ve aşağılama içeriyor.

Tefekkürlü tesettür

Yine bir yolculuk için, üstü çıplak ve silikon maskeli, fantezili Kabataş'tan raylı sisteme biniyorum, Henüz birkaç durak geçmeden paralelimizde duran bir vagonun reklam kaplaması ile irkiliyorum. Hâlâ, hangi dine inanacağını bilememiş malum manken, mütebeyyin modasının koca gözleri ile adeta Güliiver'in devler ülkesinden bize bakıyor. İslamın da ticari modası var zannedenler modasının bir gün ihsariden bile öteye geçeceğini hâlâ anlayamıyor.

İster istemez dikkat kesiliyorum. Arlı mı arsız mı bilinmez markanın, Çakma çantasının modellerinin üzerindeki Ortodoks haçlı monogami deseni görünce cehaletlerine bıyık altından gülümsüyorum. İslami moda dergilerine kapak olmuş laleli güllerini hatırlatan resimler aslında sadece halkla değil, artık dinlerin felsefesi ile alay eder haldeler. Eşarpların motifleri de oldukça tanıdık. Güya İtalya'dan 5000 avrodan alındığı söylenen desenler internette 5 dolara Budist ve Hindu Hindistan'ından satılıyor a alık.

Aslında İslami giyimde takma kol hiç olmaz. Hele de omuzlara oturtulan fırır ve apoletler hiç kuş gibi konmaz. Göğüs pensi ve bel kemeri uygunsuz, arka ortadaki dikiş bile olsa, bir ajur ile kapatılmazsa ulemayı edecektir huzursuz. 4 delikli düğmeye çapraz atılan dikişin mesajı Katolik, alacalı renkler seçkin zevkleri bile ediyor katastrofik. Başka dinin sembolleri kullanılmaz. Her şeye maydanoz Diyanet neden bu konuda fetvada bulunmaz?

Mide bulandırıcı cehaletten başımı çevirirken, yere düşen "Diktatörlüğün Psikolojisi" adlı kitabımı almak için eğildiğimde, yüksek platformlu, incecik topuklu, adeta striptiz gösterilerinde kullanılan, taşlı tuşlu parlak bir çizme dikkatimi çekiyor. Başımı yukarı doğru kaldırdıkça iç gıcıklayan dantel çoraplar, fırırlı uzun eteğin altından göz kırptıyor. Kenevir

eteğin altından göz kırptıyor. Kenevir yapraklı bilezik, üzerinde satan amblemi yıldızlı yüzük, eller üzerindeki garip dövmeler ise sanki muskadan üfürük sunuyor. Kendimi alamayıp kim bu diye şaşarken, gözlerim daha da yukarıya kayıyor. Daracık beyaz gömleğin içinden dolgulu olduğu belli sütyen şevhete dışarı fırlıyor. Triko tunik hırka daracık, yetmezmiş gibi zebra desenli doku sanki içi dolu ihtiraslı âşık. Tam doğrulduğumda asıl şoka uğruyorum. Starşlı ve taşlı alınlığın üzerindeki albenisiz cafaçafı, içinde bir de kocaman markası Christian Lacroix (Hıristiyan haçı) yazılı başörtüsü beni benden alıyor. Nerdeyse bir kafa daha uzamış alt dolgu, dışarıyı bile görmemi olanaksız kıyor. Ne yapsın zavallı, diyorum içimden. Tesettür diye teşekkürsüz satılan keriz müşteri durumuna düşürülmüş biçarem. Ama yüzüne bakınca aklım darmaduman. Asıl sıkıntı işte buradan kaynaklanan, kalem gibi alınmış, fazla yolunduğundan dövme ile lavicerde banmış kaşlar tabii ki altında renkli lensli buğulu bakışlar; estetikli burun üstüne düşürülmüş kocaman bir süslü gözlük, burundaki hızma ise tam bir görümlük. O dudağa sürülen vişneçürüğünü artık namus fakirleri bile kullanmıyorlar ey hödük. Silikonlu dudaklara ilave olmuş botoxlu kaşlar, yanak dolgularına bakınca şaşırarak adamlar. Upuzun tırnaklarda yine kanlı bordo cila, bir de üzerinde süs püs yapışık valla. Çantaya hiç girmiyorum, başımı öne eğip kitabıma dalıyorum.

Çok geçmeden yaşlı bir hanım teyze oturuyor başörtülü bacımın yanına. Onun asude pardesüsü ve üzerindeki sakın renkli eşarbyı zerafet içinde hâlâ. Bak kızım, diyor bu ne hal! Yakışır mı mümine böylesine yanlış arzuhal?

Birden şirretleşiyor genç kadın, ağza alınmaz laflar ile itiraz ediyor adım adım. Bir de sakallı amca var şaşkın. Neyse ki inecemim istasyon artık çok yakın.

Usulca kalkıp iniyorum vagonun. Yaşlı mümin teyze kaçmış çoktan, terbiyesiz bacımın yanından. Sakallı amcanın başı eğik, Süslümanın yanına oturmuş bir serseri bıçkın, belli ki çoktan başlamış ahlaksız geyik.

Kissadan hisse: Kimse alınmasın bu ifadelere.

Başımı örtmek de poposunu açmak da eğer demokratik özgürlükse;

Toplum ahlakı, gelenek, görenek ve terbiye;

Kalmasını söylenecek laf, bu tefekkürü çakma teşekkür olmuş, özde değil sözde siyonist tesettüre.

Düşmanlık / Savaş Söylemi

Başlık: LGBT sorunu bir hak değil, edepsizliktir

Gazete: Diyarbakır Özgür Haber

Tarih: 24.03.2014

Tür: Köşe Yazısı

Yazar: Eyüphan Kaya

Yazısında belirli bir gündeme dair ipuçları bulunmamakla birlikte Kaya, evlilik dışı ilişki, “serbest sevişme”, flört, “hele hele LGBT mensuplarını” normal kabul etmediğini ifade ediyor ve toplumun bir ahlakı, “sabrının sınırı” olduğunu belirtiyor. “İcap ederse yüzlerine tükürmeli, herhalde bundan daha hafif bir cezalandırma tarzı düşünülemez” diyen Kaya, eşcinselliği ve tüm LGBTİ bireyleri cezalandırılması gereken bir yerde konumlandırılmış oluyor. Bununla da yetinmeyen yazar, “Yarın öbür gün bir saldırıya maruz kalırlarsa biz insan hakları aktivistlerinden şikayet etmesinler” cümlesiyle de LGBTİ'lere yönelik her türlü şiddet eylemini meşrulaştırıyor ve onaylıyor.

Eyüphan KAYA

diyarbakirdes@gmail.com

LGBT sorunu bir hak değil, edepsizliktir

Yüce Allah Adem ve havayı yarattı ve aralarında birleşmelerini helal kıldı, derken insan nesli o günden bu güne geldi.

Doğrusu yeryüzünde her zaman ve her toplumda Allah'ı tanımayanlar olmuştur. Ama ahlaksızlık ve edepsizlik başka bir şeydir..

Siz özgürlük diye serbest sevişmeyi kamuya kabul ettiremezsiniz.

Evli insanların kaçamak yapmalarını normal göremezsiniz.

Nikâhsız beraberlikleri adet haline getiremezsiniz.

Flörtü bu topluma kabul ettiremezsiniz.

Hele hele lezbiyen olanları vs. LGBT mensuplarını hayatın bir karesine monte edip normal bir hayat tarzı haline getiremezsiniz!...

Diyelim ki bir manyağın aklına geldi zina yapan, nikâhsız beraber olan kimseler bir araya gelip, zina-der adında bir dernek kurdu, sivil toplum örgütleri bunu da aralarına alacak mı? Buna evet diyen olabilir mi? Yahu siz hangi toplumda yaşıyorsunuz denilmeyecek mi? Hani Müslüman mahallesinde salyangoz satılmazdı? Gelin bir düşünelim pir düşünelim bu topluma daha fasla sıkımayalım, boğmayalım ne dersiniz?

Bir toplumun bir ahlakı var, sabrının sınırı var. Bu tür sıkıntıları bu halka yaşatmaya kimsenin hakkı yoktur.

Eğer bu hastalıksa bir an evvel tedavi edilmeli, eğer bu bir fantezilik ise bu tür kimselere selam verilmemeli, icap ederse yüzlerine tükürmeli herhalde bundan daha hafif bir cezalandırma tarzı düşünülemez.

Sözüm ona kimi insan hakları örgütleri her şeyi halettiler sıra bu edepsiz ahlaki savunmaya geldi. Galiba bunların asıl kaynağı insan hakları evrensel beyannamesidir ayrıca gavur ahlakından esinleniyorlar ve kimi laubali devletlerde yasası olduğu için tereddütsüz ve pervasızca bu insanları savunuyor.Yamancılarda var neden bizde olmasın deniliyor.

Ben bir Anadolu insanı olarak medeni bir tarz olan kalemin diliyle haykırıyorum. Sizin bu takip ettiğiniz münasebet insani bir ilişki değildir. Müslüman mahallesinde salyangoz satılmaz. Hem insanoğlu yeryüzünde canı istediği her şeyi yapmak için dünyaya gelmemiştir.

İnsan kendini kontrol etsin diye akıllı yaratılmıştır. Kur'an'ı Kerim İslam'ın özüdür, önemli, yararlı örnekleri barındırdığı gibi, kötü hallerin de önemine binaen ibret olsun diye dile getirmektedir. Bu eş cinsellikte, kaba fiillerden biridir. Hazreti Lut(as)'ın kavmi böyle kötü bir alışkanlık sebebiyle helak edil.

Özgürlük, hürriyet edebiyatıyla kimse bu edep dışı fiili insanlığa yutturmaya kalkışmasın. Bunun hakla hukukla alakası yoktur. Tabi bu halleri yaşıyorlar diye işimizi gücümüzü bırakıp bunlarla uğraşacak değiliz ama onlarda ikiden bir biz buradayız deyip tilili etmesinler. Zaten başımızda bir sürü bela var, bir de onlarla uğraşmayalım. Yarın öbür gün bir saldırıya maruz kalırlarsa biz insan hakları aktivistlerinden şikayet etmesinler.

İnsan hakları aktivisti diyorum, bu da birilerine ağır gelebilir bir müminden insan hakları aktivisti olur mu diye? Olur hem de alası olur, ama ahlaksızlığı alışkanlık haline getiren insanların hakkını korumak için değil tabi...

Düşmanlık / Savaş Söylemi

Başlık: İptal Yetmez, Bu Ahlaksızlar Mardin'den Gitmeli!

Gazete: Gaziantep Günebakış

Tarih: 18.04.2014

Tür: Köşe Yazısı

Yazar: Mifit Yaray

Mardin Artuklu Üniversitesi'nde "Hastalıktan Hak Talebine - Eşcinselliğin Adlandırılışının Anlamlandırılışının Seyri" konulu panelin iptalinin ardından yazan Mifit Yaray, bunu "çirkin olay" olarak adlandırmakta. Düzenleyici öğretim üyesini "sapık eşcinsel dergilerde yayınlanan yazılarıyla tanınan" biri olarak tanımlayan yazar, "sapık görüşlerini öğrencilere aktarmak konusundaki çabaları", "unvanını eşcinselliği meşrulaştırma ile ilgili faaliyetlerinde kullanıyor", "eşcinsel olup olmadığını (...) öğrencilerine ve kamuoyuna açıklaması gerekir" gibi ifadelerle, çeşitli ilişkilere yönelik imalarıyla söz konusu öğretim üyesini hedef göstermiş oluyor. Öğretim üyesinin girişimini "insanları tahrik edersesine" bir eylem olarak nitelerken hemen ardından kurduğu cümleyle gerek ilgili kişiye gerek tüm LGBTİ'lere ve LGBTİ hakları destekçilerine yönelik şiddet eylemlerini teşvik etmiş ve kışkırtmış oluyor: "Hatırlanacağı gibi daha önce de Aziz Nesin ve beraberindekiler Sivas'ta halkı dini duyguları açısından tahrik etmiş ve bunun sonu çok korkunç olmuştu."

Mifit YARAY**İptal Yetmez, Bu Ahlaksızlar
Mardin'den Gıtmeli!**

Mardin Artuklu Üniversitesinde bu gün (17 Nisan 2014)'te bir rezalet yaşanacaktı. Mimarlık Bölümü, "Hastalıktan Hak Talebine -Eşcinselliğin Adlandırılışının Anlamlandırılışının Seyri" konulu bir panel yapacaktı. Ancak çıkan haberler, duyarlı STK'lar ve Mardin'in Müslüman halkının tepkileri şükürler olsun Mardin'in isminin bu çirkin olayla tarihe geçmesine engel oldu.

Her şey Eşcinselliği savunan görüşleriyle bilinen ve sapık eşcinsel dergilerde yayınlanan yazılarıyla tanınan Yrd. Doç. Dr. Levent Şentürk'ün geçtiğimiz sene Mardin Artuklu Üniversitesine gelmesiyle başladı.

Levent Şentürk bir mimar. Mimarlık üzerine eğitim almış ve güya mimarlık fakültesinde mimarlıkla ilgili öğretim görevlisi. İsmi'nin önünde Yrd. Doç. Dr. Gibi uzun bir unvan var. Ancak Levent Şentürk'ün faaliyetlerine baktığımızda bu unvanını ve mimarlık fakültesindeki öğretim görevlisi kimliğini kullanarak bam başka alanlardaki sapık görüşlerini öğrencilere aktarmak konusundaki çabalarıyla tanınıyor. Her şeyden önce söyleyelim ki Levent Şentürk bu uzun unvanı eşcinsellik gibi sapık görüşler üzerine yaptığı akademik çalışmalarla almamasına rağmen bu unvanını eşcinselliği meşrulaştırma ile ilgili faaliyetlerinde kullanıyor. Bu da ikiyüzlülüğün ta kendisidir. Şentürk'ün her şeyden önce bir eşcinsel olup olmadığını ve Kaos GL eşcinseller derneğinin kurucularından Ali Erol ile olan ilişkisini öğrencilerine ve kamuoyuna açıklaması gerekir. Şentürk'ün gittiği her üniversitede eşcinsel Ali Erol için ortamı hazırlayıp, öğrencilerini zehirlemeleri için onu eşcinsellik ile ilgili konferans vermeye davet eden, sonra da bunu büyük bir başarı gibi eşcinsellerin dergilerinde anlatmasının sırrı nedir? Levent Şentürk bir eşcinsel olup olmadığı konusunda açıkça ilan etme cesareti göstermese bile, eşcinsel ögüt ve derneklerle olan yakın ilişkisini saklama ihtiyacı duymayacak kadar da pervasız. Nitekim kendisi Kaos GL gibi Türkiye'de on beş yıldır eşcinsel hareketin yayın organı olan bir dergide yazılar yazıyor ve onların hakları(!) için mücadele veriyor.

2010'da Eskişehir Osman Gazi Üniversitesi Mimarlık Bölümünde Mimarlık Tarihi ve Kuramı anabilim dalında öğretim üyesi olan Şentürk, burada yaptığı bilimsel çalışmalardan çok "farklı mimari stilleri" eşcinsellik ile izah etmeye çalışan saçma sapan teorileri ve kendisinin öncülüğünde bu üniversitede yapılan eşcinselleri meşrulaştırma faaliyetleriyle hep gündeme geldi.

Örneğin 6 Nisan 2011'de Osman Gazi Üniversitesinde kendisinin öncülüğünde yapılan eşcinsellik temalı konferansı bakın sonra yine kendisi Eşcinsellerin yayın organı olan Kaos GL' sitesinde 13 ve 26 Nisan 2011 tarihli yazılarında nasıl övüne övüne anlatıyor.

"Mimarlık bölümünün neredeyse otuz yılı bulan tarihi boyunca ilk kez eşcinsellik temalı bir konferans yapılmış olması, sessizce gerçekleşen bir devrim niteliğindedir."

"Bahar döneminin ilk konferansında Kaos GL'yi ağırladık. Kaos GL'nin gelişi, bölümümüzün tarihi açısından sessiz sedasız gerçekleşen bir ilk sayılabilir. Kaos GL, on beş yıldır eşcinsel hareket için mücadele vermekte. Toplumda eşcinsellerin de bulunduğunu, şiddetle görmezden geldiklerini, oysa eşcinsel hareketin heteroseksüelleri de özgürleştireceğini savunan Kaos GL, bu alanda Türkiye'nin en uzun soluklu ve kaliteli yayını olmaya devam ediyor.

Yine "Bütün bireysel tercihler, başkalarının hayatına yönelik bir şiddet üretmediği müddetçe anayasal hak olmalı ve anayasa tarafından güvence altına alınmalıdır." diyerek eşcinsellerin sapıklıklarının Anayasal güvence altına alınmasını isteyecek kadar ileri giden Şentürk bakın aynı yazısında Atalay Göçer'in dilinden başta öğrencileri olmak üzere toplumu nasıl Eşcinselliğe teşvik ediyor.

"Toplumumuzda hâlâ yaygın olarak eşcinsel aşk kimi dinsel ve geleneksel tabu alanları tarafından dışlanıp lanetlenmeye devam ediyor. Sözelimi eşcinselliğin büyük bir günah, tanrıtanımazlık,

ediyor. Sözelimi eşcinselliğin büyük günah, tanrıtanımazlık, sapıklık olduğu kolayca dile getiriliyor. Eşcinselliğin, bunun da ötesinde, tıbbi bir bozukluk, giderilmesi gereken bir rahatsızlık, tedavi edilmesi gereken bir hastalık olduğu da ilk elde dile getirilen asılsız ifadeler arasında. Kuşkusuz eşcinsel olmak ne suç, ne de hastalık; daha çok bireysel hak ve özgürlük alanındaki bir durumdan başka bir şey değil."

İşte bu sapık görüşleri savunan adam, hayret ki bir öğretim görevlisi ve malesef 2013'den beri Mardin Artuklu Üniversitesi Mimarlık Bölümünde görev yapmakta. Levent Şentürk Osman Gazi Üniversitesinde eşcinsellerin haklarını(!) mimari dehasıyla(!) bilimsel teoriler adı altında haykırırken kendince sesiz bir devrim yapıyordu, ama hakikatte Osman Gazinin kemiklerini sızlattıyordu. Tabii ona göre Osman Gazi gibi "gericiler" ve onların duyguları çok önemli değildi.

Eskiler "huylu huyundan vaz geçmez" demişler. Levent Şentürk de huyundan vaz geçmedi ve şimdi Mardin Artuklu'da Öğretim Görevlisi. Kendisince aynı sesiz, çirkin devrimini(!) bu sefer Mardin'de yapacaktı. Tabii caizse "Müslüman mahallesinde salyangoz satacaktı". Sonra da çıkıp övüne övüne Mardin gibi "gerici" bir yerde tabuları yıktım ve Eşcinselliği haykırdım diyecekti. Hem de Mardin gibi dini duyguları kuvvetli ve muhafazakar bir halka karşı ve bütün Müslümanlar için kutsal olan Kutlu Doğum haftasında, insanları tahrik edercesine. Hatırlanacağı gibi daha önce de Aziz Nesin ve beraberlerindeki Sivas'ta halkı dini duyguları açısından tahrik etmiş ve bunun sonu çok korkunç olmuştu.

Bu çirkin olayın diğer bir boyut da kuşkusuz bir devlet üniversitesinde Hükümet ve YÖK'ün nasıl oluyor da bu tür sapıkların faaliyetlerine göz yumduğudur. Hükümet ve YÖK bireysel özgürlükler adına birilerinin kalkıp ta bütün toplumu zehirleyecek faaliyetlere girişmesi ve bunu devletin kendilerine sağladığı olanakları ve akademik unvanları kullanarak yapması karşısında sadece sessizce seyretmekle mi yetinecek? Mimarlık fakültesinde eşcinselliğin işi ne diye kimse soramıyor mu bunlara? Mardin Artuklu Üniversitesinin rektörü Prof. Dr. Serdar Bedii OMA Y bir taraftan Kadir gecesi mesajları yayınlarken diğer taraftan Üniversitesinin adının böyle bir saçmalığa alet edilmesine neden ilk başta izin verdi, göz yumdu. Acaba kendisinin de bu eşcinsellerle duygusal bir bağı var mıdır? Mardin ilinin ve halkının dini duygularını ve inançlarını bildiği halde sayın rektörün bu provaktif konferansa son güne kadar izin vermesi onu çıkabilecek bütün olayların tek sorumlusu yapmıyordu? Sayın rektör bu nedenle çıkabilecek olayların hesabını verebilecek miydi?

Neyse ki son anda bile olsa Mardin Artuklu Üniversitesinin rektörü Sayın Prof. Dr. Serdar Bedii OMA Y yaptığı hatanın farkına vardı ve bu çirkin konferansı iptal ederek, hem kendi isminin, hem de üniversitenin isminin tarihe kara bir leke olarak geçmesini önledi. Ancak elbette bu yeterli değil. Sayın Rektörün Mardin Artuklu Üniversitesinin adını tüm Türkiye'ye bu çirkin faaliyetle duyuran ve bu işin öncülüğünü yapan mimarlık fakültesi öğretim görevlisi Levent Şentürk'ün sözleşmesini acilen iptal ederek Mardin'den kovması gerekir.

Ve en önemlisi başta konu ile ilgili yazılı bir açıklama yaparak bu çirkin olayı Türkiye gündemine taşıyan Mardin DOST Der olmak üzere, olay karşısında sessizce beklemeyip Üniversite yetkililerine tepkilerini ortaya koyan Mardin'in bütün duyarlı Müslüman halkına Teşekkür etmek lazım. Gelecek zamanda Şentürk gibilerin bu çirkin faaliyetlerini Mardin'de ve bütün Türkiye'de sergilemeye devam edip etmemeleri açısından zan edersem Mardin halkının gösterdiği bu tepki son derece önemliydi. Eğer zamanında Şentürk ve sapık ekibi Eskişehir Osman Gazi Üniversitesinde bu çirkin faaliyetlerini sergilerken Eskişehirli Osman Gazi torunları seslerini yükseltsebilseydiler bu gün onlar Mardin'de de bu işi yapmaya kalkışamazlardı. Ama şükürler olsun Salahaddin Eyyubi'nin torunları onlara bu sefer izin vermediler. Ancak Mardinliler bununla yetinmemeli ve bu sapık öğretim Görevlisi Mardin'den gidinceye kadar yasal tepkilerini göstererek üniversite, YÖK ve Hükümet nezdinde tepkilerini ortaya koymaya devam etmelidirler. Unutmayalım Namuslular namussuzlar kadar cesur olmadıkları sürece hep onların sesini duyacağız.

Abartma / Yükleme / Çarpıtma

Başlık: Travestilerden bir milyon!

Gazete: Akdeniz Gündem

Tarih: 10.01.2014

Tür: Haber

Yazar: Batuhan Ülker

Antalya’da 2013 yılında, “kabahatler kanununa itaatsizlik”ten 900 transa para cezası kesildiğinden bahsedilen haberde Muratpaşa Kaymakamı Cevdet Can’ın görüşleri aktarılırken seçilen ara başlık ve aktarılan “seçimlerini meslek haline getirmişler” ifadesiyle, trans bireylere seks işçiliği vasfı yükleniyor. Sosyal çalışmalar yürütülerek bir çözüm bulunması gerektiğinden bahsedilmekle birlikte böyle bir öneri sunulmuyor ve trans bireylere kesilen cezaların miktarı belirtilirken onların içinde yaşadığı koşullara hiçbir şekilde değinilmeyerek tek taraflı ve eksik bir habercilik sergileniyor.

Travestilerden BİR MİLYON!

Antalya’da 2013 yılında 900 travestiye ‘itaatsizlikten’ kabahatler kanununa göre bir milyon lira ceza kesildi

Muratpaşa sınırlarında yaşayan yaklaşık 900 travestiye 2013 yılında ‘itaatsizlikten’ kabahatler kanununa göre bir milyon lira ceza kesildi. Fakat yinede travestilerin kent merkezinde çalışmaları önlenemedi.

Batuhan
ÜLKER

bir yılda işlem gören 900 travesti konusunu ‘Şaşkınlım’ diye yorumlarken, toplumsal sorunla mücadelede ceza kesmekten başka bir yetkilerinin bulunmadığını ifade etti.

‘Sorun toplum olarak ele alınmalı’

Hadiseye toplum olarak bakmak ve bunu olay olmaktan çıkarmak gerektiğine değinen Kaymakam Can, gözlem-

lerine göre bu sorunun eğitim sıkıntısından dolayı meydana geldiğini dile getirdi.

‘Sosyal çalışma yapılmalı’

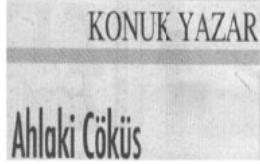
Sosyal çalışma yapılarak Zeytinköy sorununun çözümü konusunda atılan adıma dikkat çeken Kaymakam Can, “Bu konuda da sosyal çalışma yapılmalı. Herkes huzur içerisinde anlayış içerisinde yaşayabilmeli” dedi. << 3’te

‘Şaşkınlım’

Muratpaşa Kaymakamı Cevdet Can,

Abartma / Yükleme / Çarpıtma**Başlık:** Ahlaki çöküş**Gazete:** Diyalog Gazetesi**Tarih:** 20.01.2014**Tür:** Köşe Yazısı**Yazar:** Ömer Mürseloğlu

“Bir insan topluluğunu ayakta tutan ahlaki değerlerin yozlaşması” tehlikesinden bahseden yazısında Ömer Mürseloğlu eşcinselliği, cinsel suçlar ve tecavüz gibi konularla aynı kategoride değerlendiriyor. Eşcinsel ilişkinin “zararlarına” değinen, bunu bir “yozlaşma” olarak ortaya koyan yazar, herhangi bir referans verme gereği duymadan en çok boşanmanın eşcinsel evliliklerde görüldüğünü belirterek bu ilişkilere karşı tedbir alınmasının sağlıklı bir toplum açısından gerekli olduğunu ifade ederek eşcinselliği toplumsal çöküşle ilişkilendiriyor.

Ömer MURSELOĞLU

İçinde bulunduğumuz zaman açısından dünya toplumlarının sosyal yapılarını tehdit eden çok büyük bir tehlike söz konusudur. Bu tehlike fark edilmeden sinsi bir faaliyet göstererek toplumu yıkıma sürüklemektedir. İşte bu tehlike bir insan topluluğunu ayakta tutan ahlaki değerlerin yozlaşmasıdır. Eşcinselliğin, fuhuş ticaretinin, evlilik dışı cinselliğin, cinsel suçların, pornografinin, tecavüz vakalarının ve cinsel hastalıkların artışı ahlaki çöküşün bazı önemli göstergeleridir.

Bu konular sürekli olarak dünya kamuoyunun gündemindedir. Pek çok insan çevresinde olup bitenlerin, tehlikenin farkında değildir veya bu olayları sosyal hayatın bir parçası olarak değerlendirmeye gafletine düşmektedir. Ancak gerçek hiçte öyle değildir. Dünya devletleri arasında muteber kabul edilen kurum ve kuruluşların hazırladığı raporlar ve istatistikler tehlikenin boyutlarının görülmemiş bir artışa her geçen gün büyüdüğünü göstermektedir. Cinsel hastalık oranları insanlığın önündeki sorunların büyüklüğünü gözler önüne seren önemli bir kriterdir. Dünya Sağlık Örgütü'nün (WHO) kayıtlarına göre, cinsel yoldan bulaşan hastalıklar en çok rastlanan hastalık gruplarından birini oluşturmaktadır; raporlar her yıl tahmini olarak 333 milyon yeni vakanın meydana geldiğini

göstermektedir. (1) Bunlara ek olarak, AIDS büyük bir sorun olma konumunu korumaktadır. WHO istatistikleri bugüne kadar 18.8 milyon insanın bu hastalıktan hayatını kaybettiği gerçeğini ortaya koymaktadır. (2) Dünya Sağlık Örgütü'nün AIDS ile ilgili 2000 yılı raporundaki şu ifadeler konuyu çok iyi özetlemektedir: “AIDS sosyal, ekonomik ve demografik yapılar üzerindeki yıkıcı etkisiyle benzersizdir.” (3) Ürkütücü gelişmeler arasında eşcinselliğin yayılması da oldukça dikkat çekicidir. Eşcinsellerin bazı ülkelerde resmi olarak evlenebilmeleri, evliliğin getirmiş olduğu sosyal haklardan istifade edebilmeleri, demek ve partiler kurlaman, dünya çapında yapılanmalar, kutsal inançlara karşı gelmeleri, dini değerlere savaş açmaları, sadece çağımıza mahsus olaylardır.

Sosyal Bozulma

Günümüz insanlarının karşı karşıya olduğu önemli bir sorun toplumun temelini oluşturan sosyal yapılarıdaki bozulmadır. Toplumsal çöküş değişik şekillerde kendini göstermektedir. Dağılmış aileler, boşanmalardaki artış ve gayrimişru çocuklar aile kurumundaki tahribatın doğal sonucudur. Stres, huzursuzluk, mutsuzluk, endişe ve kaos pek çok insanın hayatını adeta bir kabusa dönüştürmektedir. Manevi boşluk içindeki insanlar bunalmalarına çare ararken alkol ve uyuşturucu bataklığına düşmekte veya karanlık yollara girmektedir. Çözüm yolu kalmadığını düşünen bazıları da intihar bir kurtuluş zannetmektedirler. Toplumsal yozlaşmanın en çarpıcı göstergelerinden birisi de yasalara aykırı davranışlardaki büyük artıştır. Suç oranlarındaki artış konunun uzmanlarını dahi hayrete düşüren boyutlara ulaşmıştır.

Eşcinsel İlişkilerin İnsanlık ve Toplum Açısından Bazı Zararları

Mesela insan karşı cinslerin bir araya gelerek ürettiği bir

varlık olarak ele alındığında akla gelecek ilk soru şu oluyor. İnsanların çoğu eşcinsel olarak yaşamaya başlarsa insanlığın soyunu kim devam ettirecek? Kadın kadınlara, erkek erkeklerle belli ölçüde cinsel tatmin elde edebilir, ancak üremenin biyolojik gerekliliği olarak çocuk sahibi olamazlar. Bu durumu aşmak için yine başka bir yozlaşma ve insani değerlerin yok sayıldığı yöntemlerle kiralık anne veya baba yöntemleri ile tarihi, sosyal ve inanç geçmişimizle bağdaşmayan bir yöntemle baş vurulmuş olacak, ki devamında da birçok psikolojik, sosyal ve tıbbi sorunların yanında kiralık anne veya babadan olacak çocuğun yetiştirilmesi, bakım, ihtiyaç ve giderlerinin kim tarafından karşılanacağı, aynı yöntemle farklı kiralama işleminden doğan kardeşlerin bilmeden birbirleri ile evlenmeleri, bu evliliklerden doğacak çocuklarda meydana gelebilecek tıbbi sakatlıkların sorumluluğunu kim üstlenecek? Yine çocuk psiko-sosyal bir ihtiyaç olan anne baba ihtiyacı nasıl karşılanacak? Anne veya babadan herhangi birinin ölümü veya boşanma durumunda çocukların annesiz veya babasız yetişmesinde oluşan travmalar toplumsal açıdan çözülememiş iken böylesi bir durum hastalıklı bireylerden oluşan bir toplum yapısına sürükleyecektir.

Ayrıca eşcinsel evliliklerin serbest olduğu yerlerde yapılan araştırma sonuçlarına göre en çok boşanmalar eşcinsel evliliklerde olduğu görülmektedir. Eşcinsel ilişkilere karşı tedbir alınması sağlıklı aile yapısının kurulması, toplumun sağlıklı bireylerden oluşması tarihi, kültürel ve insani değerlerimizin bir gerekliliğidir. Aksi halde önümüzdeki yıllarda tarihi ve sosyal açıdan birçok farkımızın olduğu batı kültürünün bugün çöküşe geçtiği toplum yapısına doğru ilerleyişi önlemek kolay olmayacaktır. Dünyaya bir kere gelme şansı olan insanı bu durum için kobay görmek hakkını korumak, özgürlüğünü savunmak adına insana yapılabilecek en büyük haksızlık olacaktır.

2. BÖLÜM

YAZILI BASINDA

AYRIMCI SÖYLEM

100. YILA 1 KALA YAZILI BASINDA 24 NİSAN ERMENİ SOYKIRIMI'NI ANMA GÜNÜ

Yrd. Doç. Dr. DERYA FIRAT

BARIŞ ŞANNAN

TARAMA EKİBİ

Aslı Ceren Noyan, Eylem Mercimek, İpek Burma, Saliha Damar, Sarper Sarıkaya

Giriş

2014 yılının ilk dönemini kapsayan nefret söylemi raporunun ayrımcı söylem odaklı medya taraması dosya konusunu, Ermeni Soykırımı'nı anma günü olan "24 Nisan" olarak belirledik. "24 Nisan", Osmanlı İmparatorluğu'nda 1915'te İstanbul'da Ermeni toplumunun ileri gelenleri ve aydınlarının tutuklandığı tarihtir. Ermeni Soykırımı'nın başlangıcı olarak kabul edilen bu tarih, 1965'te yani Soykırım'ın 50. yılında, Lübnan Ermenileri tarafından anma günü olarak seçilmiştir. Aynı gün Erivan'da da gösteriler düzenlenmiştir. Günümüzde, Ermenistan başta olmak üzere Amerika ve Avrupa'daki birçok şehirde her 24 Nisan'da çeşitli etkinlikler düzenlenmektedir. Türkiye'de ise Ermeni Soykırımı, sivil toplum örgütleri tarafından düzenlenen çeşitli etkinliklerle, 2005 yılından itibaren 24 Nisan'da anılmaya başlanmıştır.

Bu bölümde 24 Nisan tarihini temel alarak **22-26 Nisan** arasında **Aydınlık, Birgün, Habertürk, Hürriyet, Radikal, Sabah, Türkiye** ve **Zaman** olmak üzere sekiz gazetede yer alan içeriklerin taranmasından hareketle oluşturulan veri ve analizleri bulacaksınız. Söz konusu gazeteler siyasi alanda farklı mecralara ulaşma özellikleri ve farklı temsiliyet kriterleri göz önünde bulundurularak belirlenmiştir.

Yazılı basında, 24 Nisan Ermeni Soykırımı'nı anma günü çevresinde üretilen ayrımcılık, bu raporda, söylem analizi ile desteklenen içerik analizi yöntemi ile ele alınmıştır. Gazetelerde 24 Nisan ile ilgili yer alan içeriklerin hepsi sayısal ve niteliksel verileriyle bilgisayar ortamında kategorize edilmiştir. Sayısal olarak haberlerin gazetenin hangi sayfasında, ne oranda ve şekilde yer aldığı, künyeleri ile (haberi yapanın/köşe yazarının ismi, yayımlanan gazete ismi, haber türü, yayımlanan sayfa, haberin başlığı, görsel kullanılıp kullanılmadığı vb.) dokümanite edilmiştir. Niteliksel olarak da, bu içeriklerde Soykırım'a ilişkin, sayı verilip verilmediği, kaynak (anı kitabı, tarih kitabı, raporlar, belgeler vs.) kullanılıp kullanılmadığı, alıntı/referans olup olmadığı, doğrudan tanıklığa yer verilip verilmediği, katliamın nasıl adlandırıldığı, mağdurların ve failerin nasıl adlandırıldığı, katliamın nedenlerinden bahsedilip bahsedilmediği, içerik hazırlanırken atıf yapılan değerler, benzer olaylardan bahsedilip bahsedilmediği ve hangi taleplerin dile getirildiği, özetle 24 Nisan haberlerine nasıl ve ne şekilde yer verildiği analiz edilmiştir. Ayrıca bazı köşe yazarlarının yazıları ve özellikle de ele alınan gazetelerin 24 ve 25 Nisan tarihli manşetleri sözlem analizine tabi tutulmuştur. Haber ve yazılara eşlik eden görseller de analiz edilmiştir.

Genel Bulgular

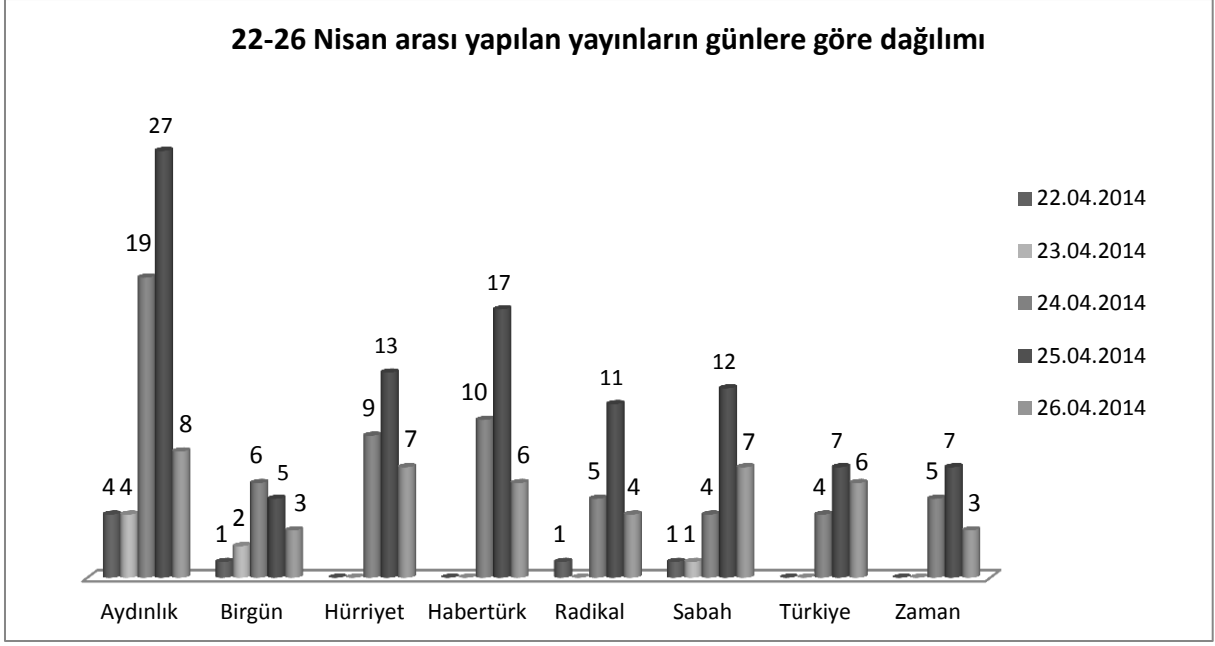
Söz konusu tarihler arasında taranan gazetelerde 24 Nisan Ermeni Soykırımı'nı anma günüyle ilgili toplam 219 haber, köşe yazısı ve diğer içerik türleri saptanmıştır. Bu içeriğin gazetelere göre dağılımı incelendiğinde 62 içerikle **Aydınlık** 24 Nisan anma günü üzerine en çok haber-yazı yayımlayan gazete olurken, onu 33 içerikle **Habertürk** ve 29 içerikle **Hürriyet** takip etmiştir. **Türkiye, Birgün** ve **Zaman** ise söz konusu dönemde 24 Nisan ile ilgili en az yayın yapan gazeteler olmuştur. 24 Nisan anmasıyla ilgili yayınların gazetelere göre dağılımı aşağıdaki grafikte verilmiştir:

En fazla içerik 24 Nisan (62) ve 25 Nisan (99) günlerinde yayımlanmıştır. 24, 25 ve 26 Nisan tarihleri karşılaştırıldığında, **Sabah** ve **Türkiye** dışında, ele alınan gazetelerde yayımlanan içerik sayılarının 25 Nisan'da 24 Nisan'a göre bir artış gösterdiği ama 26 Nisan'da düşüşe geçtiği gözlenmiştir. **Sabah** ve **Türkiye**'de ise aksine, 26 Nisan'da bir artış söz konusudur. Bu durum, **Sabah** ve **Türkiye**'nin 24 Nisan yıldönümünü ağırlıklı olarak Başbakanlık tarafından açıklanan taziye bağlamında ele almasının ve taziye mesajını olabildiğince gündemde tutmaya çabalamasının bir sonucudur. Bu gazetelerde taziye mesajı ileriye dönük umutlu bir açılım olarak övülmüştür.

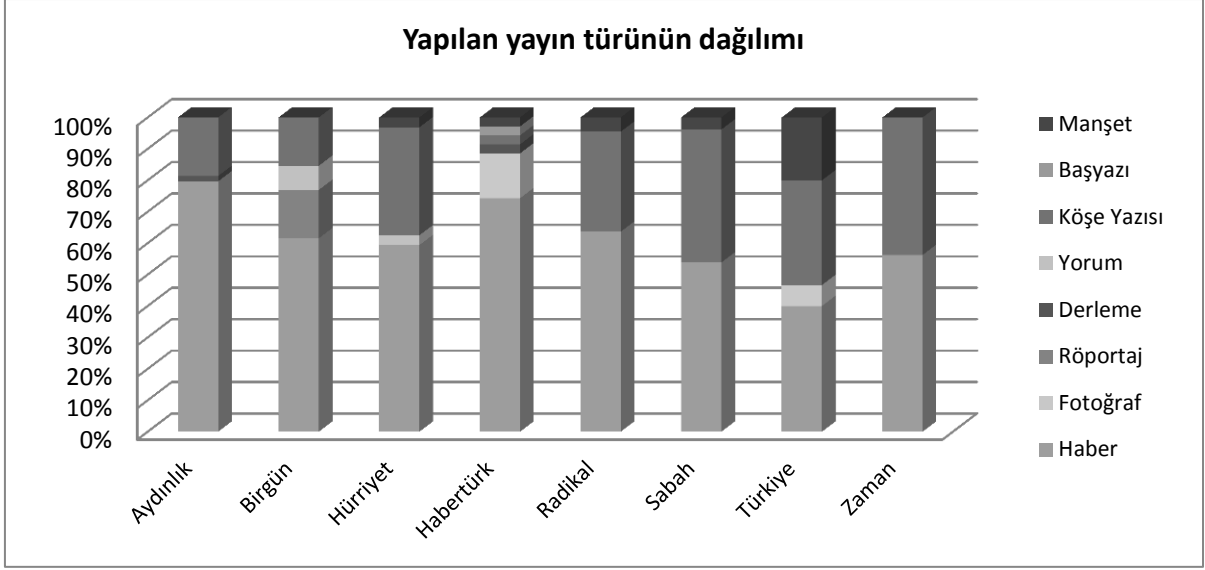
Bu çalışma kapsamında önceki yıllarla karşılaştırma yapabilmek için 2007 yılından bu yana aynı gazetelerin ilk sayfalarında 24 Nisan anmasının nasıl görüldüğü de incelenmiştir. Buna göre önceki yıllarda gazetelerde yayımlanan 24 Nisan anması ile ilgili içerik sayısı karşılaştırıldığında, bu yıl "taziye" nedeniyle bu konunun basının gözünde daha fazla haber değeri kazandığını söyleyebiliriz. Örneğin; geçmiş yedi yılın 24 Nisan tarihli **Aydınlık**, **Birgün**, **Hürriyet**, **Habertürk**, **Radikal**, **Sabah**, **Türkiye** ve **Zaman**'ın ilk sayfalarında yer alan haber sayıları toplamda sadece 35 içerik iken; 2014 yılında aynı gazetelerin 24 Nisan tarihli nüshalarında ilk sayfadan verilen haber ve yazı sayısı 46'yı bulmuş, yani yedi yıldaki toplam sayının da üzerine çıkmıştır. **Habertürk**'ün 2009, **Aydınlık**'ın 2011'den beri yayımlandığı göz önüne alınsa bile söz konusu artışın nedeni, manşetleri inceleyeceğimiz bölümde detaylarıyla ortaya konulacağı gibi, taziye açıklamasıdır.

24 Nisan anması ile ilgili 22-26 Nisan tarihleri arasında gazetelerin yaptıkları yayınların günlere göre dağılımı aşağıdaki grafikte verilmiştir:

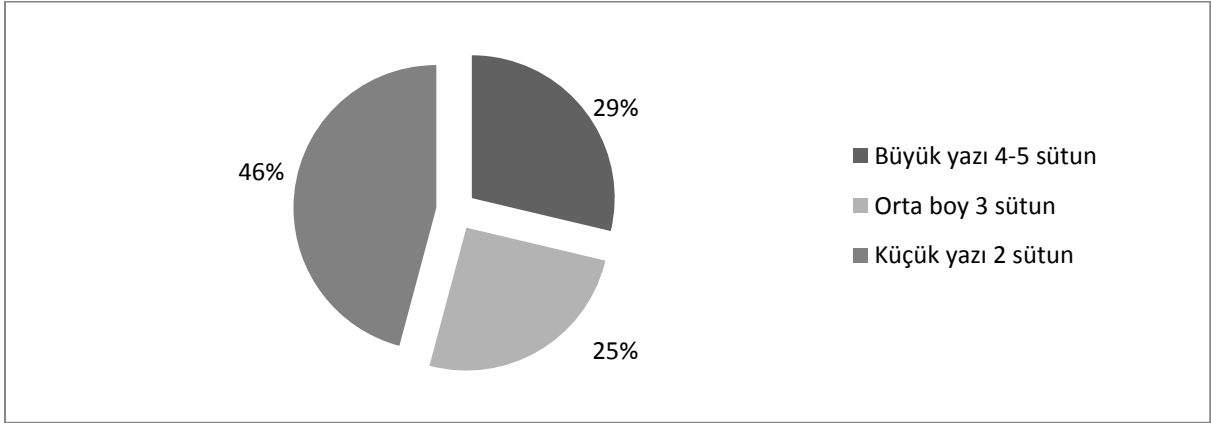

Öte yandan, **Aydınlık**, **Birgün**, **Radikal** ve **Sabah**'ın 22 Nisan'dan itibaren Ermeni Soykırımı'na değinmeye başladıkları saptanmıştır. Bu gazetelerin diğerlerine nazaran erken davranması, tartışmalarda gündemi belirleme arzularının bir işareti olarak değerlendirilebilir. Keza, **Birgün** 22 Nisan tarihli "Büyük felaketin kurbanları anılıyor" başlıklı haberinde, hafta boyunca sürecek olan 24 Nisan anma etkinliklerinin takvimini yayımlamıştır. **Sabah**'ta Rasim Ozan Kütahyalı, "Bir başka açıdan Ermeni meselesi" başlıklı ve "Hikâyenin devamı yarına bu sütunda" biçiminde sonlanan köşe yazısıyla hafta boyu sürecek bir biçimde köşesini Ermeni Soykırımı'na ayırmıştır. Aynı tarihte **Radikal**'de Ahmet İnel, "Medeniyet ve Soykırım" başlıklı yazısında, hem Ermeni Soykırımı'na değinmiş, hem de 24 Nisan haftasındaki anma etkinlikleri takvimini yayımlamıştır. **Aydınlık** ise, "24 Nisan'a günler kala Ankara, sözde Ermeni Soykırımı iddialarına karşı sessizliğini koruyor: AKP'den 2015 için hazırlık yok" başlıklı haberinde, 24 Nisan anmasına ilişkin tartışmayı provokatif bir biçimde başlatmıştır. Özellikle **Aydınlık**, 24 Nisan Ermeni Soykırımı'nı anma günü ve Ermeni Soykırımı tartışmalarında en angaje yayın organı olarak öne çıkmaktadır. Aynı zamanda gazetenin yazarlarından biri de olan İşçi Partisi Genel Başkanı Doğu Perinçek'in, Ermeni Soykırımı'nı inkârı suç kategorisine alan İsviçre Hükümeti'ni, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nde "mahkûm" ettirmesi bu angajmanın bir nedenidir.

Yayımlanan içeriklerin türleri ise, haber, köşe yazısı, manşet, fotoğraf altı haber, ilan haberi, yazı dizisi, röportaj ve yorum olarak kategorilendirilmiştir. Taramaya dâhil edilen içeriklerin 2/3'ünün haber, 1/4'ünün ise köşe yazısı olduğu görülmüştür. 1915 ile ilgili haberler ele alınan tarihlere 7 kez manşete taşınmıştır. İçerik türlerinin gazetelere göre dağılımı aşağıdaki grafikte yer almaktadır:

Gazetelerin 24 Nisan Ermeni Soykırımı'nı anma günü içeriklerine sayfalarında ayırdıkları alan oransal olarak pek değişmemektedir. Ele aldığımız gazetelerin tümündeki dağılım aşağıdaki grafikte verilmiştir.

Manşetlerde 24 Nisan Anması

Konuyla ilgili en fazla yayın yapan **Aydınlık**, 24 Nisan anmasını taziye açıklamasıyla manşete taşımıştır. **Aydınlık**'ın 24 Nisan tarihli manşetten verdiği haberinde, Kandilli Ermeni Kilisesi Vakfı Başkanı Dikran Kevorkyan ile Başbakan Recep Tayyip Erdoğan'ın fotoğrafları yan yana konularak, "HANGİSİ TÜRKİYE'NİN BAŞBAKANI" sorusu sorulur. Kevorkyan, "Vatanımızı ve bayrağımızı savunurken" Erdoğan, "Emperyalizmin ve diasporanın tezlerini dillendirmekle" itham edilir. Gazetenin "Uluslararası emperyalist komplo" tezi bir kez daha vurgulanır. Doğu Perinçek'in "Bu açıklamayı ancak emperyalizm sözcüsü yapabilir" ifadesi komplo motifini tekrar eder.

Daha "aklıselim" yorumlar ise emekli büyükelçilerden gelir. Mesela Onur Öymen, "Türkiye Başbakanı 24 Nisan açıklaması yapamaz" derken, Nüzhet Kandemir, "Türkiye'nin tezlerinde büyük zafiyet yaratacak" fikrini dillendirir. Bir diğer emekli büyükelçi Şükrü Elekdağ ise "AİHM'nin Doğu Perinçek kararı oyunu bozmuştu" diyerek Başbakan'ın taziye açıklaması eleştirilir. **Aydınlık** haberlerindeki genel tema da budur: Perinçek tarafından oyunları bozulan emperyalist güçler işbirlikçi Erdoğan'ı da

kullanarak milli menfaatlara zarar vermiştir. Başyazıda ise "karga avazları şahin uçuşlarını engelleyebilir mi" sorusu ile "milli hassasiyetleri" uyarır. Ayrıca "Soykırım yalanına PKK'dan destek" haberiyle uluslararası komplo çemberi tamamlanır.

Aydınlık'ın 25 Nisan tarihli "Tayyip'in Metni Washington'dan" manşetli haberinde, taziye mesajı uluslararası bir komplo olarak sunulur. Habere göre Erdoğan ABD tehdidi altında emperyalist baskıya boyun eğmiş, Perinçek'in AIHM'den çıkarttığı karara rağmen "ABD yönetimini tatmin edecek bir formül arayışına girmiştir." Gazetenin ilk sayfası neredeyse tamamen 23 Nisan'da kamuoyuna duyurulan taziyenin etkilerine ayrılmıştır ki; bu da **Aydınlık**'ın Ermeni Soykırımı tartışmalarındaki inkarcı tavrını bir kez daha gözler önüne serer. Gazetenin ilk sayfada verilen başyazısı, Talat Paşa Komitesi'nin Erdoğan'ı kınayan basın açıklamasının geniş bir fotoğraf eşliğinde verilmesi, ayrıca Türk Tarih Kurumu Başkanı'nın "1915 aynı zamanda bir Çanakkale'dir" ifadesi, incelemeye aldığımız gazeteler arasında **Aydınlık**'ı belirgin bir biçimde ayrımcılık söylemiyle öne çıkarır.

Aydınlık

KURULUS 1921 25 NISAN 2014 CUMA - 75 KURUS VATAN - EMEK - NAMUS

TAYYİP'İN METNİ WASHINGTON'DAN

Erdoğan'ın 1915 olaylarıyla ilgili 'taziye' mesajını, ABD ve Ankara birlikte planladı. Nihai metin, ABD'nin beklentileri doğrultusunda şekillendirildi

Edinilen bilgilere göre, Washington yönetimi, sözcü "soykırımın 100. yıldönümü" için AKP'ye aba altından sopa göstermeye başlamıştı. Bu aşamada AIHM'nin Doğu Perinçek karar çıktı ve emperyalist oyun bozuldu. Ancak AKP, ABD yönetimini tatmin edecek bir formül arayışına girmeye tercih etti.

ÖZEL
Aydınlık
HABER

Türkiye'nin tezlerine, ABD'nin ve Ermeni diasporasının beklentileri doğrultusunda ayar verildi. Bu doğrultuda Obama'dan 1 gün önce yapılacak bir açıklamaya, gündem oluşturma kararı alındı. 1915 yılında yaşamını yitiren Ermenilere "taziye" sunulurken, 24 Nisan gününe vurgu da öne çıkarıldı. **DENİZ KAHRAMAN**'ın haberi 11'de

AIHM zaferini öğrenememiş!

Başbakan'ın, Türkiye'nin kazandığı AIHM zaferini henüz kavrayamadığı ortaya çıktı. "Malum Almanya mahkemesinin verdiği bir karar var. Tabii buna biraz var" sözleri Erdoğan'ı ele verdi. 12'de

OBAMA: BÜYÜK FELAKET KERRY'DEN ERDOĞAN'A AFERİN 11

BAŞYAZI

ABD beni tutsun Türkiye soykırımcı olsun

Tayyip Erdoğan komuştu, saflar netleşti.

ABD ve AB'den aferin geldi, PKK coştu, büyük sermaye safa girdi. Stratejik ortaklar fotoğrafı verdi. Yani başumanda kafa kesen teröristlerin hocasına bileşen "taziye" çıkar nasıl da insanlık dostuymuş!

Teslimiyetli "devrim" olarak anılan bir vicdanlarımız koruma etrafına zehir saçmaktadır.

1918 yılında kurulan Ermeni Devleti'nin ilk Başbakanı Kaçmaz'ın durumu şöyledir:

"Büyük devletler bizi 'Büyük Ermenistan' hayali ile kısırttırlar, olayların sebebi biziz, bursız reddederek silahlanmaz büyük hataydı, Türkler tebehir kararında haklıydı."

Kaçmaz'ın, tarihe karşı kendisini sorumlu hissedene bir devlet adamı.

Bir de bizimkine bakalın! Hırsıyla ailesini bile sure örgütüne çeviren zat Cumburtaş'ın olabilmek için ABD'ye göz kırpmış. Özetle: Ben Cumburtaş'ın olayım, Milletim soykırımı olsun diyor.

İsviçre Devleti Erdoğan'ın açıklamalarını yapan önümüze delil olarak koymaya başlamışın.

AIHM zaferiyle lozonu kapatmışık. "Soykırım" iddialarının temelsiz olduğu uluslararası mahkeme kararlarıyla sabitlenmiştir.

Şimdi AIHM zaferine sarılma zamanı.

M. İker Yücel

17 Aralık'ta ilk dava açıldı

ŞEHİTLİKTE terörist bayrağı

Çanakkale'de kara savaşlarını 99uncu yıldönümü nedeniyle düzenlenen uluslararası törende, Suriye'de savaşan terör örgütü ÖSO bayrağı da göndere çekildi. 7'de

F tipi örgütün Köşk adayı

İşte CHP'nin Köşk adayı

İsviçre Devleti Erdoğan'ın açıklamalarını yapan önümüze delil olarak koymaya başlamışın.

İsviçre Devleti Erdoğan'ın açıklamalarını yapan önümüze delil olarak koymaya başlamışın.

İsviçre Devleti Erdoğan'ın açıklamalarını yapan önümüze delil olarak koymaya başlamışın.

İsviçre Devleti Erdoğan'ın açıklamalarını yapan önümüze delil olarak koymaya başlamışın.

İsviçre Devleti Erdoğan'ın açıklamalarını yapan önümüze delil olarak koymaya başlamışın.

İsviçre Devleti Erdoğan'ın açıklamalarını yapan önümüze delil olarak koymaya başlamışın.

İsviçre Devleti Erdoğan'ın açıklamalarını yapan önümüze delil olarak koymaya başlamışın.

İsviçre Devleti Erdoğan'ın açıklamalarını yapan önümüze delil olarak koymaya başlamışın.

İsviçre Devleti Erdoğan'ın açıklamalarını yapan önümüze delil olarak koymaya başlamışın.

İsviçre Devleti Erdoğan'ın açıklamalarını yapan önümüze delil olarak koymaya başlamışın.

İsviçre Devleti Erdoğan'ın açıklamalarını yapan önümüze delil olarak koymaya başlamışın.

İsviçre Devleti Erdoğan'ın açıklamalarını yapan önümüze delil olarak koymaya başlamışın.

Erdoğan Türkiye'yi SIRTINDAN VURDU

AIHM zaferinin kazanılmasına öncülük eden Talat Paşa Komitesi, Tayyip Erdoğan'a, Abide-i Hürriyet Meydanı'nda tepki gösterdi. Komite Sekreteri Ferit İsever, "Türkiye, Erdoğan tarafından bir kez daha arkadan vuruldu. Son adamlarını atmaktadırlar" dedi. 9'da

'24 Nisan bize emperyalizmin hediyesidir'

Çanakkale'de kara savaşlarını 99uncu yıldönümü nedeniyle düzenlenen uluslararası törende, Suriye'de savaşan terör örgütü ÖSO bayrağı da göndere çekildi. 7'de

Türk Tarih Kurumu Başkanı Prof. Dr. Mehmet Metin Hülagü, Başbakan Erdoğan'ın "Ermeniler için özel bir anlam taşıyor" dediği 24 Nisan tezlerini eleştirdi: "Bizim tarihimizde soykırım yoktur. Bir kendi toplumumuzun müdafası ettik. 1915, aynı zamanda bir Çanakkale'dir." 10'da

Tarım işçilerinin ter dökme mevsimi

Doğu ve Güneydoğu Anadolu'dan çilek toplama Mersin'e giden tarım işçileri için zorlu günler başladı. 26 liraya aksamaya kadar çalışıyor, geceleri çadırlarda kalıyorlar. 4'te

Alzheimer'in izleri omurilik sıvısında

Doç. Dr. SEHİME TEMEL'in yazısı 20'de

L. Fethen GÜNEŞ 2'de

Alternatif su kaynakları

Mehmet AĞULLER 9'da

Erdoğan'ın 24 Nisan mesajının anlamı

Michael FARAC 11'de

İşte CHP'nin Köşk adayı

İsviçre Devleti Erdoğan'ın açıklamalarını yapan önümüze delil olarak koymaya başlamışın.

İsviçre Devleti Erdoğan'ın açıklamalarını yapan önümüze delil olarak koymaya başlamışın.

İsviçre Devleti Erdoğan'ın açıklamalarını yapan önümüze delil olarak koymaya başlamışın.

İsviçre Devleti Erdoğan'ın açıklamalarını yapan önümüze delil olarak koymaya başlamışın.

İsviçre Devleti Erdoğan'ın açıklamalarını yapan önümüze delil olarak koymaya başlamışın.

İsviçre Devleti Erdoğan'ın açıklamalarını yapan önümüze delil olarak koymaya başlamışın.

İsviçre Devleti Erdoğan'ın açıklamalarını yapan önümüze delil olarak koymaya başlamışın.

İsviçre Devleti Erdoğan'ın açıklamalarını yapan önümüze delil olarak koymaya başlamışın.

İsviçre Devleti Erdoğan'ın açıklamalarını yapan önümüze delil olarak koymaya başlamışın.

İsviçre Devleti Erdoğan'ın açıklamalarını yapan önümüze delil olarak koymaya başlamışın.

İsviçre Devleti Erdoğan'ın açıklamalarını yapan önümüze delil olarak koymaya başlamışın.

İsviçre Devleti Erdoğan'ın açıklamalarını yapan önümüze delil olarak koymaya başlamışın.

İsviçre Devleti Erdoğan'ın açıklamalarını yapan önümüze delil olarak koymaya başlamışın.

İsviçre Devleti Erdoğan'ın açıklamalarını yapan önümüze delil olarak koymaya başlamışın.

İsviçre Devleti Erdoğan'ın açıklamalarını yapan önümüze delil olarak koymaya başlamışın.

İsviçre Devleti Erdoğan'ın açıklamalarını yapan önümüze delil olarak koymaya başlamışın.

İsviçre Devleti Erdoğan'ın açıklamalarını yapan önümüze delil olarak koymaya başlamışın.

Öte yandan, konuyla ilgili en az yayın yapan gazetelerden biri olan **Türkiye**, 24 Nisan'ı en fazla manşete taşıyan gazete olmuştur. Burada belirtmek gerekir ki, **Türkiye**'nin 24, 25, 26 Nisan tarihlerinde yayımlanan üç manşeti ("BAŞBAKAN'DAN ASIRLIK ÇALIM! / VATANDAŞLIK HAKKI DA GELİYOR 100 YILLIK ÇALIM!", "ERMENİ CEMAATİNDEN BAŞBAKAN MESAJI NOBEL ADAYI OLABİLİR /ERMENİ CEMAATİNDEN MESAJ: Erdoğan Nobel'e aday", "ERMENİLERE ZEYTİN DALI 1915 ORTAK ACIMIZ /ASIRLIK TABUYU YIKTI 1915 hepimizin ortak acısı") Recep Tayyip Erdoğan'ın taziye mesajına vurgu yapmaktadır. Bu manşetlerden de anlaşılabilir üzere, taziyenin içeriğinden ziyade, yapılan politik manevradaki "ustalık" öne çıkarılmıştır. Söz gelişi, taziyenin dış etkilerini değerlendiren 25 Nisan tarihli "Başbakan'dan Asırlık Çalım!" başlıklı haber şöyledir:

BAŞBAKAN'DAN ASIRLIK ÇALIM!

Erdoğan'ın tarihi mesajı, tehcirin 100. yıl dönümünde Türkiye'yi köşeye sıkıştırmak isteyen diasporanın planını bozdu

Ermeni diasporası, 1915 olaylarının 100. yılını hedef olarak seçti. 2015'te, Ankara'ya baskı için global kampanya hazırlıkları yapıldı. Uluslararası mahkemelerde Türkiye'yi mahkûm ettirmek için planlar tamamlandı. Ancak, Başbakan'ın "Acımız ortak" mesajıyla uzattığı zeytin dalı dünyada geniş yankı buldu, gözler bir anda Ermenilerin üzerine çevrildi.

Diaspora ters köşe oldu

Ankara, mesajla yetinmeyecek. Tehcir mağduru Ermenilerin torunlarına vatandaşlık verilip, gönülleri alınacak. Erivan yönetimi, Ankara'nın düşmanlığı bitirecek adımlara hız verip, dünyanın desteğini almasını beklemiyordu. "Ters köşe" olan diaspora "Türkiye, inkârı ambalajladı" teziyle Başbakan'ın tarihi çıkışını maskeleyemeye çalıştı.

AYRINTILAR 12'DE

TÜRKLER ÜZERİNE DÜŞENİ YAPTI

ABD BASINI: 99 yıl sonra eşi görülmemiş bir gönül alma mesajı. Bu önemli adımla iki ülke arasında diyalog başlayabilir.

FRANSA VE ALMANYA: Sıra dışı adım... Problem çözümü için altı çizilmesi gereken, nadir rastlanacak bir bildiri...

AB: Barışma, Avrupa Birliği'nin kilit değerlerinden biridir. Bu ruha uygun yeni adımların geleceğini umuyoruz...

PATRİKHANE: Başbakan, Türk-Ermeni ilişkilerinde yeni sayfa açtı. Fırsat kaçırmamalı.

'Büyük Felaket'i yine değiştirmede

Barack Obama, 24 Nisan mesajında geçen yıl olduğu gibi bu sene de "Büyük Felaket" anlamına gelen "Meds Yeghern" ifadesini kullandı. **12'DE**

24 Nisan'ı birer kez manşete taşıyan diğer gazetelerin de (**Sabah, Hürriyet, Habertürk, Radikal**) Recep Tayyip Erdoğan'ın taziye mesajını ön plana çıkardığı gözlemlenmiştir. İncelediğimiz gazeteler dışında kalsa da, en iddialı manşet "Başbakan Erdoğan Yine Ezber Bozdu: 1915 Devrimi" biçiminde **Akşam** gazetesi tarafından atılmıştır. 25 Nisan'da **Birgün**'de yayımlanan bir analiz yazısı, tümüyle taziye açıklamasının diğer gazete manşetlerindeki yansımalarının yorumuna ayrılmıştır.

İKTİDAR MEDYASI İMAJA ÇALIŞTI

Faşizme 'kardeşlik' makyajı

İktidara yakın gazeteler Tayyip Erdoğan'ın 24 Nisan mesajını 'devrim' havasında sundu. Yayınlanan 'taziye mesajıyla' Ermeni meselesinin çözüme kavuşturulmasına kanaat getiren yandaş gazeteler, imaj çalışması için abartılı manşetler kullandı

İktidar medyası yine yapılmayı yaptı. 1915 yılında Ermeni tehcirine ilişkin Başbakan Erdoğan tarafından yapılan imaj çalışmasını, "devrim" olarak nitelendirdi. Gazeteler, Erdoğan'ın salt "güzel sözden" oluşan iki boş taziye mesajını, devlet aklında "büyük bir ilerleme" ve "olağanüstü demokrasi anlayışı" olarak sundu. Ancak yandaşların kullandığı dil, söylemsel olarak bile eşitliğe ve kardeşliğe ne denli yabancı olduklarını gösterdi.

Başbakan Erdoğan'ın 24 Nisan 1915 Ermeni Soykırımı'nın yıldönümünün arifesinde yaptığı açıklama, Hükümet'e yakın gazeteler tarafından süslü ve abartılı yorumlarla karşılandı. Yayınlanan "taziye mesajında" Erdoğan'ın herhangi bir özrü ya da soykırımı kabul eden hiçbir ifadesi olmamasına rağmen, yandaşlar mesajı "tarihi" bir açıklama olarak kabul etti.

AKŞAM 'DEVİRİM' YAPTI!

AKP sözcüleri arasında en iddialı yorumu Akşam gazetesi yaptı. Gazete soykırımı dair hiçbir kabulün ya da özrünün olmadığını "göz boyama" ve "imaj" metnini "1915 Devrimi" gibi oldukça abartılı bir ifadeyle manşetine çıkardı. "Başbakan Erdoğan yine ezber bozdu" diyen Akşam gazetesi spotunda bu açıklamanın "99 yıllık soruna çözüm mesajı" olduğunu savundu. Gazete spotunda "Başbakan, 1915 olaylarının Türklerle Ermeniler arasındaki duygudaşlığı engel olmasını gerektiğini söyledi" sözlerine yer verdi.

YÜZYILLIK YANDAŞLIK

Star gazetesi Başbakan'ın 24 Nisan açıklamasını "Yüzyıllık taziye" olarak karşıladı. "İlk kez bir Başbakan Ermenilere doğrudan hitap eden mesaj yayınladı" üstbaşlığını kullanan gazete spotunda Erdoğan'ın "Ermenilerin yaşadıklarını anlamak insanlık vazifesidir. O günkü şartlarda hayatını kaybeden Ermenilerin huzur içinde yatmalarını diliyor, torunlarına taziyelerimizi iletiyoruz" ifadelerini taşıdı. Üstbaşlık ve man-

Gazeteler, Erdoğan'ın imaj çalışması olan taziye mesajına, bu amaç doğrultusunda abartılı anlamlar yükledi.

şeti dışında 1'inci sayfasında konuya dair yorum yapmayan Star, Erdoğan'ın sözlerini olduğu gibi aktarmakla yetindi. Gazete şehir baskısında ise manşetindeki yorumu "keskinleştirerek", "En cesur taziye" ifadesini tercih etti.

KONU ANLAŞILAMAMIŞ!

Sabah gazetesi ise "Gelin kırılganlıklar dostluğa dönüşsün" manşetiyle çıktı. Ermeni halkının tarihi acısını "kırılganlıklar" olarak nitelendiren ve Başbakan'ın yaptırım anlamında bir şey ifade etmeyen sözlerini göklere çıkaran Sabah, spotunda Star gibi Erdoğan'ın sözlerini kullandı. Türkiye gazetesi, "1915 ortak acımız" manşet-

inin üzerinde, "Ermenilere zeytin dalı" ifadesini kullanarak aslında konuyu hiç anlamadığını gösterdi. Türkiye gazetesi Erdoğan'ın açıklamasını "Tarihi bir adım" olarak değerlendirdi.

AKİT ORALI OLMADI

İktidara yakınlığıyla bilinen saldırgan gazete Yeni Akit'e ise, Başbakan Erdoğan'ın "söylenti demokrasisi" bile fazla geldi. "Soykırım Masalı" manşeti atan gazete, Erdoğan'ın 24 Nisan vesilesiyle yayınladığı "taziye mesajını" görmemeyi tercih etti. Akit bunun yerine, Ermeni Soykırımı'nı reddederek, 1915'in "yalan olduğunu" ispatlamaya çalıştı.

Yeri gelmişken belirtmek gerekir ki, taranan gazetelerin hemen hepsi, basında yer alan 24 Nisan haberlerine ilişkin diğer gazetelerin manşetlerini sergileyen yukarıdaki türden bir kolaj çalışması yapmışlardır. Bu bize gazetecilik alanı içinde yer alan aktörlerin birbirlerine göre konum aldıklarını ve özellikle 24 Nisan gibi kritik tarih ve olaylarla ilgili olarak kamuoyu oluşturulmasına aktif bir biçimde katıldıklarını göstermektedir. Raporun sonuç bölümünde, toplumsal tahayyülün inşasında kolektif bellekte yer eden olaylar çevresinde örülen söylemin önemine ve yazılı basının bu süreçteki payına değinilecektir.

Gazete manşetlerine dönecek olursak, **Habertürk**'te taziyenin insani boyutunun yanı sıra Ermenistan'ı ve Ermeni diasporasını "köşeye sıkıştırma" teması öne çıkar. Mesela taziyenin etkilerini yansıtan 25 Nisan tarihli **Habertürk** gazetesi, ilk sayfasının yarısını kaplayan bir fotoğrafta, askerliğini yaparken öldürülen Er Sevag Balıkcı'nın babasını oğlunun mezarı başında dua ederken gösterirken, aynı haber gövdesi içinde, hemen altta küçük bir haberde "PEKİ ONLAR?" başlığıyla 16. Sayfadaki bir habere göndermede bulunur. Haberde Davutoğlu, Ermeni diasporasına hitaben "Öldürülen diplomatlarımız için taziye dileyebilecekler mi?" diye sorar. **Habertürk**, söz konusu haberde "Peki onlar"ı başlığa taşıyarak doğrudan Ermeni diasporasını hedef göstermekte ve bu haber, gazetenin ayrımcı söylemine örnek oluşturmaktadır.

Sabah'ın 24 Nisan tarihli manşetinde, taziye mesajında yer alan "Gelin Kırılganlıklar Dostluğa Dönüşsün" cümlesi kullanılır. Buradaki "kırılganlıklar" kelimesi, Soykırım tartışmalarını küçülterek yumuşatma işlevi görür. Manşetin hemen üstünde yer alan cümle ise, söz konusu olanın Soykırım için özür olmayıp, 'tehcir' (tek tırnak gazetenin kullanımıdır) için taziye olduğunu açıklığa kavuşturur. Yine

taziye metninden alıntılanan spot yazısında, Erdoğan'ın, "adil bir insani ve vicdani duruş, din ve etnik köken gözetmeden bu dönemde yaşanmış bütün acıları anlamayı gerekli kılar" cümlesi öne çıkar.

Hükümete yakın gazetelerin hemen hepsinde olduğu gibi **Sabah**'ta da Başbakan Erdoğan'ın 23 Nisan törenlerinde sevimli bir çocukla verdiği fotoğraf kullanılır. Burada, sevgiyle çocuğa doğru eğilmiş, gülümseyen bir Erdoğan imgesi karşımıza çıkar. Araştırma konusu olan temanın gazetelerde nasıl görselleştirildiğine dair bir analize ayrılmış bölümde göreceğimiz gibi, "Baba Erdoğan" motifi hem yazılı olarak hem de fotoğraflarla vurgulanır.

Sabah'ın 25 Nisan tarihli sayısında ise taziye açıklamasının uluslararası etkileri öne çıkarılır. "Erdoğan'ın taziye mesajını dünya alkışladı" üst yazısıyla birlikte "Eşi olmayan gönül alma" başlığı kullanılır. Bir önceki günün başlığında olduğu gibi ("Gelin kırgınlıklar dostluğa dönüşsün) burada da "gönül alma" deyiminin kullanılması" yoluyla, meselenin "gönül alarak" giderilecek bir sorun olduğu ima edilir. "Dünyanın her yerinden Erdoğan'a övgü yağdı" spotu ise taziyeyi propagandaya çevirerek araçsallaştırır. Türkiye Ermeni Patrik Vekili Aram Ateşyan'ın "acılarımıza su serpildi" açıklamasında olduğu gibi sadece olumlu tepkilerin seçilmesi, propagandaya dönük araçsallaştırmayı gözler önüne serer.

Zaman'ın 24 Nisan günü birinci sayfadan yayımladığı içerikte ise heyecansız bir dil göze çarpar. Yan sütunda, Başbakanın fotoğrafının altında verilen haberde taziye "ilginç bir çıkış" olarak anılır. Söz konusu manşetler arasında en nötr olanı, **Radikal**'in 24 Nisan tarihli "Taziyelerimizi iletiyoruz" manşetidir.

Diğer birçok gazeteden farklı olarak **Birgün**'ün 24 Nisan tarihli ilk sayfasında Başbakanlık tarafından açıklanan taziye mesajı öne çıkarılmaz, haber diliyle sıradanlaştırılır. Ne "tarihsel bir aşama, bu bir devrim" gibi övgüler, ne de **Aydınlık**'taki gibi yoğun yergi tonu öne çıkar. Haber, sayfanın dip kısmında, Erdoğan fotoğrafıyla, soğuk bir tonda verilir. Buna karşılık, bu haberin daha üstünde, bazı Ermeni derneklerinin ve hayatta kalan Ermenilerin sözleri öne çıkarılır. Mesela Nor Zartonk'un, "Merhamet değil adalet istiyoruz" açıklamasına, yanındaki haber kutucuğunda ise "Soykırım'ın" dünya genelinde anıldığı ilk yıl olan 1965'te yaşananları içeren bir kitaba dikkat çekilir. Bu iki haber kutucuğunun hemen yanında ise Suriye'deki iç savaş nedeniyle yaşadıkları yerleri terk etmek zorunda kalan Kesaplı Ermeniler ile ilgili bir haber girişi bulunur.

25 Nisan tarihli **Birgün**'ün manşetinde ise Başbakan tamamen sahneden çekilir, muhalif parti ve derneklerin sözleri öne çıkarılır. Gazetede "1915 olayları" değil, "Ermeni Soykırımı" ifadesi kullanılır. ÖDP, HDP gibi muhalif partilerin, İHD gibi insan hakları örgütlerinin açıklamalarının yanı sıra Hubyar Sultan Alevi Derneği'nin açıklamasına yer verilir. İncelediğimiz diğer gazetelerde Alevilerin tutumuyla ilgili bir habere rastlanmamıştır. Ayrıca Taksim'de yapılan anma töreni de bir fotoğraf eşliğinde haberleştirilmiştir.

Köşe Yazarları ve Ermeni Soykırımı

Rapora konu olan tüm haber ve yazıların 60'ında yazar belirtilmemiştir. Geri kalanlar köşe yazarlarının ve adı belirtilen muhabirlerin yanı sıra gazetelerin Ankara, İstanbul başta olmak üzere yurtiçi ve Paris, Washington gibi yurtdışı temsilcilikleri veya haber ajansları tarafından kaleme alınmış içeriklerdir. Birden fazla yazısı olan köşe yazarı/muhabirlerin başında Rasim Ozan Kütahyalı (22, 23, 24, 26 Nisan

tarihlerinde **Sabah**'ın 4 köşe yazısı), Hasan Celal Güzel (25 ve 26 Nisan tarihlerinde **Sabah**'ın 2 köşe yazısı), **Zaman** gazetesinin Paris temsilcisi Emre Demir (25 ve 26 Nisan tarihlerinde **Zaman**'ın 2 haber yazısı), Sabahattin Önkibar (24 ve 25 Nisan tarihlerinde **Aydınlık**'ın 2 köşe yazısı), Taha Akyol (24 ve 25 Nisan tarihlerinde **Hürriyet**'in 2 köşe yazısı), Zeynep Kuray (23 ve 25 Nisan tarihlerinde **Birgün**'ün 1 röportaj ve 1 haber yazısı) gelmektedir. Aşağıdaki paragraflar bir örnek teşkil etmesi bakımından Rasim Ozan Kütahyalı'nın 22, 23, 24, 26 Nisan tarihlerinde **Sabah**'ta, Hasan Celal Güzel'in 25 Nisan tarihinde gene **Sabah**'ta ve Sabahattin Önkibar'ın 25 Nisan tarihinde **Aydınlık**'ta yayımlanan köşe yazılarının analizine ayrılmıştır.

Rasim Ozan Kütahyalı'nın 22 Nisan'da, yani anma tarihinden iki gün önce başlayan yazıları 23 Nisan'daki taziye mesajını coşkuyla karşılar ve bir Kemalizm ve Soykırım'ın sorumlusu olarak tespit ettiği İttihatçılar ve Talat Paşa eleştirisi olarak devam eder. 22 Nisan'daki yazısında Rasim Ozan Kütahyalı Soykırım hakikatiyle nasıl tanıştığını anlatmaya başlar. Kemalist tedrisatın sakıncalarından bahseder ve Ermeni düşmanlığının (anti-Ermeni pozisyon) kaynağı olarak çocukluk döneminde maruz kalınan milli eğitimi öne çıkarır: "Türk çocukları olarak aldığımız Kemalist eğitim gereği zaten anti-Ermeni bir pozisyona sahiptik. Ardından bize esas soykırımın Ermeniler tarafından Türk milletine karşı yapıldığına dair resmi prodüksiyon bir belgesel izletildi." Kütahyalı, 23 Nisan'daki yazısında da aynı paralelde yegâne zanlıyı Kemalistler olarak belirtir ve Kemalistlerle İttihatçılar arasındaki rabıtayı vurgular. Kemalist milli eğitimin ne öğrettiği şöyle açıklanır: "Çoğu zaman bu meseleye ilişkin yazılanlar 'Hiçbir şey olmadı'dan başlıyor, 'Katliamlar karşılıklı oldu' çizgisine doğru geliyor, son olarak da 'Evet oldu, bunlar yapıldı ama olmak zorundaydı' noktasında nihayetleniyordu."

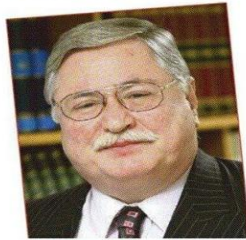
<p>Bir başka açıdan Ermeni meselesi 22.04.2014, Sabah</p>	<p>Ermeni meselesini sadece Erdoğan çözebilir</p> <p>Birçok konuda hitap ettiği kitle zorluklara tekbül eden eski Kemalist rejimin ideolojisinin geniş kitlelere aynı anda hitap edebildiği tek mesele vardı. Eski Türkiye'de Ermeni meselesi etrafında birbirinden hiç hoşlanmayan kesimler ittifak içine girebiliyordu.</p> <p>İttihatçı Kemalist zihniyet Ermeni meselesi etrafında bir anda Türkleri, Kürtleri, Alevileri, Sünnileri, laikleri, dindarları çatıştırebiliyordu eski rejim döneminde. Halkın çoğunluğunun kimliğine ve yaşam tarzına düşman ulusalcı ve laikçi ideoloji için hayat öpücüğü idi 1915 mevzuu. Aynı sapkın pozisyon Ermeni Diasporası'nın ulusalcı kanadı için de geçerliydi. Nitekim diaspora ulusalcı da tıpkı bizdeki ulusalcı faşistler gibi Erdoğan'ın vicdanlı açıklamasından çok rahatsız oldu. Çünkü Erdoğan iki taraftaki faşistlerin ve bir de Batı'ya gidip</p> <p>İttihatçıldır. Bu acı gerçek değişmedikçe de bu bozuk düzen bu şekilde yaşamaya devam edecek maalesef. İşte şimdi bu kısır döngü bitiyor. Bozuk düzenin çarklarını kırıyor Erdoğan.</p> <p>***</p> <p>Türkiye'nin dindarları İttihatçılardan hoşlanmaz. Özellikle Talat Paşa figürüne yönelik sevgisizlikleri had safhadadır. Talat Paşa dediği zaman dindar bir insanın aklında oluşan temel imaj, Talat'ın mason ve İslam düşmanı olduğudur.</p> <p>Fakat aynı dindarların bir kısmı, hiç hoşlanmadıkları Talat Paşa'nın yönetimindeki İttihat hükümetinin Ermeni kardeşlerimizi mecburi göçe zorlamasını ve çocuk çocuk yollarda katledilmelerine göz yummasını, hatta bunu teşvik etmesini savunuyordu bugüne kadar. Müslüman vicdanına sahip bir insan bu felaketi niçin savunur? Daha doğrusu nasıl savunabilir?</p> <p>Türkiye'nin inale edilmesi için kodamanlara yakararak sömürge beyinli tiplerin oyununu bozuyordu.</p> <p>***</p> <p>İşte bu sebeple Erdoğan'ın 24 Nisan açıklaması Türkiye'nin geleceği için hayati önemdedir. Ezberleri ve oyunları bozan Başbakan Erdoğan eski rejimden kalan son putu da yıkararak bu coğrafyanın temel hastalığı İttihatçılığı tabuta tam olarak yerleştirmiştir. Geriye tabutun kapağını kapatıp mezara nakletmek kalmıştır. Sonra da mezar toprakla kapatacak ve mermer sütundan mezar taşı konulacaktır. Önümüzdeki süreçte bunları yaşayacağız. Elbette 100 yılın getirdiği zorluklar yaşanacak ama halkın çoğunluğunun çok sevdiği Erdoğan her zorluğu aşmasını bildi bugüne kadar. Erdoğan halkının arkadan ittiği değil önünde bayrak olan, halkına öncülük eden, gerekliği yerde halkını ikna eden bir lider profildir. İşte bu yüzden hem Kürt meselesini hem de Ermeni meselesini Erdoğan'dan başkası çözmez.</p> <p>Eylül 2008'de şöyle yazmıştım... "Bu ülkede İttihatçı zihniyetten bir yandan herkes şikâyet eder, bir yandan da bu coğrafyada herkes bir yanıyla</p> <p>***</p> <p>Aynı zihniyetin takipçileri dindarlara da türlü zulmetmedi mi? İstiklal Mahkemeleri'nde sapka yüzünden İskilipi Atf Hoca gibi katledilmedi mi? Yalan dolan gerekçelerle Cavit Bey gibiler asılmadı mı? Bu İttihatçı zihniyet Kuran öğrenmek isteyenleri bile potansiyel suçlu göstermedi mi? Bu zihniyet evinde Kuran meali bulundu diye insanları hapse tıkmadı mı? Binlerce Müslüman evinde jandarma basacak diye İslami kitaplar arama sırasında bulununca jandarma tarafından yakılmadı mı? Bilinmelidir ki bu 1915 kayıma imza atan İttihatçı zihniyet Ermenileri ve Hıristiyanları ne kadar düşman gördüyse, dindar Müslümanları ve İslami hayat tarzını da bir o kadar düşman olarak gördü. Kürtleri ve Alevileri de aynı şekilde düşman bildirdi. Düşman okuldama kampı inkâr ve mümkünse imha politikasını yürüttü. İttihatçı zihniyet uyguladığı zulüm politikalarını düşman olduğu kesimlerin demografik oranlarıyla ters orantılı olarak hayata geçirdi.</p> <p>Yann devam edeceğiz.</p> <p>rasimozan.kutahyalı@sabah.com.tr SMS: R0 yaz 4122'ye gönder. (1.40 TL) MH: 0216 531 73 73 facebook.com/rasimozankutahyalı.sabah</p> <p>26.04.2014, Sabah</p>
<p>"1915'te Ermenilere yapılanlar haklıydı" tezi 23.04.2014, Sabah</p>	
<p>Son tabuyu yıktı 24.04.2014, Sabah</p>	

Taziye den sonra ise Erdoğan'a dönük bir övgü ve eski rejimin "İttihatçı Kemalist laikçi" kesimlerine yergi yazıya hâkim olur. Övgü faslında Türkiye tarihi açısından önemi şöyle açıklanır: "Bu açıklamayla beraber Türkiye Cumhuriyeti tarihinde bir tabu daha yıkılmıştır. Kalan son tabu olan Ermeni tabusu da paramparça olacaktır." Suçun tek zanlıları İttihatçılar "faşist" olarak nitelendirilir ve Kemalistler ile aralarındaki tarihsel bağ vurgulanır: "1915'te İttihatçı faşistlerin katlettiği Ermeni kardeşlerimizin torunlarına milletçe taziyelerimizi iletmemeliyiz." Büyük lider Erdoğan teması yinelenir: "Erdoğan

defalarca ispatladığı gibi bir kez daha ezber bozan büyük bir lider olduğunu tüm dünyaya kanıtladı.”, “Erdoğan her zamanki avangart tavrıyla yine ezber bozdu; yine hiç beklenmedik bir anda Türkiye'nin önündeki en büyük bariyerlerden birini yıktı geçti. 1915 tabusu artık yok. Türkiye büyük bir devlet gibi davranacak ve hakikat hepimizi özgürleştirecek.” Sonunda suçluyu ilan eder: “Bu ahlaksız ve vicdansız zihniyet 1915 konjonktüründe İttihatçılık olarak karşımıza çıkmıştı. Talat adlı, insanları nüfus mühendisliği projelerinin basit birer parçası olarak görebilen bir adamda somutlaşarak karşımıza çıkmıştı.” Yazı dizisinin genelindeki ton, özellikle de Soykırım cürmünü işleyen İttihatçılar ile Soykırım'ın inkârını milli eğitim tedrisatının köşe taşlarından biri olarak tesis eden Kemalizm'in akrabalığının güçlü bir şekilde vurgulanmış olması göz önüne alındığında, taziye ve soykırım tartışmasının Kemalist vesayeti yıktığı iddia edilen Erdoğan mitolojisiyle birlikte ele alındığını ve bu bağlamda konunun Rasim Ozan Kütahyalı tarafından farklı bir şekilde araştılandırıldığını gösterir.

Ermeni soykırımı yoktur, Türk Milleti'ne yapılan katliam vardır

Türkler ve Ermeniler bin yıl aynı coğrafyada huzur ve barış içinde birlikte yaşamışlardır. Ermenilerin Osmanlı tebaası içinde her zaman özel bir önemi ve yeri bulunmuştur. Osmanlılar 'Millet-i Sâdika' diye adlandırdıkları Ermenileri her zaman el üstünde tutmuşlardır. Osmanlı İmparatorluğu'nda 19. yüzyılın sonunda Ermeni azınlıktan 22 bakan, 33 milletvekili, 7 büyükelçi, 11 konsolos, 29 paşa ve 11 profesör bulunmaktaydı. Ne yazık ki, 'hasta adam' dedikleri Osmanlı'yı yıkmak için başta İngiltere olmak üzere, Fransa, Rusya ve son dönemde ABD, kurdukları Taşnak ve Hınçak terör çeteleriyle Ermeniler bu kadirşinaslığa ihanetle karşılık vermişler ve özellikle 1. Cihan Harbi sırasında Rus ordusunun himayesinde Türk Milleti'ni sırtından hançerlemiş,

Hasan Celâl GÜZEL

kadirşinaslığa ihanetle karşılık vermişlerdir.”

Hasan Celal Güzel'in **Sabah**'ta yayımlanan 25 Nisan tarihli yazısı, Osmanlı döneminin yüceltilmesiyle başlar. Buna göre Ermeniler 'sadık' bir millet olarak İmparatorluğun tüm imkânlarından yararlanarak mutluluk içinde yaşamaktadır: “Türkler ve Ermeniler bin yıl aynı coğrafyada huzur ve barış içinde birlikte yaşamışlardır. Ermenilerin Osmanlı tebaası içinde her zaman özel bir önemi ve yeri bulunmuştur. Osmanlılar 'Millet-i Sâdika' diye adlandırdıkları Ermenileri her zaman el üstünde tutmuşlardır. Osmanlı İmparatorluğu'nda 19. yüzyılın sonunda Ermeni azınlıktan 22 bakan, 33 milletvekili, 7 büyükelçi, 11 konsolos, 29 paşa ve 11 profesör bulunmaktaydı.” Ardından yerleşik milli eğitim tedrisatının ana motiflerinden olan mahut dış mihraklar sahneye girip bu kardeşçe ortak yaşamı tahrip eder, araya nifak sokarlar. Ermeniler dış güçlerin oyununa gelerek Osmanlı'nın huzurunu bozmaya, onu içten içe çürütüp zayıflatmaya başlarlar: “Ne yazık ki, 'hasta adam' dedikleri Osmanlı'yı yıkmak için başta İngiltere olmak üzere, Fransa, Rusya ve son dönemde ABD, kurdukları Taşnak ve Hınçak terör çeteleriyle Ermeniler bu

Burada milliyetçi tarih anlatısının dış mihrak, komplo, fitne, iç düşman gibi temaları devreye sokulur. Ama hepsinden önemlisi izleyen paragraflarda Ermenilerin 'nankörlüğü' ima edilerek Ermenilere yönelik ayrımcı söylemin açık biçimde üretilmesidir. Soykırım'ı haklı göstermek için kullanılan ana motiflerden birinin (“arkadan vurdular, biz de gerekeni yaptık”) Soykırım'ın yaşanmadığını savunan bir yazıda kullanılması dikkate değerdir: “1. Cihan Harbi sırasında Rus ordusunun himayesinde Türk Milleti'ni sırtından hançerlemiş, Türkleri ve Kürtleri katliama tâbi tutmuşlardır. Ermenilerin bu katliamı 1915-1920 arasında yoğun bir şekilde devam etmiştir. Ermeniler, özellikle doğu, güneydoğu ve güneyde Türkler üzerinde 'etnik temizlik' hareketine girişerek kendilerine devlet kuracak coğrafya oluşturmaya çalışmışlardır.”

Yukarıdaki paragrafta geçen 'Türk Milleti'ni sırtından hançerlemek' gibi ifadeler Ermenileri başlarına geleni hak etmiş nefret nesnesi düşmanlar olarak gösterir ve Ermenilerin başlarına geleni hak ettikleri imasıdır. Derken Osmanlı İmparatorluğu tamamen temize çıkarılır: "Osmanlı, hiçbir Ermeni tebaasını katletmemiş; bilâkis tehcir edilen kabilelerin güvenliğini sağlamak için bütün hüsnüniyetiyle gerekli tedbirleri almıştır." Bu arada bir suç işlenmişse bile bu devlet aygıtı tarafından değil "Güneydoğu'daki aşiretler" tarafından işlenmiştir. Ancak Hasan Celal Güzel hiçbir biçimde "suç" kategorisini kullanmaz, ayrıca ölenler Ermenilerle birlikte bizim "askerlerimiz" olduğu vurgusunu da yapar: "Güneydoğu'da bazı aşiretlerin tehcir kabilelerine şakavet için saldırıları esnasında bir kısım Ermeni vatandaşımız kadar onları koruyan askerlerimiz de ölmüşlerdir."

Yazar, ölen Ermenilerin sayısının 400 bin olduğunu, ayrıca ölen Türklerin sayısının çok daha büyük olduğunu vurgular: "Başta Osmanlı Arşivi olmak üzere 'Amerikan Millî Arşivleri' (NARA), İngiliz, Rus, Fransız ve Alman arşivleri, bu süreçte kaybolan Ermeni sayısının 400 binin altında olduğunu ispat etmektedir." (...) "Buna mukabil, Ermeni Komitacıları en az 1,5 milyon Müslüman Türkü görülmemiş bir vahşetle katletmiştir. Sadece Osmanlı'nın Revan eyaletinde yapılan etnik temizlik ile tek bir Türk bırakılmamıştır."

Öte yandan, yazıyı tetikleyen ana mesele olan taziyenin "zamanlamasının kötü olduğu", uluslararası düzlemde yaratacağı sakıncalar vurgulanır ve Başbakan'ın eksik bıraktığı taziye mesajları talep edilir: "Yanlış bir zamanlama ile yayınlanan bu mesajı, Türk Milleti'nin kendisine karşı yöneltilen ırkçı iftiraları kabullendiği şeklinde anlamak; tazminat ve toprak talepleri konusunda heveslenmek mümkün değildir. Bu arada Başbakanımızın, sadece olaylar sırasında hayatlarını kaybeden Ermeniler için değil, Türkler ve Kürtler için de taziyelerini bekliyoruz."

Tehcire taziye işbirlikçiliktir

Diaspora olumlu karşılamaş.

ABD ile AB ise alkışlamaş.

Tayyip Erdoğan'ın tehcire taziye sunmasından söz ediyoruz.

Ermeniler neden tehcire tabi tutuldu!

Büyük savaşta düşmanla işbirliği yapıp Anadoluyu kana boğmasından.

Ermenistan eski

Başbakanı Kaçaznuni bile tehcire savaş şartlarının gereği derken Tayyip Erdoğan taziyesi ile soykırım diyenlerin önünü açıyor.

Bu tavır diaspora ve ardındaki emperyallerle işbirliği içine girmektir.

Ermeni çetelerinin katlettikleri için bir satır açıklamayı ve rahmeti çok gören Erdoğan misyonu gereği tersini yapsaydı zaten şaşırırdım.

Yazar, son olarak, soykırım tartışmasında denklemi tamamen tersine çevirir ve "asıl kendi içimizdeki cahillere ve hainlere üzüntü duyduğunu" belirterek Soykırım'ı inkâr tezini tekrarlar: "Altını çizerek belirtelim ki, Ermeni soykırımı yoktur, Türk Milleti'ne yapılan katliam vardır."

Aydınlık gazetesinden Sabahattin Önkibar'ın 25 Nisan tarihli "TEHCİRE TAZİYE İŞBİRLİKÇİLİKTİR" başlıklı yazı genel olarak "ulusalcı" tabir edilen çevrelerin Ermeni Soykırımı ve Başbakan Erdoğan'ın açıkladığı taziye karşısındaki tepkilerini değerlendirmek için okunabilir. Yazının başlığındaki iki kelime, "tehcir" ve "işbirlikçilik", ulusalcı çevrelerin temel algı ve zihniyet kalıplarını ele verir. Yazıda önce dış mihraklar sıralanır: "Diaspora olumlu karşılamaş. ABD ile AB ise alkışlamaş. Tayyip

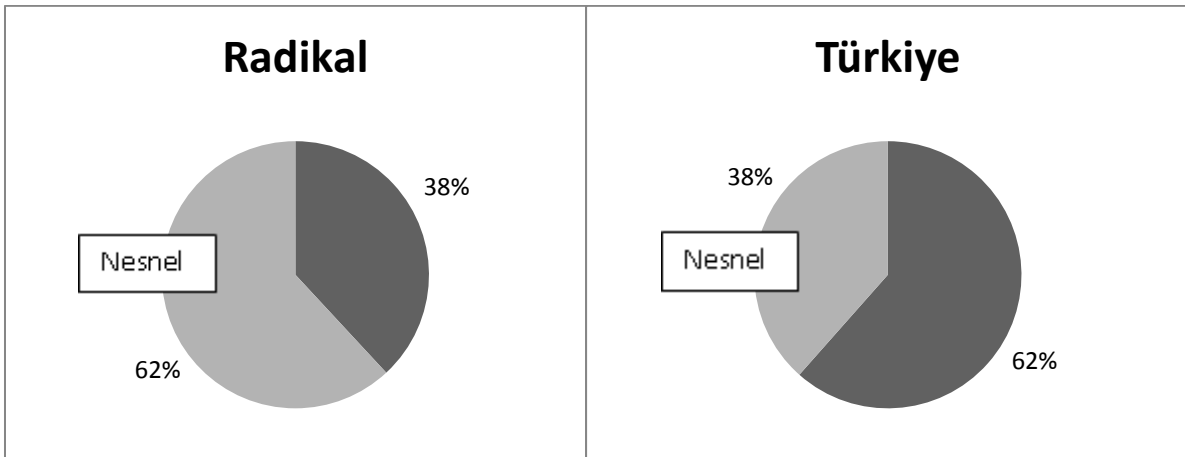
Erdoğan'ın tehcire taziye sunmasından söz ediyoruz.” Yazar, yaşanan olayları “tehcir” olarak tanımlar ve tehcirin nedeni ona göre basittir: “Ermeniler neden tehcire tabi tutuldu! Büyük savaşta düşmanla işbirliği yapıp Anadolu'yu kana boğmasından.”

Sadece bu köşe yazısında değil, **Aydınlık** haberlerinin dilinde en sık kullanılan kelimelerden biri “bile”dir ve söylem genelde “Ermeniler bile.... demişken, Erdoğan.... şöyle söyler” şeklindedir. Böylece Erdoğan'ın düşmanla işbirliği içinde olduğu iması sürekli hissettirilir: “Ermenistan eski Başbakanı Kaçaznuni bile tehcire savaş şartlarının gereğidir derken Tayyip Erdoğan taziyesi ile soykırım diyenlerin önünü açıyor. Bu tavır diaspora ve ardındaki emperyallerle işbirliği içine girmektir.” Sabahattin Önkibar bu yazısıyla gazetesinin geleneğini sürdürmüş ve ayrımcı söylemin örneklerinden birini vermiş olur.

Aşağıdaki alıntıda geçen “Erdoğan'ın misyonu” ifadesi yukarıdaki “işbirlikçi Erdoğan” imasını güçlendirir. Yani Erdoğan açıkça hıyanetle suçlanmaz ama okuyucunun bu gizli bağlantıyı kolaylıkla kurması sağlanır: “Ermeni çetelerinin katlettikleri için bir satır açıklamayı ve rahmeti çok gören Erdoğan misyonu gereği tersini yapsaydı zaten şaşırırdım.” Taziye açıklaması böylece dış güçlerin bir maşası olduğu ima edilen (misyon sahibi) Erdoğan'ın işbirlikçiliği olarak yansıtılır.

24 Nisan Anmasında Taziye Vurgusu

22-26 Nisan 2014 tarihleri arasında yayımlanan söz konusu gazetelerdeki haber ve yazıların başlıklarına bakacak olursak yarım biraz fazlasının “nesnel”, kalanının ise “Küçük bir taviz, büyük bir adım.”, “Erdoğan mesaj verdi Erivan bayrağımızı yaktı” gibi “nesnel olmayan” başlıklar olduğu görülmüştür. Gazetelerin yarısı için bu türden bir dengeli dağılımdan bahsetmemiz mümkünken, **Radikal**, **Türkiye**, **Habertürk** ve **Hürriyet**'in bu düzeni bozduğu görülmüştür. **Radikal** ve **Türkiye**'nin yayımlanan içeriklerin başlıklarının yüzde üzerinden dağılımı aşağıdaki grafikte de gösterildiği üzere birbirine karşıt biçimde şekillenmiştir.

İçerik başlıklarına bakıldığında nesnel olanların olmayanlardan açık ara önde gittiği gazete ise **Hürriyet**'tir. **Hürriyet**'te 22-26 Nisan 2014 tarihleri arasında yayımlanan içerik başlıklarının %72'si nesnelidir. Buna karşın, **Habertürk**'ün aynı tarihlerde yaptığı yayınların başlıklarının %60 oranında nesnel olmadığı görülmüştür.

22-26 Nisan tarihleri arasında ele alınan gazetelerde yayımlanan içeriklerin başlıklarında kullanılan kelimeleri istatistikî olarak analiz ettiğimizde aşağıdaki grafik elde edilmiştir.

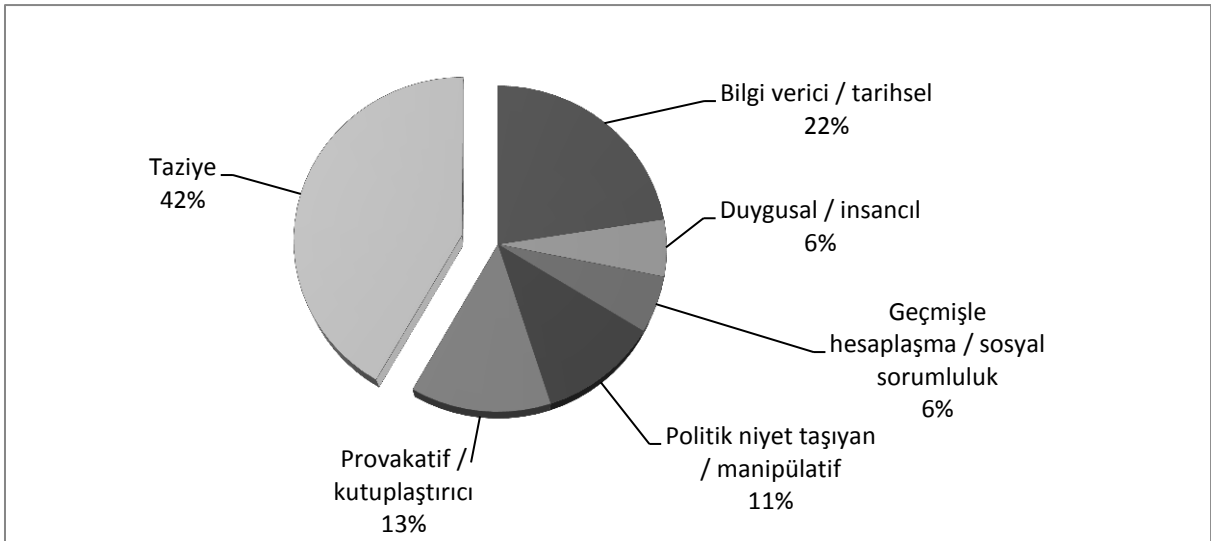
Yukarıdaki grafikte de görülebileceği gibi, Soykırım'ın 100. yılından bir yıl önceki 24 Nisan anmasında yazılı bir açıklama yaparak taziye mesajı yayımlayan Recep Tayyip Erdoğan gündeme damgasını vurmuştur. "Erdoğan" kelimesi 22-26 Nisan 2014 tarihleri arasında ele alınan gazetelerde yayımlanan içerik başlıklarında "Soykırım" kelimesi ile aynı sıklıkla geçmekte, "Ermeni" kelimesinin ise sıklık açısından önüne geçmektedir.

Oysa, aşağıdaki grafiğin gösterdiği gibi, 2007'den 2014'e kadar aynı gazetelerin ilk sayfaları tarandığında ortaya çıkan görüntü bambaşkadır. 2014'e kadar olan yedi yıllık sürede, aynı gazetelerin manşetlerinde ve ilk sayfalarında ne Soykırım ne de Erdoğan kelimesi ağırlıklı olarak geçmektedir.

Her iki grafik karşılaştırıldığında, 2014 yılının 24 Nisan anmasında, yani Ermeni Soykırımı'nın 100. yılına bir yıl kala, "Soykırım" kelimesinin yazılı basında artık daha sık kullanılmaya başlandığı gözlemlenmiştir. Bazı çevreler için başbakanın taziye açıklamasıyla birlikte soykırım kelimesinin kullanımının geçmişe oranla daha kolaylaştığından bahsedilebilir. "Obama", "Erivan", "yol haritası" ve "memnun" (Avrupa'nın çizilen yol haritasından memnun olduğunu ifade etmek için kullanılmıştır.) kelimeleri 2007-2014 grafiğinde ön plana çıkarken, bu kavramlar 2014 grafiğinde yerlerini "Türkiye", "mesaj" ve "taziye"ye bırakmışlardır. 2014'de taziye mesajının bir yansıması olarak gündeme gelen diğer iki kelime ise "AİHM" ve "Perinçek"tir. "Ermeni" kelimesi her iki grafikte de görece benzer bir ağırlığa sahipken, toplumsal tahayyüle damgasını vuran önceki tahayyül işaretlerini sarsan, bazılarını yerinden eden, diğer tüm kelimeleri yararak kendine yer açan kelime ise 2014 grafiğinin gösterdiği gibi "Erdoğan"dır. 24 Nisan'a ilişkin içeriklerde kullanılan görsellerde de benzer bir durum ortaya çıkmaktadır, Recep Tayyip Erdoğan imgesi anma görsellerini bastırarak bir biçimde zuhur etmiştir (bu olguya görsellerin analiz edildiği kısımda daha detaylı olarak değinilecektir). Başbakan, yayımladığı mesajla, taziye konulu Ermeni Soykırımı'nın, Türkiye tarafından tanınması ve yadsınmaya devam edilmesi için çaba gösteren tarafların ve bu süreçte hakem rolü biçilen ABD Başkanı gibi üçüncü kişilerin, hatta taziye mesajının bile önüne geçerek, 2014 yılının 24 Nisan anmasına damgasını vurmuştur.

2014'te gazetelerde yayımlanan haber ve yazıların genel içeriklerine gelecek olursak, çalışmanın başında, bunların, "bilgi verici / tarihsel", "duygusal / insancıl", "geçmişle hesaplaşma / sosyal sorumluluk", "politik niyet taşıyan / manipülatif", "provakatif / kutuplaştırıcı" olmak üzere 5 kategori üzerinden değerlendirilmesi düşünülmüştür. Ama araştırma sırasında bu kategorilere "taziye" kategorisinin de eklenmesinin gerekli olduğu görülmüştür. 24 Nisan Ermeni Soykırımı'nı anma günü ile ilgili 22-26 Nisan tarihleri arasında ele alınan gazetelerde yayımlanan içeriklerin, söz konusu kategorilere göre dağılımı yüzde olarak aşağıdaki grafikte verilmiştir:

Taranan gazetelerde toplam 219 içeriğin 89'u taziye haberlerine ayrılmıştır. Bu kategoride en az yayın yapan gazete **Birgün** (1) en fazla yayın yapan gazeteler ise **Hürriyet**, **Habertürk** ve **Sabah**'tır. **Hürriyet**'in yayımladığı toplam 32 içerikten 21'i taziyeyle ilişkilidir. Bunu 7 içerikle bilgi verici / tarihsel haberler izlemektedir. Diğer kategorilerde ise birer içerik yer almaktadır.

Sabah'ın içerikleri arasında ise dörtte üçlük payıyla taziye haberleri ön plandadır. 25 Nisan tarihli Mesut Hastürk imzalı haber içeriğinde “Ermeniler'e gönül alıcı bir yaklaşım” başlığı altında Erdoğan'ın 1915 olaylarına ilişkin taziye mesajının tüm dünya basınında geniş yer bulduğu vurgulanır ve söz konusu açıklamanın; “en açık, en gönül alıcı ve barışçıl yaklaşım” olarak nitelendirildiğinin altı çizilir. Aynı tarihli bir başka haberde ise bu sefer taziye mesajının Türkiyeli Ermeniler arasındaki yankısı, “Türkiye Ermenileri: Sevgiyle kabul ettik” başlıklı ve Mehmet Nayır imzalı bir haberde “Türkiye Ermenileri Patrikliği ‘Başbakanımızın ilettiği taziye sevgiyle kabul ediyoruz’ açıklaması yaptı” biçiminde aktarılır. Gazete manşetlerinin dışında **Sabah** gazetesi köşe yazarları Emre Aköz “Küçük bir taviz, büyük bir adım” (25 Nisan), Erdal Şafak “Taziye üstüne” (25 Nisan), Tulu Gümüştekin “Cesur tarihi dönüşüm” (26 Nisan), Murat Yılmaz “Erdoğan’ın taziye mesajı” (26 Nisan) başlıklı, taziye konu alan yazılar kaleme almışlardır. Örnekler çoğaltılabilir. **Sabah** gazetesinde taziye atlayan köşe yazarı yok gibidir.

Taranan gazetelerde toplam 219 içeriğin 48'i bilgi verici/tarihsel olarak sınıflandırılmıştır. Bu kategoride en az yayın yapan gazete **Sabah** (1) en fazla yayın yapan gazeteler ise **Aydınlık**, **Hürriyet** ve **Habertürk**'tür. Öte yandan, gazetelerin yayımladıkları içeriklerin her gazete için oransal dağılımına bakılacak olursa, **Zaman**'ın içeriklerinin 1/4'ünü bilgi verici/tarihsel metinlere ayırarak bu kategoride başı çektiği görülmektedir. **Zaman**'ın içeriklerinin 2/3'ü taziye ilişkindir. Geçmişle hesaplaşma ve duygusal/insancıl kategorilerinde de en az birer haber yayımlayan **Zaman**, Politik niyet taşıyan/manipülatif ve provakatif/kutuplaştırıcı haberlere de yer vermeme hususunda oldukça dikkatli davranmıştır.

Kuşkusuz bu durum söz konusu gazetenin iktidar karşısındaki ikircikli konumundan kaynaklanmaktadır. İktidarla yolları bir süredir ayrılmış olan **Zaman** gazetesi ne Ermeni Soykırımı'nın anılmasına karşı çıkmakta ve iktidarın icraatı olan taziye doğrudan karşısına almakta, ne de tümüyle desteklemektedir. **Zaman**'da yazan köşe yazarları **Radikal**'in köşe yazarlarına benzer bir biçimde, taziye bir yandan olumlarken diğer yandan ise belli çekinceler koymaktadırlar. Bu yazılara örnek olarak “çoğulcu bakış açısı, demokrasi, kültürü ve çağdaşlığın yani insani değerlerin”, “içerisi” için de geçerli olması gerektiğini vurgulayan (25.04.2014 tarihli Hüseyin Gülerce'nin **Zaman** gazetesindeki köşe yazısı: “Sıra, içeriği şaşırtmakta...”) veya “Ne dersiniz ‘haşhaşi’ denilen tertemiz insanlardan özür dilenmesi kaç yıl alır sizce? (25.04.2014 tarihli Sevgi Akarçesme'nin **Zaman** gazetesindeki köşe yazısı: “Taziye mesajı önemli ama ya Samimiyet?”) sorusunu gündeme getiren yazıları verilebilir.

Taranan gazetelerde toplam 219 içeriğin sadece 12'si duygusal/insancıl olarak sınıflandırılmıştır. Toplam içerik sayısı içinde bu kategoride yer alan haberler geçmişle hesaplaşma/sosyal sorumluluk kategorisinde yer alan haberler gibi sadece %6'lık bir paya sahiptir. Bu kategoride hiç içerik yayımlamayan gazete **Habertürk**, en az içerik yayımlayan gazeteler **Sabah**, **Hürriyet** ve **Habertürk**'tür (1'er). Bu grupta en fazla yayın yapan gazete ise **Birgün**'dür. **Birgün**'de yayımlanan içeriklerin dağılımına baktığımız da %31 oranıyla duygusal/insancıl haberlerin öne çıktığı görülmüştür. Örnek olarak 24 Nisan tarihli Lora Baytar imzalı “Daha kaç ağaç dikip meyvesini yiyemeyeceğiz” başlıklı röportajı ve Zeynep Kuray imzalı 25 Nisan tarihli “Yüzyıllık acı: Bazı yaralar zamanla iyileşmez” başlıklı haber verilebilir.

Aydınlık, yayımladığı 18 içerikle bilgi verici/tarihsel içerik kategorisinde başta gelse de, gazetenin tarafsız bir yayın politikası izlediğini söylemek oldukça zordur. Çünkü aynı gazetede 14 içerikte (gazetede yayımlanan 24 Nisan anmasıyla ilgili haberlerin 1/4'ü) provokatif / kutuplaştırıcı ve 11 içerikte politik niyet taşıyan/manipülatif bir tutuma rastlanmıştır. Duygusal/insancıl ve geçmişle hesaplaşma/sosyal sorumluluk haberleri ise yok denecek kadar azdır. Tüm bu olgular göz önüne alındığında, **Aydınlık**'ın 24 Nisan anmasıyla ilgili oldukça angaje bir konumu benimsemenin ötesinde provokatif/kutuplaştırıcı kategorisi için örnek teşkil ettiği söylenebilir. Aşağıda alıntılanan haber, gazetenin bu tutumunu açık bir biçimde göstermektedir.

SOYKIRIM YALANINDA BİRLEŞTİLER

PKK-Diaspora el ele verdi

PKK-KCK, Ermeni Soykırımı yalanı kapsamında 'yıldönümü' olarak gündeme getirilen 24 Nisan için yaptığı açıklamada ortak mücadele çağrısında bulundu. BDP, Diyarbakır'da da soykırım sergisi açıyor

HABER MERKEZİ

“Ermeni Soykırımı” yıldönümü olarak sunulan 24 Nisan için yapılan açıklamalar, PKK ile soykırım yalanına sarılanlar arasındaki işbirliğini bir kez daha ortaya koydu.

Yazılı açıklama yapan KCK Halklar ve İnançlar Komitesi, “1915 yılında milyonlarca Ermeni'nin Osmanlı İmparatorluğu'nun gerici ve milliyetçi rejimi tarafından binlerce yıldır yaşadıkları topraklardan koparıldığını, yüz binlercesinin de çok çeşitli yöntemlerle katledildi” ifadeleriyle soykırım yalanı ortaklığını bir kez daha ortaya koydu.

Kuzey Suriye göndermesi

KCK'nın açıklamasında dikkat çeken asıl noktaysa “soykırım” gerekçesiyle Suriye'nin kuzeyinde oluşturulan fiili duruma yapılan gönderme oldu. KCK'dan yapılan açıklamada şöyle denildi:

“Ermeni halkına yönelik büyük katliamı anma vesilesiyle

başta Suriye ve Rojava'da yaşayan Ermeni halkımız olmak üzere, tüm halkları ve inanç gruplarını, Rojava ve Suriye'deki Demokratik Ulus sistemine daha güçlü katılmaya; bölgenin diğer coğrafyalarında yaşayan halk ve inanç topluluklarını da bu sistem ve birliği daha güçlü bir biçimde sahiplenmeye çağırıyoruz.” KCK'nın bu açıklaması Suriye'nin bölünmesi hedefinde Ermenilere de bir çağrı olarak yorumlandı.

Diyarbakır'da 'soykırım' anması

BDP'li Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi, 24 Nisan gerekçesiyle “99 Sürgün Portresi-Ermeni Soykırımından Hayatta Kalan 99 Kişi” adlı bir sergi açıyor. Sergi, Marsilya'da Ermeni Bellek Araştırma ve Arşivleme (ARAM) Derneği ile Ermeni-Türk diyalogu alanında çalışmalar yürüten Lyon merkezli Fransız-Ermeni kuruluşu olan Yerkir Europe ve Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi ortaklığıyla Amed Sanat Galerisi'nde bugün açılacak.

Sergiyle ilgili açıklama yapan Diyarbakır Belediyesi Kültür ve Turizm Daire Başkanı

Muharrem Cebes, “Ermeni soykırımı” yalanına işaret ederek aynı şeylerin Kürtlerin başına da geldiğini iddia etti. Cebes sözlerini şöyle sürdürdü: “Talan, soykırım, Enfal, büyük göç gibi birçok isimle adlandırılan katliamlar yaşandı. Bu hem Ermeni hem de Kürt halkının başına geldi. Bunların arasında Diyarbakırlı olanlar da vardı, mecburen topraklarını terk etmek zorunda kaldılar. Fransa'ya gittiler. Bugün sembolik de olsa hemşerilerimizin 99 yıl sonra dedelerinin yaşadığı, doğduğu topraklara geri dönmelerinden dolayı çok mutluyuz.”

Diaspora: Bize en yakın parti HDP

ANF'ye konuşan Hrانت Dink ve Zirve katliamı davalarının avukatlarından Erdal Doğan, Ermeni diasporasının yıllarca Türkiye toplumuna “şeytanlaştırıldığını” iddia ederek “önce bu algının yok edilmesi gerekiyor” ifadelerini kullandı.

Ermeni meselesi konusunda Türkiye'de yükselen muhalefetin Kürt siyasi hareketinin muhalefetiyle bir araya gelerek bir atmosfer oluşturduğunu belirten Doğan, HDP'nin yaptığı çalışmalara dikkat çekti. Doğan, yerel seçimlerde Ermenilerin en yoğun biçimde içerisinde yer aldığı partinin HDP olduğunu kaydederek “Diasporanın bir kısmı bugün Türkiye'de bulunan partilerin içinde kendilerini en çok HDP'ye yakın gördüklerini bana ilettiler” ifadesini kullandı.

Habertürk'ün ise yayımladığı içeriklerin yarısından fazlası taziyeye ayrılmıştır. Bu kategoriyi gazetede yayımlanan toplam içerik sayısının dörtte birinde biraz fazlasıyla provokatif/kutuplaştırıcı haberler izlemektedir. Bu yönüyle **Habertürk**, **Aydınlık**'ın hemen arkasından gelmektedir. Beşte bir oranında bilgi verici/tarihsel içerik yayımlayan bu gazetede, diğer kategorideki içeriklere rastlanmamıştır.

Taranan gazeteler içinde **Aydınlık** ve **Habertürk** gazetelerinin yayınladıkları provokatif/kutuplaştırıcı içeriklerle ayrımcı söylemi medyada en fazla üreten gazeteler olduğu söylenebilir. Özellikle **Aydınlık**, yukarıda örnek verilen haber içeriğiyle hem Ermenileri hem de Kürtleri hedef alan bir ayrımcı söylemi yeniden üretmektedir.

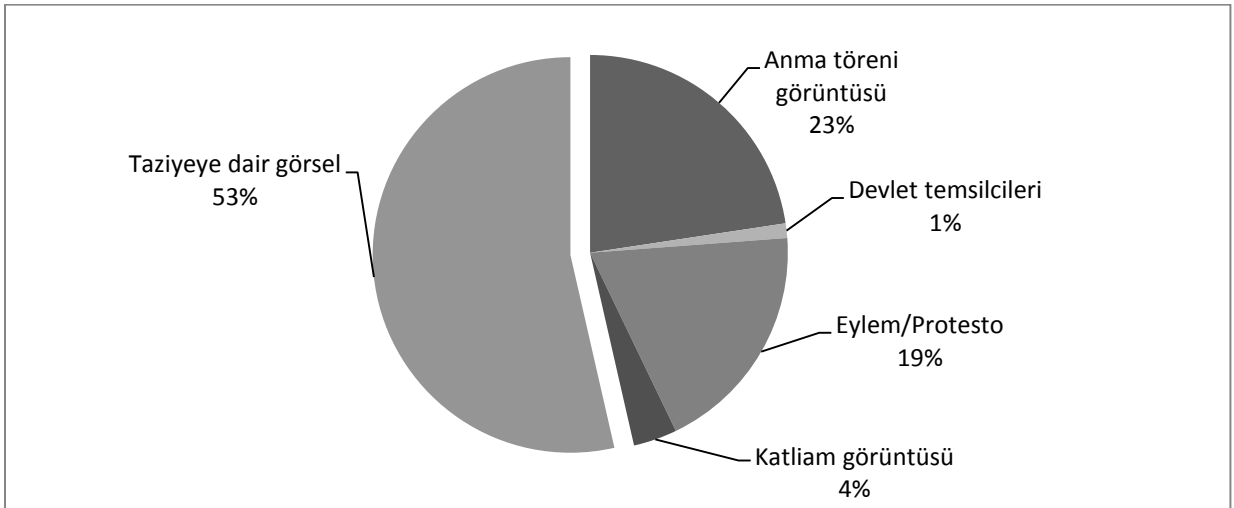
Taranan gazetelerde toplam 219 içeriğin sadece 12'si geçmişle hesaplaşma/sosyal sorumluluk olarak sınıflandırılmıştır. Bu kategoride yer alan haberler toplam içerik sayısı içinde sadece %6'lık bir paya sahiptir. Bu kategoride hiç içerik yayımlamayan gazete **Habertürk**, en az içerik yayımlayan gazeteler **Zaman** ve **Hürriyet**'tir (1'er). En fazla içerik yayımlayan gazete ise **Birgün**'dür. Taziye ve bilgi verici/tarihsel kategorilerindeki içerikler **Radikal** gazetesinde toplamda 2/3 oranında bir yer kaplasa da bu gazetede oransal olarak geçmişle hesaplaşma/sosyal sorumluluk kategorisindeki haberlerle öne

çıkılmaktadır. **Radikal** gazetesinde yayımlanan 22.04.2014 tarihli Ahmet İnsel'in "Medeniyet ve Soykırım", 24.04.2014 tarihli Cengiz Çandar'ın "Soykırım' mıydı?", 25.04.2014 tarihli Koray Çalışkan'ın "Erdoğan'ın mesajına sahip çıkmalı ama..." ve Cüneyt Özdemir'in "Tebrik ve tereddüt" başlıklı köşe yazıları bu bağlamda öne çıkmaktadır.

Görsellerde 24 Nisan Anması

Recep Tayyip Erdoğan'ın taziye mesajının, 2014 yılında Türkiye'de 1915 Soykırımı'nın gündemine damgasını vurmuş olması olgusunun bir başka yansıması ise, içeriklerin yanı sıra kullanılan görsellerde ortaya çıkmıştır. Araştırmaya konu olan 219 haber ve yazının 113'ünde görsel materyal kullanılmıştır. Kullandığı içerik sayısına oranla en fazla görsel kullanan gazete **Aydınlık** olmuştur.

Görsel materyal kullanılan içeriklerdeki malzemeye ilişkin, "anma töreni görüntüsü", "devlet temsilcileri", "eylem/protesto", "tehcir/katliam görüntüsü", "taziyeyle dair görsel" biçiminde bir kategorizasyon yapılmıştır. İçeriklerdeki görsellerin dağılımını yüzde üzerinden gösteren aşağıdaki grafiğin işaret ettiği gibi en fazla kullanılan görsel kategorisini, taziyeyle dair görseller oluşturmaktadır. Taziyeyle dair görselleri "anma töreni görselleri" ve "eylem/protesto" kategorilerinde sınıflandırılan görseller izlemektedir.

Taziyeyle ilişkin materyallerde, genel olarak, açıklamanın 23 Nisan Çocuk Bayramı'na denk gelmesi, ertesi günü gazetelerde gülen, çocukların yanağını okşayan, babacan bir Erdoğan figürünün öne çıkmasıyla sonuçlanmıştır. Söz gelişi **Sabah**'ın 24 Nisan baskısının ilk sayfasında büyük bir fotoğrafta Erdoğan, koltuğunu devrettiği küçük Göker ile neşe içinde konuşurken görülmektedir. Yine **Türkiye**'de 24 Nisan'da Erdoğan bu kez küçük Göker'in yanağını okşarken görülmektedir.

Türkiye'nin en iyi gazetesi

SABAH

24 NİSAN 2014 PERŞEMBE www.sabah.com.tr HAFTA İÇİ 50 KURUŞ

MURTLAR YABANCI HEYECAN DOLU
Cahit hastanede ölüm kalım savaşı veriyor

ÇEM YILMAZ HİLÂ SÜSKÜN AMA...
Avustralyalı gizemli sevgili makyaj sanatçısı

Orhan Pamuk'a genç sevgili
NOBEL ödüllü yazarımız Orhan Pamuk, genç sevgilisiyle bir restoranda görüntülenince adeta saklambaç oynadı. Kameraları fark eden Pamuk sevgilisine "Saklan çekiyorlar" dedi kendisi de masanın altına kafasını soktu.

Yıldırım'a Ağar'ın cezaevi hazırlanıyor
YENİDEN yargılanma talebi reddedilen Fenerbahçe Başkanı Aziz Yıldırım için, Mehmet Ağar'ın da 1 yıl kaldığı Yenipazar Cezaevi'nin hazırlandığı öğrenildi. Yıldırım, bu cezaevinde yatarken Ağar'ı ziyaret etmişti. 15 TE

BASBAKAN ERDOĞAN 9 DİLDE 'TEHCİR' TAZİYESİ YAYIMLADI

'GELİN, KIRGINLIKLAR DOSTLUĞA DÖNÜŞSÜN'

ERDOĞAN: Adil bir insani ve vicdani duruş, din ve etnik köken gözetmeden bu dönemde yaşanmış acıları anlamayı gerekli kılar

BİRİNCİ Dünya Savaşı esnasında yaşanan hadiseler hepimizin ortak acısı. Bu acılı tarihe adil hafıza perspektifinden bakılması insani ve ilmi sorumluluk.

BİR İNSANLIK VAZİYESİ

OSMANLI İmparatorluğu vatanı da herkes gibi Ermeniler'in de yaşadıkları acıların hatıralarını anımlarını anlamak ve paylaşmak bir insanlık vaziyesidir.

TEHCİR gibi gayri insani sonuçlar doğuran hadiselerin yaşanmış olması, Türkler ile Ermeniler arasında duygudaglık kurulmasına engel olmamalı.

TAZİYELERİMİZİ İLETİYORUZ

NE var ki, kurgunluklar yeniden dostluklara dönüştürmemiz mümkün olacaksa, farklı söylemlerin hoşgörüsü ve empatiyle karşılanması tabiidir.

HALKLARIN, kayıplarını kendilerine yakışır yöntemlerle ve birlikte anacaklarına dair umut ve inanca, Ermeniler'in torunlarına taziyelerimizi iletıyoruz. 22 DE

Erdoğan: Osmanlı torunlarına da diledik

Dünya ajanları 'flas' diye geçti

DÜNYANIN önde gelen haber ajansları, Başbakan Erdoğan'ın tehcir mesajını 'flas' haber olarak duyurdu. Yabancı gazeteler de haberi anında internet sitelerine koydu. 22 DE

Fransa'daki anmaya Hollande katılıyor

ABD: Açıklamadan memnuniyet duydu

Filistin'de nihayet uzlaşma hükümeti

23 Nisan Bayramı nedeniyle, Başbakanlık konağına Ankara'dan ilkokul 3. sınıf öğrencisi Gökçe İnan geldi. Erdoğan çocuklara "İnterneti estiri olmayan" dedi. 20 DE

Normalleşme Karabağ'a bağlı

BASBAKAN 23 Nisan Rospesiyonu'nda BAŞBAKAN 23 Nisan mesajları verdi: **ERMENİ SORUNU**; Karabağ meselesi çözülmeden Ermenistan ile normalleşme olmaz. **1 MAYIS KUTLAMASI**: Taksim'de geri adım yok. Bayramı zehir edemezler. 21 DE

Beyazlar morarıyor
SÖREKLİ yenilen, Gülen örgütünün de katıldığı kesime artık 'beşaz' değil 'mor' Türkler demek gerekir. 19 DA

Evdeki hesap...
SİYASETE ilgi duyanların "Sehzadeler şehri" Manisa'da öğreneceği çok şey var. 18 TE

Öz'e direndi dayacağı yedi

BENİ HASTANEDE UNUTTULAR
SORGUMU yapan savcı Zekeriyâ Öz, "Seni beton Mustafa bile kurtaramaz" dedi. "Elinden geleni yap" deyince beni ocasında polislerle dövdürdü... İki kez beni hastanede unuttular, yine cezaevine döndüm. Amaçları finans gösterip, gantaj yapmakta. **ERMAN ÖZTÜRK'ÜN HABERİ** 19 DE

MEB'e okullardan 'paralel' şikâyet yağdı

Nihai karar mayıs ortası

BASBAKAN Erdoğan: Köşk adayımız AK Parti'nin mayıs kampında kesinleşir. Kaosa neden olabilecek hiçbir adım atmıyız. **CUMHURBAŞKANI** ile aramızda herhangi bir anlaşmazlık yaşanmaz. (Çözelticiler) Yine ters köşe olabilirsiniz. Sağımız çözümümüz belli olmaz. **ÜLKEMDE** bir başkanlık sistemi olmalı. Düşüncem not. 21 DE

"Meclis'i tahkir etmek cumhuru distamaktır"

ERDOĞAN Meclis'te konuştu: Darbeciler sadece silahla olmuyor. Sosyal medya millî iradeye saldırı aracı oldu. Millet darbe zihniyeti sandığa göndü. **TİMM**'yi tahkir etmek, cumhuru distamaktır. 20 DE

Milli Piyango çekilişinin tam listesi

Gökhan Töre bu hafta oynayabilir

Yargıtay'dan bilgisayara haciz yasağı

Ricciardone vaktinden önce gidiyor

"Eğitimin Kalitesini İçeriği Belirler"

Akademik Kur Sistemi

Bahçeşehir Koleji
Dünya Okulu

www.akademikkur sistemi.com 444 51 22

23 Nisan vesilesiyle ortaya çıkan bu imgenin aslında yazılı basın tarafından manipüle edildiği ve güçlendirildiği açıktır. Örneğin Türkiye'de 25 Nisan tarihli bir içerik Los Angeles'ta yaşayan Ermenilerin taziye hakkındaki görüşlerini verirken, bir görüşmecenin sözlerini "ABD'deki Ermeniler: 'Tayyip Baba'ya teşekkür ederiz" biçiminde başlığa çıkarıyordu.

ABD'DEKİ ERMENİLER:

'Tayyip Baba'ya teşekkür ederiz

Türkiye'den ABD'ye göç eden Ermeniler, Başbakan'ın açıklamalarına çok sevindiğini söyledi.

Başbakan'ın taziye mesajı, Ermeni nüfusunun yoğun bulunduğu ABD'deki Los Angeles kentinde yaşayan Ermenileri çok sevindirdi. Onlardan biri olan Bogos Mayramoğlu, "Açıklama çok güzel. 42 yıl Türkiye'de çok rahat yaşadım. Fakat devlet adamları 1915'i diline sarmış gidiyor" derken, Kadırgalı Garbis Sahnazoğlu ise "Çok hoşumuza gitti" şeklinde konuştu. Migirdic Menziliçyan, "Erdoğan bir jest yaptı. Kendisinden de bu beklenirdi" ifadelerini kullanırken, Garo Hatun ise şöyle dedi: "İstanbul'dan geldim. Başbakan Erdoğan'ı büyük takdirle karşıyorum ve Tayyip baba'ya saygılarımı sunuyorum."

galı Garbis Sahnazoğlu ise "Çok hoşumuza gitti" şeklinde konuştu. Migirdic Menziliçyan, "Erdoğan bir jest yaptı. Kendisinden de bu beklenirdi" ifadelerini kullanırken, Garo Hatun ise şöyle dedi: "İstanbul'dan geldim. Başbakan Erdoğan'ı büyük takdirle karşıyorum ve Tayyip baba'ya saygılarımı sunuyorum."

Taziye mesajları içinde gündeme gelen bir başka baba, Sevag Balıkcı'nın babası olan Garabet Balıkcı'dır. **Habertürk**'ün 25.04.2014 tarihli manşetine "Teşekkür babadan/Erdoğan'ın mesajı bize sevinç verdi" başlığıyla çıkmıştır. Bu haber bir babanın (Sevag'ın babasının) kendisini en iyi anlayacak olan başka bir babaya (Tayyip Erdoğan) teşekkürü olarak okunabilir. Ayrıca "baba" kelimesi üzerinden "Tayyip Baba" figürünün de güçlendirildiği söylenebilir.

HABER TÜRK

25 Nisan 2014 CUMA GÜCÜ ÖZGÜRLÜĞÜNDE Fiyatı: 60 Krş

ER SEVAG'I ANMA TÖRENİNDE KONUŞTU

TEŞEKKÜR BABADAN

Erdoğan'ın '1915 taziye mesajı' tüm dünyada yankılandı. 3 yıl önce 24 Nisan günü askerde vurulan Er Sevag'ın ailesi, oğlunun mezarında Başbakan'a teşekkür etti: Bize sevinç verdi

OBAMA 'BÜYÜK FELAKET' DEDI:
Cesur Türkleri takdir ediyoruz

ABD Başkanı Obama, 24 Nisan'ın yıldönümünde 1915 olayları için "Büyük Felaket" ifadesini kullandı: "Sayılan giderek büyüyen cesur Ermeni ve Türkleri de takdir ediyoruz." 17.46

Yüzleşmek
Gerçek korkuludur.
Söli ÖZEL/22'de

'TAZİYE' DIŞ BASINDA

WSJ: Erdoğan, bugüne dek görülmemiş uzlaşmış bir mesaj vermişti.
Guardian: İlk kez bir Türk lider, Ermeni olayıyla ilgili taziyelerini yayınladı.
W.Post: 1915 Türkiye'de az konuşuldu. Erdoğan'ın sözleri kayda değer. 22.46

PASAPORT İÇİN TOP ERIVAN'DA

Taziye mesajı sonra gördük Erivan'da. Ermenistan iddiasından vazgeçerse, Ankara ülkeyi terk eden Ermenilerin torunlarına pasaport vermek dahil birçok adım atabilir. 19.56

Taziye
Yeniç müdafaa birlikleri tarafından Taziye, bu pozisyonla değerlendirilmiştir.

'KİTLELER DUYUSUN'
İstanbul Şişli'de Ermeni Mezarlığı'ndaki anımda anne Anı Balıkcı, Erdoğan'ın dünyada olay olan 1915 taziyesi için "Bunu kitleler de duysun. Bize sevinç verdi. Devamını istiyoruz" dedi.
'IRKÇI CİNAYET'
Baba Garabet Balıkcı da "Sayın Başbakanımıza teşekkür ediyoruz" dedi: "Bu nasıl kazandı? Oğlum irki cinayet kurbanı. Sayın Başbakanımızın Sevag Balıkcı'ya da anmasını beklerim." 17'de

İşte Ermeni diasporası

Rusya	2 milyon	Fransa	525.000
ABD	1.5-2 milyon	İspanya	110.000
Avustralya	1.3 milyon	Belçika	100.000
		Yunanistan	245.000

'PEKİ ONLAR?'
Davutoğlu: "Öldürülen diplomatlarımız için taziye dileyebilecekler mi?" 16'de

Gazeteler, tehcir/katliam görüntüsüne ise çok nadir olarak yer vermiştir. Katliam görüntüsüne **Radikal**'de ve **Sabah**'ta yer verilmiştir. **Radikal**'de 26 Nisan 2014 Cumartesi günü "MİLLETİMİ LEKEDEN KURTARMAK İSTİYORUM" başlıklı dönemin Osmanlı valilerinden Mehmet Celal Bey'in Tehcir

tanıklığını konu alan yazıda¹², tarihe Musa Dağ İsyanı olarak geçen olaya ilişkin bir görsele yer verilmiştir. Görsel, soykırım sırasında mal ve mülklerine el konan İskenderun Bölgesi Samandağ Bucağına bağlı yedi Ermeni köyü halkının Musa Dağı'na çıkıp 53 gün süren bir direniş sonrasında 12 Eylül 1915'te İskenderun kıyılarına gelen bir Fransız savaş gemisi tarafından Mısır'daki Port Said mülteci kampına götürülmelerini resmetmektedir.

Sabah ise 25 Nisan 2014'de yayımlanan "Ermeniler'e gönül alıcı bir yaklaşım" başlıklı yazıda "Birinci Dünya Savaşı yıllarında Osmanlı Ermenileri tehcire zorlanmıştı. 1915'te göç ettirilen Ermeniler'den bir bölümü Suriye'de..." açıklama yazısıyla Suriye'deki mülteci kampı görseline yer vermiştir.

Eylem/protesto görüntüsü kategorisinde yer alan görsellerin başında 24 Nisan Ermeni Soykırımını Anma Platformu tarafından Haydarpaşa Garı'nda ve İstiklal Caddesi'nde düzenlenen eylemlere dair haberler gelmektedir.

¹² Bu yazı Mehmet Celal Bey'in 10,12 ve 13 Aralık 1918 tarihlerinde Vakıf gazetesinde üç bölüm halinde yayınlanan yazısının yeni yazıya çevirisidir.

Öte yandan, 24 Nisan'da Ermenistan'da düzenlenen "meşale yürüyüşü" sırasında Soykırım Müzesi önünde toplanan bir grup göstericinin Türk bayrağını yakmasını konu alan haber ile Türkiye'nin Washington Büyükelçiliği önünde 24 Nisan anması yapmak isteyen Ermenileri engellemek için iki gün önceden elçilik önündeki kaldırımı işgal eden Türklere ilişkin haber de eylem/protesto görüntüsü kategorisinde yer alan görsellere sahiptir ve sıklıkla yan yana kullanılmışlardır. Bu kullanım biçiminin bizatihi kendisi, bilinçli veya bilinçsiz bir şekilde ayrımcı söylemi yeniden üretmektedir.

Ermeni Soykırımı'na İlişkin Haber ve Yazılara Yansıyan Veriler

1915 Ermeni Soykırımı'na ilişkin taranan gazetelerde sayısal veri, 219 yayın üzerinden 202'sinde kullanılmıştır. 8 içerikte ölenlerin sayısı 1,5 milyon olarak belirtilmiştir. Öte yandan, hiçbir içerikte kadın, erkek, çocuk, genç, yaşlı türünden detaylı bir sayı aktarımına rastlanmamıştır. İçerikler hazırlanırken çoğunlukla bir kaynağa başvurulmadığı saptanmıştır. Başvurulanlarda ise (8) tarih kitaplarının kullanıldığı görülmüştür. Doğrudan tanıklık sadece **Birgün**'de 24 Nisan tarihli Lora Baytar imzalı "Daha kaç ağaç dikip meyvesini yiyemeyeceğiz" başlıklı röportajda kullanılmıştır.

Ermeni Soykırımı üzerine detaylı bir bilgi aktarımına Cengiz Çandar'ın "Soykırım mıydı?" başlıklı 24 Nisan günü **Radikal**'de yayımlanan yazısında rastlanmış, aynı gazetede 22 Nisan günü "Medeniyet ve Soykırım" başlıklı yazısında Ahmet İnsel'in ise kavramsal çerçeveye dair tarihsel tartışmaları gündeme getirdiği görülmüştür. **Radikal** dışındaki gazetelerde bu türden bir detaylı bilgi aktarımına rastlanmamıştır.

'Soykırım' mıydı?

44 Hepimiz için 'meslek' her şeyden önce 'ahlak' ve 'insandır. 1915'te olanı tanımak yerine ona 'mazet' ararsak hep birlikte çürüzür."

Cengiz Çandar

BM Soykırım Komisyonu'nu da o kaleme almış.

Yani, Lemün'ü Lemün yapan 'soykasıya vaktim'. 1915 ve Ermenilerin yaşadığı büyük felaket. Artık bu 'soykırım' mıydı değil miydi diye sormamın bir anlamı olabilir mi?

Türkiye de konu anlamış her 'semanlık' tartışması olamaz. Ne olmasın gerçekliğin en duru ifadesini bir 'Türk' halindeki insanım (Unit Kurdes) su satırlarında bulabiliriz.

... İster Ermenilerden bazı unsurların hak talepleriyle ayaklanmalar, ister dış güçlerle hareketle gerçekleştirilen olsun hiçbir gerece bu insanlık trajedisini meşurlaştıramaz. Yaşananları haklılık ve tekniğin bir kavram olan soykırım üzerinden tartışmak yanlıştır. Mezalim ve katliamları insanlıkla bağdaşmaz. İnsanlığın vicdanında mahkûm olmak soykırımla yarışılmaktan daha hayaset kurucudur. Hakikatleri gözlem ve inşih üzerine kurulan bir dilten, devlet ve toplum basitlendirebilir ve çürütür.

Medeniyet ve soykırım

44 Her medeniyetten soykırımlar kaçabilir. Medenilik, bunları inkâr etmek değil, buna karşı başkılık sistemleri geliştirmek demektir."

Ahmet İnsel

Günümüzde soykırım kelimesinin kullanımı hızla yayılıyor. 17 Nisan'da devlet televizyonlarının canlı yayımladığı uzun bir söyleşi programında **Vladimir Putin** Ukrayna'nın Rusca konuşanların yoğun olduğu doğu bölgelerinde bir soykırım yürütülmekte olduğunu iddia etmiş. Rusya ile yakınlaşma yanlısı yönetimi devirerek baza gelen yeni yönetim, milliyetçi ilk gazdı bir Ukraynalılaşma politikası ilan etmiş olmasa, Putin'e göre bir soykırım. Ukrayna hükümeti bu optiksel kararını birkaç hafta sonra geri aldı ama Putin'in Ukrayna'nın doğu bölgelerine Çarlık Rusyası zamanında "Beni Rusya" dediğini, bu bölgelerin Kiev'e 1920'de Sovyet hükümeti tarafından ve anlaşılabilir bir nedenle verildiğini hatırlatmasına bahane yaratmasına yetmiş bu

halen kesin olarak bilinmiyor. Bu olayları izleyen günlerde Başbakan **Tayyip Erdoğan**, olayları vahset olarak tanımladıktan sonra, "Kütlere insanum ölümlüğü olayı, adeta bir soykırım, herhalde başka bir kelime ifade etmez" diyerek, konuştumu. "Adeta soykırım". Buna karşılık gene 2009'da, Darfur'da yapılan katliamları soykırım olarak tanımayı ısrarla reddediyordu Erdoğan. Gerekesi ise dört dört-üktü. "Bir Müslüman soykırım yapmaz" Adeta soykırım hile etmiş olmasa, Putin'e göre bir soykırım. Ukrayna hükümeti bu optiksel kararını birkaç hafta sonra geri aldı ama Putin'in Ukrayna'nın doğu bölgelerine Çarlık Rusyası zamanında "Beni Rusya" dediğini, bu bölgelerin Kiev'e 1920'de Sovyet hükümeti tarafından ve anlaşılabilir bir nedenle verildiğini hatırlatmasına bahane yaratmasına yetmiş bu

günü soykırım olarak tanımlayıp, insani tarafsızlığı benzer eylemleri ise kesin biçimde reddeden, inkarı bir tavır karıştırsa birçok ülkede çıkıyor.

24 Nisan, Osmanlı hükümet güçlerinin tasarladığı, planladığı ve nihai sonucuna kadar yürütüldüğü, bir etnik-dini topluluğun tehcir, kitlesel imha ve kültürel ve ekonomik varlığına el koyma yoluyla varlığını yok etme politikasının hatırlanması günüdür. 1915-1916'da Osmanlı Ermenilerinin maruz kaldığı büyük insanlık sucurunu tanımlamak için ne kavram kullanırsanız kullanırsınız, bugün **Putin** ve **Erdoğan**'ın soykırım olarak tanımlamakta tereddüt etmedikleri devlet politikalarıyla konuşulması gereken derecede vahim bir insanlık suçudur bu. Soykırım kavramının kullanımını sınırlandırdığı günümüzde, Osmanlı Ermenilerinin

İnceleme ve haber yazılarında, en fazla Türkiye'den ve dünyadan devlet temsilcileri ile siyasi parti temsilcilerinin sözlerine yer verilmiştir. Örnek vermek gerekirse, Amerika Birleşik Devletleri'nden başta Barak Obama olmak üzere, Dışişleri Bakanı John Kerry, Dışişleri Bakanlığı Sözcüsü Jen Psaki, Erivan Büyükelçisi John Heffern ve Bakü Büyükelçisi Matthew Bryza'nın sözlerine atıf yapılmıştır. Fransa Cumhurbaşkanı François Hollande, Ermenistan Devlet Başkanı Serj Sarkisyan, Azerbaycan Cumhurbaşkanı İlham Aliyev ve Karabağ Özgürlük Teşkilatı Başkanı Akif Nağı ve Azerbaycan Ümit Partisi Başkanı İkbal Ağazade, referans yapılan diğer yabancı devlet temsilcileri ve siyasetçilerdendir.

Türkiye'den ise başta başbakan Recep Tayyip Erdoğan olmak üzere hükümetten Dışişleri Bakanı Ahmet Davutoğlu, Meclis Başkanı Cemil Çiçek ve AK Parti milletvekili Burhan Kuzu'nun sözlerine yer verilmiştir. Paris büyükelçisi Hakkı Akil, Devlet Arşivleri Genel müdürü Doç. Dr. Uğur Ünal ve Türk Tarih Kurumu Başkanı Prof. Dr. Metin Hülagü, de atıf yapılan bürokratlar arasındadır.

Muhalefetten, CHP Genel Başkan Yardımcısı Haluk Koç, CHP Dış İlişkilerden Sorumlu Başkan Yardımcısı Faruk Loğoğlu, CHP'li Eski Dışişleri Komisyonu üyesi Ayтуğ Atıcı, MHP Genel Başkanı Devlet Bahçeli, MHP Grup Başkanvekili Yusuf Halaçoğlu, BDP Eş Genel Başkanı Selahattin Demirtaş, İP Genel Başkanı Doğu Perinçek, İP Genel Başkan Yardımcısı Ferit İlsever'in görüşleri aktarılmıştır.

Aktif siyasetçiler, devlet temsilcilerinin yanı sıra Osmanlı valisi Mehmet Celal Bey, 1920 yılında Ermenistan Başbakanı olan Hovhannes Kaçaznuni ile 9. Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel gibi eski siyasetçilere ve özellikle de emekli Büyükelçi Nüzhet Kandemir, Eski Dışişleri Bakanlığı Müsteşarı Onur Öymen, Emekli Büyükelçi Şükrü Elekdağ, Emekli Büyükelçi Volkan Vural, Emekli Büyükelçi Pulat Tacar gibi Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri bakanlığının eski mensuplarının tanıklıklarına ve görüşlerine başvurulmuştur.

Fransa Ermeni Federasyonu (CCAF) Başkan Yardımcısı Ara Toranian, Amerika Ermeni Ulusal Komitesi (ANCA), Türk Amerikan Dernekleri Kurulu (ATAA) gibi Amerika ve Avrupa'daki hem Türk, hem de Ermeni Diasporasının çatı kuruluşlarının veya bu kuruluşların temsilcilerinin de bahsinin geçtiği içeriklerde Patrick Devedjyan, Vicken Cheterian, Charles Aznavour gibi Ermeni diasporasının tanınan isimlerine de yer verilmiştir.

Türkiye'deki Ermenilerden Patrik Genel Vekili Aram Ateşyan, Kandilli Ermeni Kilisesi Başkanı Dikran Kevorkyan, Vakıflı Köyü muhtarı Berç Kartun ve Nor Zartonk'un açıklamalarına atıf yapılmıştır.

Türkiye Kamu-Sen Genel Başkanı İsmail Koncuk, Açık Toplum Vakfı Yönetim Kurulu Başkanı İshak Alaton, Cumhuriyet Kadınları Derneği Maltepe Şube Başkanı Günay Birecik, Kafkas Çeçen Derneği Başkanı Muharrem Çeçen gibi sendika ve sivil toplum kuruluşu temsilcilerinin görüşlerine yer verilmiş, Etyen Mahçupyan, Markar Esayan, Baskın Oran gibi entelektüel ve köşe yazarlarına atıf yapılmıştır.

Lübnanlı sanatçı Rabih Mroue, Ermeni tarihçi Ara Sarafian, Sabancı Üniversitesi öğretim üyesi tarihçi Halil Berktaş, uluslararası ilişkiler uzmanı Prof. Dr. Hasan Köni ve Mehmet Perinçek de görüşlerine başvurulanlar arasındadır. Diyarbakır Barosu Başkanı Tahir Elçi, Hrant Dink ve Zirve katliamı davalarının avukatlarından Erdal Doğan ve Erdem Akyüz'ün konuyla ilgili açıklamaları basında yer bulmuştur.

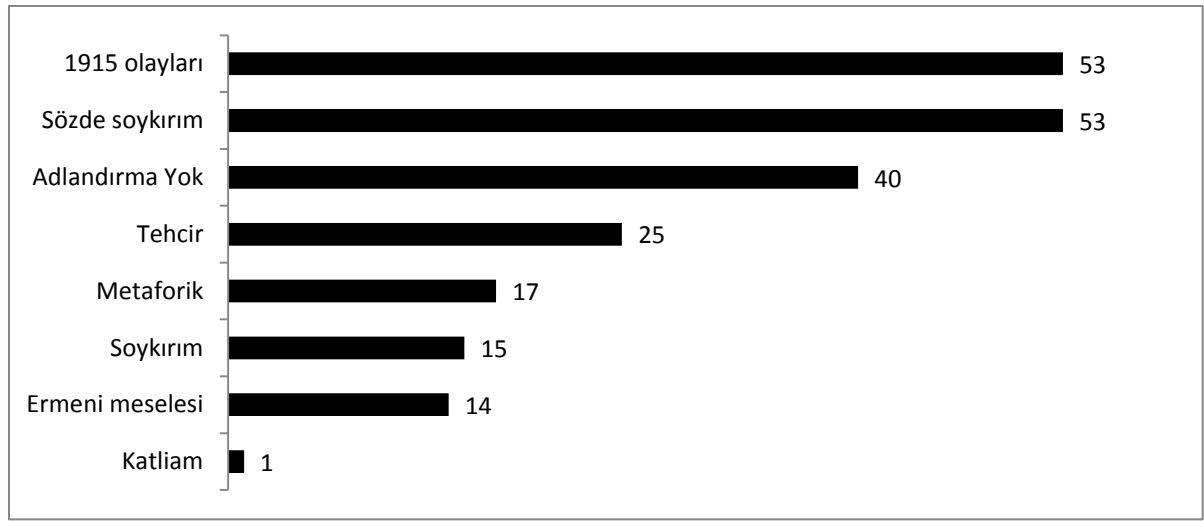
Kuşkusuz kime söz verildiği, sözü kimin aldığı, olayın taraflarının belirlenmesi açısından büyük önem taşımaktadır. 24 Nisan Ermeni Soykırımı'nı anma günüyle ilgili olarak söylemsel alanın öncelikli olarak devlet temsilcileri ve siyasetçilerden müteşekkil olduğunu söylemek yanlış olmayacaktır. Söz konusu olan 1915 Ermeni Soykırımı olduğunda Avrupa ve özellikle de Amerika'daki Ermeni ve Türk diasporasının demeçlerinin vazgeçilmez olduğu görülmektedir. Taziye olayıyla 24 Nisan anmalarının medyadaki yansıma biçimi biraz değişse de, ana aktörlerin ve başat tartışmaların (özellikle de soykırımın adlandırılmasına dair olan) söylemsel alanda eskiden beri sahip oldukları mevzileri savundukları ve kaybetmemeye çalıştıkları söylenebilir. Bu süreçte Amerika Birleşik Devletleri hükümeti bir tür hakem yerine konulur. Ermenistan, Fransa'daki Ermeni diasporası ve ABD'deki Ermeni diasporası hattı ile Türkiye, Azerbaycan, Karabağ ve ABD'deki Türk diasporası hattı birbirine karşıt olarak konumlanır.

Hâlihazırda tam da bu tartışmada koz olarak öne sürmek için, bizatihi devlet tarafından kontrollü bir biçimde 1915'e ilişkin bir tür bilgiyi üretmeye çalışan Türk Tarih Kurumu Başkanı Prof. Dr. Metin

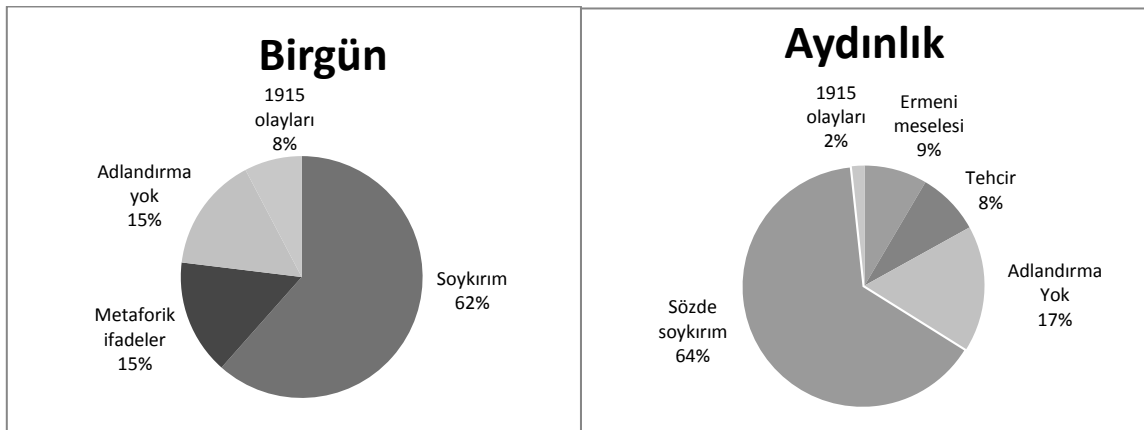
Hülagü'nün, Erdoğan'ın 1915 olaylarına yönelik taziye açıklamasından sonra istifa etmesi önemlidir. Metin Hülagü'nün devletin kadrolu bilim insanı konumu ve taziyeyle kısmen çelişen görüşleri **Radikal**'in 26 Nisan tarihli "Akademisyenlerin gözünden Ermeni tarihi" başlıklı haberinde yansıtılmıştır.

24 Nisan 1915: Bir Adlandırma Meselesi

219 içerik içinde olayın nasıl adlandırıldığına bakacak olursak "1915 olayları" ve "sözde soykırım"ın¹³ (53'er içerikle) başta geldiği görülmektedir. 40 içerikte herhangi bir adlandırmadan kaçınılmış, 25 içerikte "tehcir" kullanılmış, 17 içerikte doğrudan adlandırma olmaksızın metaforlara başvurulmuş, "soykırım" ise sadece 15 içerikte kullanılmıştır. Çeşitli adlandırmaların dağılımı aşağıdaki grafikte verilmiştir.

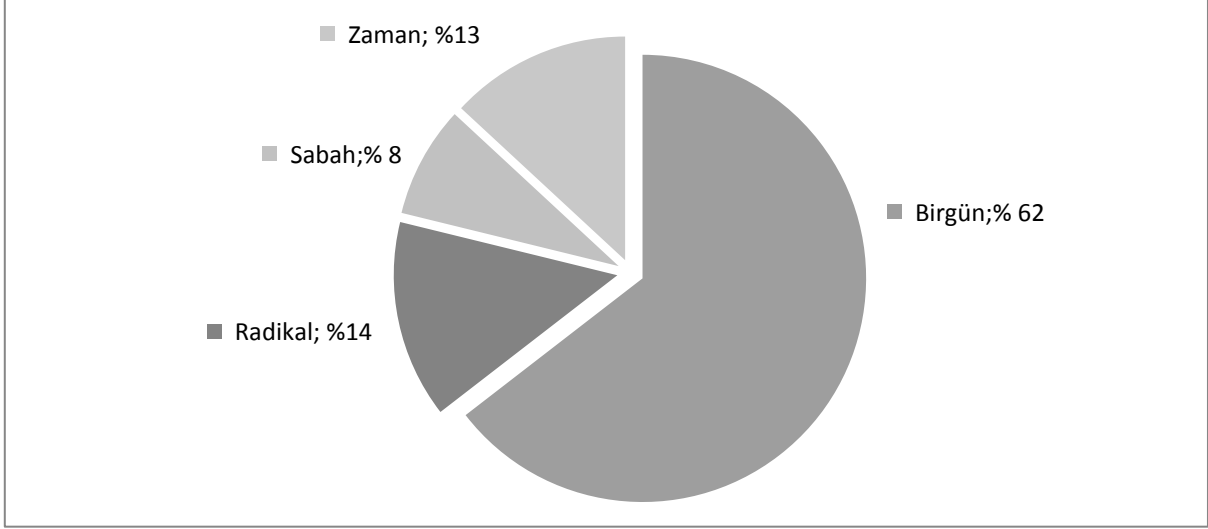
Olayın adlandırılmasının gazetelere göre dağılımına bakacak olursak, **Birgün** ve **Aydınlık** arasındaki karşıtlık ilk göze çarpanlardandır.

"Sözde soykırım"ın ağırlıklı olarak kullanıldığı **Aydınlık**'ta en nötr ifade olarak kabul edilebilecek "1915 olayları" sadece bir içerikte geçerken "katliam" ve metaforik adlandırmalar da bulunmamaktadır.

¹³ İçerik içinde doğrudan "sözde soykırım" kullanılmamış olsa da, "soykırım iddiaları" ve "soykırım yalanı" gibi ifadeler de "sözde soykırım" kategorisinde değerlendirilmiştir.

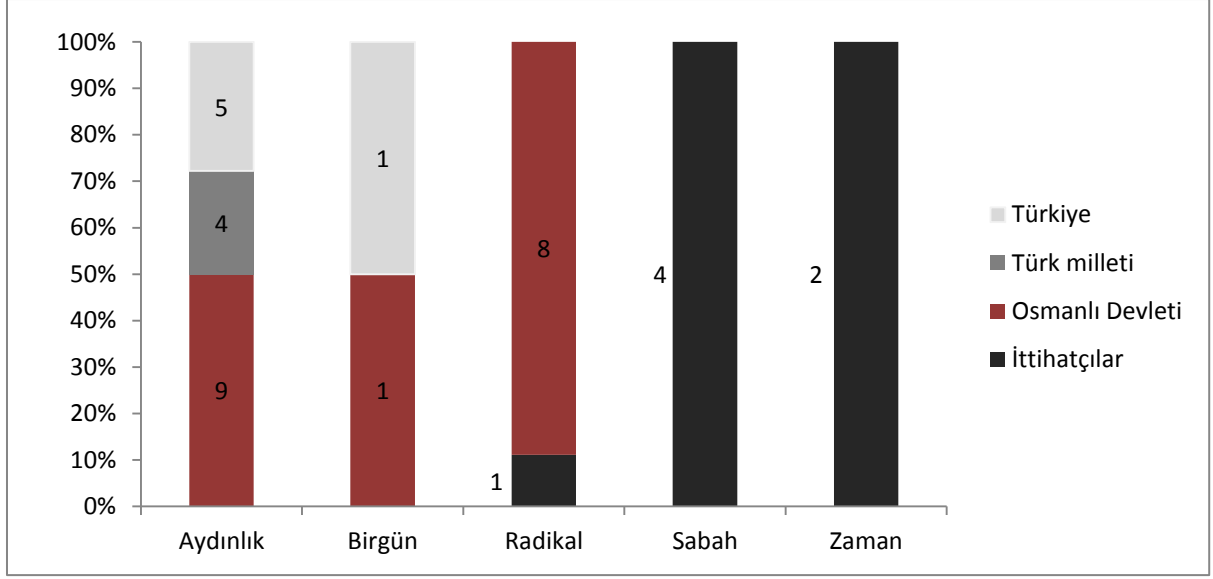
Birgün gazetesinde ise tersine “Soykırım” ifadesi ağırlıklı olarak kullanılmış, “sözde soykırım”, “Ermeni meselesi”, “tehcir” adlandırmalarına yer verilmemiştir. **Birgün** dışında “sözde soykırım” ifadesini hiç kullanmayan bir diğer gazete ise **Radikal**’dir. **Habertürk** ve **Hürriyet** içeriklerinde ağırlıklı olarak “1915 olayları” ifadesini kullanmışlardır. **Zaman** ve **Sabah**’ta ise “soykırım” ifadesi geçmekle birlikte bu ifadenin kullanımı 2’şer içerikle sınırlıdır. İçeriklerinde “soykırım” ifadesini kullanan gazetelerin dağılımı aşağıdaki grafikte gösterilmiştir.

Kuşkusuz Ermeni Soykırımı gibi belleklerde yer eden toplumsal travmaların anma günlerinde öne çıkan adlandırma meselesi, sadece söz konusu katliamın adlandırılmasına ilişkin değildir. Katliamın adlandırılması kadar mağdurların ve failerin de adlandırılıp adlandırılmadıkları ve nasıl adlandırıldıkları oldukça önemlidir.

Öyleyse, mağdurlar nasıl adlandırılmıştır? 219 içeriğin 73’ünde, yani toplam içerik sayısının 1/3’ünde mağdur adlandırılmamıştır. Mağdurun adlandırılmaması başlı başına Soykırım’ın inkârına işaret etmektedir. Geri kalan içeriklerde, “Ermeni çeteleri”, “Ermeniler ve Ermeni Diasporası”, “Hıristiyanlar”, “Kurbanlar”, “Mağdurlar”, “Türk ve Müslümanlar”, “Yaşamını yitirenler” gibi mağduru niteleyen ifadeler kullanılmıştır. Adlandırılmanın söz konusu olduğu 146 içeriğin 128’inde mağdur, “Ermeniler ve Ermeni Diasporası” olarak adlandırılmıştır. Geri kalan adlandırmalar, “Ermeni çeteleri”, “Hıristiyanlar”, “Kurbanlar”, “Mağdurlar”dır. “Ermeni çeteleri” adlandırması en fazla **Aydınlık** gazetesinde yer almıştır.

Faillere gelecek olursak, 219 içeriğin 179’unda, yani toplam içerik sayısının %80’inde failer adlandırılmamıştır. Kuşkusuz bu oldukça çarpıcı bir sonuçtur. Taranan gazetelerin çoğu 1915’i herhangi bir faili olmayan bir doğa olayı, kendi kendine gerçekleşmiş bir felaketmiş gibi betimlemektedirler. **Radikal** hariç ele alınan tüm gazeteler için bu yüzdenin aşağı yukarı aynı olduğunu söylemek mümkündür. **Radikal**, yaptığı yayınların %40’ında faili “Osmanlı Devleti” olarak tanımlamıştır. **Türkiye**, **Habertürk** ve **Hürriyet** failden, yayımladıkları hiçbir içerikte bahsetmeyerek oldukça titiz ve dikkatli bir çabayla bu türden bir adlandırmadan kaçınmışlardır. Geri kalan içeriklerde failer, “İttihatçılar”, “Osmanlı Devleti”, “Türk milleti”, “Türkiye” olarak adlandırılmıştır. İçeriklerinde faileri adlandıran gazetelerin dağılımı aşağıdaki grafikte gösterilmiştir.

Yukarıdaki grafiğin de gösterdiği gibi, **Sabah** ve **Zaman** yayımladıkları içeriklerde failden “İttihatçılar” diye bahsederek belli oranda bir uyum sergilemekte, Osmanlı Devleti ve Türkiye’nin dışında daha spesifik bir fail, yani “İttihatçılar”a gönderme yaparak soykırım suçunu da tümüyle bu kadroya yüklemektedirler.

Ermeni Soykırımı’nın nedenlerinden sadece %19 içerikte bahsedilmiştir. Olayın nedenlerine en fazla vurgu yapan gazete **Aydınlik**’tir. Olayın nedenleri arasında “Düşmanla işbirliği”, “Savaş”, “Vatan savunması” gibi gerekçeler sayılmıştır. Kuşkusuz “Düşmanla işbirliği” ve “Vatan savunması”, “savaş” durumuna gönderme yapmaktadır; ama daha detaylı bir anlatımın parçasıdır. Bu her iki kategoriye de ağırlıklı olarak **Aydınlik**’ta rastlanmaktadır. Katliam, soykırım gibi olaylar yaşandıktan sonra olayın “vatan savunması”, “işbirliği” gibi nedenlerinden bahsetmek, söz konusu suçları meşrulaştırma işlevi görür. Bu bağlamda **Aydınlik**, Ermeni Soykırımı suçunu 99 yıl sonra meşrulaştırarak, ayrımcı söylemi bugün yeniden üretmektedir.

Soykırım sırasında işlenen suçlardan toplam 219 içeriğin 183’ünde bahsedilmemiştir. Geri kalan içeriklerde işlenen suçlardan “Ölüm yürüyüşü” (**Radikal**), “Üzücü Hadiseler” (**Aydınlik**), “İnsanlık suçu” (**Birgün**, **Habertürk**, **Radikal**, **Sabah**), “Acı olaylar” (**Aydınlik**, **Habertürk**), “Büyük felaket” (**Habertürk**), “Büyük kıyım” (**Hürriyet**), “Dehşet” (**Aydınlik**), “Facia” (**Hürriyet**), “Kara sayfa” (**Zaman**), “Katliam” (**Aydınlik**, **Habertürk**), “Kitlesele imha” (**Radikal**), “Korkunç olaylar” (**Zaman**), “Soykırım” (**Radikal**), “Tehcir” (**Radikal**), “Trajedi” (**Sabah**), “Vahşet” (**Zaman**), “Zulüm” (**Sabah**) biçiminde bahsedilmiştir. Suçların adının konulması kadar nasıl betimlendikleri de oldukça önemlidir. İşlenen suçlar muğlâklaştıkça hafiflemekte, hafifledikçe Soykırım’dan uzaklaşmakta ve yaşananların üzeri örtülmektedir.

24 Nisan’dan Bahsederken Atıf Yapılan Değerler

219 içeriğin 125’inde, yani toplam içeriğin yarısından fazlasında içerik yazılırken herhangi bir değere atıf yapılmamıştır. Geri kalan içeriklerde “insan hakları”, “insanlık”, “adalet”, “bağımsızlık, bütünlük”, “barış”, “demokrasi kültürü”, “dostluk”, “hoşgörü”, “huzur”, “Türkiye’nin itibarı”, “tarihsel gerçeklik”, “uluslararası hukuk” gibi değerlere atıf yapılmıştır. En fazla atıf yapılan değer “Barış”tır. “Barış”a en

fazla gönderme yapan gazeteler ise **Sabah** (6 içerik), **Radikal** ve **Hürriyet** (4'er içerik) olmuştur. "Adalet" kavramı ise "Barış"tan sonra en fazla atıf yapılan (toplam 16 içerik) değerdir. Bunu toplam 14 içerikle "insanlık" izlemektedir. **Birgün**'de yayımlanan içeriklerde, "insanlık"ın yanı sıra "insan hakları" kavramının öne çıktığı, **Radikal**'de ise "insan hakları" yerine "demokrasi kültürü"ne vurgu yapıldığı gözlemlenmiştir. **Birgün**, "insan hakları"ndan bahseden tek gazete olurken, "demokrasi kültürü" az da olsa **Türkiye** ve **Zaman**'da da geçmektedir. "Bağımsızlık, bütünlük" ve "Türkiye'nin itibarı" gibi göndermelere sadece **Aydınlık**'ta rastlanırken, "Barış" a referans yapmayan tek gazete gene **Aydınlık**'tır. Bu gazetenin en fazla referans verdiği "uluslararası hukuk" ise neredeyse sadece bu gazete tarafından kullanılmış ve aşağıdaki içerik görselinde de görülebileceği gibi Doğu Perinçek'in İsveç hükümetiyle davalı olduğu AİHM kararlarına ilişkindir.

Talat Paşa Komitesi, 15 Mart 2006 tarihinde toplanarak sözde soykırma kararı "Büyük Yalan" diye adlandırdığı kampanyasını başlattığını ilan etti.

Avrupacılık ve soykırım yalanı

Soykırım yalanı hiçbir uluslararası mahkeme tarafından kabul edilmediği gibi, AİHM'nin 'Perinçek-İsviçre' kararında belirttiği üzere 'soykırım' ifadesinin kullanılması için gereken hukuki temel oluşturulamamıştır

AYTEKİN KAAN KURTUL

Avrupacılık, Avrupa'nın sadece sınıf mücadelesini, bilimsel ilerlemesini ve kültürel fetihlerini benimsemeyi öngören bir fikir değildir. Avrupacılık, bilhassa Avrupa'da, Avrupa'nın siyasi ve toplumsal varlığını ön planda tutan, diğer dünyanın gerçeklerinden uzak bir gaflettir ve bizdeki yansımaları, daha alçak meritede taklitçiliğe ve bilinç mevduyetinde işbirliğine tekabül etmektedir.

Bu retorik, sözde soykırım hususunda da Avrupa sınırlarını aşarak Türkiye'de akademik çevreleri ele geçirmeye çalışmış ve varlığını kolonileğe borçlu olan bir medeniyetin kanlı dayatmalarını "ademî merkezîyetçilik" adı altında topluma aşılama çalışacak kadar pervasız özneler tarafından kullanılmıştır.

Ne var ki Avrupa'nın hukuk alanındaki kazanımları, sınıf mücadelesindeki kazanımları gibi hükim siyasi zümreyi gafil avlamış ve ifade özgürlüğü, sermaye diktatörlüğünün kültürel hegemonyasını belli alanlarda yeniliğe uğratabilmiştir.

Mutlakiyet ve ötesi

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin (AİHM) "Perinçek-İsviçre" davasındaki karar bu yenilgilerin sonucunu olmakla birlikte, Türk ulusunun tarihsel bir yalan karşısında yıllardır yürüttüğü mücadeleden hukuki mesruiyetini tamamsa ve mevcubahis mücadeleden Avrupa'da akademik tartışma platformlarına taşınmasını önünü açmıştır. AİHM'nin "Perinçek-İsviçre" davasında verdiği karar ve soykırım yalanına karşı mücadeleden geçeceği, tam olarak bu hukuki ve tarihsel çerçevede incelenmelidir. Ben de söz konusu çerçeveyi sunduğum araştırmaları özeltmeye çalışacağım.

Soykırım yalanı ile mücadelede öncelikle bilinmesi gereken veriler-

Doğu Perinçek, 2005 yılında İsviçre'nin Lozan kentinde soykırımın tarihsel ve emperyalist bir yalan olduğunu söylemiş ve İsviçre bu yüzden Perinçek'i mahkûm etmişti.

den biri, yalanın emperyalist niteliğinden ötürü sermaye merkezlenmiş "tartışılmaz bir gerçek" olarak değerlendirilmesidir.

Bu değerlendirme, sadece soykırım yalanına özgü değildir; zira Avrupa'da hükim siyasi zümre, halklarına "Avrupa'nın değerlerinin üstünlüğünün mutlak olduğu" fikrini erken kolonileğe döneminden beri aşılamaktadır. Oyle ki, Saint-Simon ve Augustin Thierry gibi ütöpik sosyalistler dahi bu fikirden etkilenmiş ve "birleşik, federe bir Avrupa birliği" üzerine çeşitli tezler yazmışlardır (*De la réorganisation de la société européenne*, 1814). Bir kuşak sonra, büyük yazar Victor Hugo da "Avrupa Birleşik Devletleri" hayalini kurmaktan geri kalmamış ve bu devletin "insanlığı yansınası" olup "mutlak barış" getireceğini ifade etmiştir (*Discours à l'occasion du Congrès international de la paix de Paris*, 1849).

Aytekin Kaan Kurtul, bu ayki Teori sayısında "Uluslararası Hukuk, AİHM Zaferi ve Diyalektik" başlıklı makalesinde, soykırım iddialarına karşı hukuki mücadelenin geldiği noktayı anlatıyor.

raporlara kadar nesnellikten uzak kaynaklar Avrupa kamuoyunun "önde gelenleri" tarafından kutsanmış yıllar süren endoktrinasyon sonucu "mutlak doğru" konumuna getirilmiştir.

Ne var ki bu durum, kaynakların zayıflığını ve küresel temelde bir görüş birliği olmadığı gerçeğini örtmemiş ve soykırım yalanı, küresel çapta bağlayıcı karar verme yetkisine sahip hiçbir uluslararası mahkeme tarafından kabul edilmediği gibi AİHM'nin "Perinçek-İsviçre" kararında belirttiği üzere "hukuki bir kavrama tekabül eden 'soykırım' ifadesi'nin kullanılması için gereken hukuki temel oluşturulamamıştır.

Bir başka deyişle; AİHM'nin "Perinçek-İsviçre" davasında verdiği karar, Avrupa'nın hukuk alanında ve işçi hakları konusunda ilerlemeleri gibi, etkili bir mücadele sonucu hükim siyasi zümrenin işine gelmeyen sonuçlar doğurmuş ve "serbest pazar ekonomisi" miti gibi "soykırım" miti de fiilen "mutlak" niteliğini kaybetmiştir.

Şovenizm ve dogmatizmle mücadelede AİHM zaferinin önemi

Bir kriptosovenist düşünce olarak Avrupacılığın "mutlak" bilgileri, epistemolojinin doğası gereği somut olan gerçekliğe yenik düşmektedir.

Bu "bilgiler"den biri olan soykırım yalanı da AİHM zaferi ile birlikte yenilmiş; fakat henüz uluslararası kamuoyu nazardaki tamamamen yıkılmamıştır. Bununla birlikte, söz konusu tabuyu yıkarak amacıyla yürütüleceğini bilimsel tartışılmadan öni AİHM zaferiyle birlikte açılmıştır. Bundan sonraki süreçte, özellikle Avrupa'da, soykırım yalanı hakkındaki gerçekler her platformda tartışılmalıdır. Sürecin gödisat ve edinilecek siyasi sonuçlar, bu tartışmaların etkinliğine bağlıdır.

AİHM'nin 'Perinçek-İsviçre' davasında verdiği karar, Avrupa'nın hukuk alanında ve işçi hakları konusundaki ilerlemeleri gibi, etkili bir mücadele sonucu hükim siyasi zümrenin işine gelmeyen sonuçlar doğurmuş ve 'serbest pazar ekonomisi' miti gibi 'soykırım' miti de fiilen 'mutlak' niteliğini kaybetmiştir

olursak, Avrupalı siyasetçilerin Ki-ev'deki faşist darbeyi "demokratik devrim" olarak yansıtmaları, "Avrupa'nın değerlerini savunmaları" so-kaga dökülünce daha kolay olmuş ve Slavojek Žižek gibi birçok Avrupalı "sol aydın", Yahudi ve Rus azınlıklara karşı işlenen suçlara rağmen darbe şaksakalığı yapmaktan çekinmemişler.

Dogmatik yaklaşım ve yalanın yayılması

Söz konusu ilkel ve dogmatik yaklaşım, soykırım yalanının nasıl yayıldığı hususuna da ışık tutmaktadır. I. Dünya Savaşında, dökümleri kanu meşrulaştırma araysında olan İtilaf Devletleri'nin Osmanlı Devleti sınırları içinde "Ermenilere zulmedildiği" yönündeki bildirisinden (1915) "İtilaf Devletleri'nin diplomatik işlerini yürüten" ABD İstanbul Büyükelçisi Henry Morgenthau'nun "aldığı duyurular üzerine" ABD Senatosu ve Deışleri'ne yolladığı

Ermeni Soykırımı ve Farklı Tahayyüllerdeki Benzer Olaylar

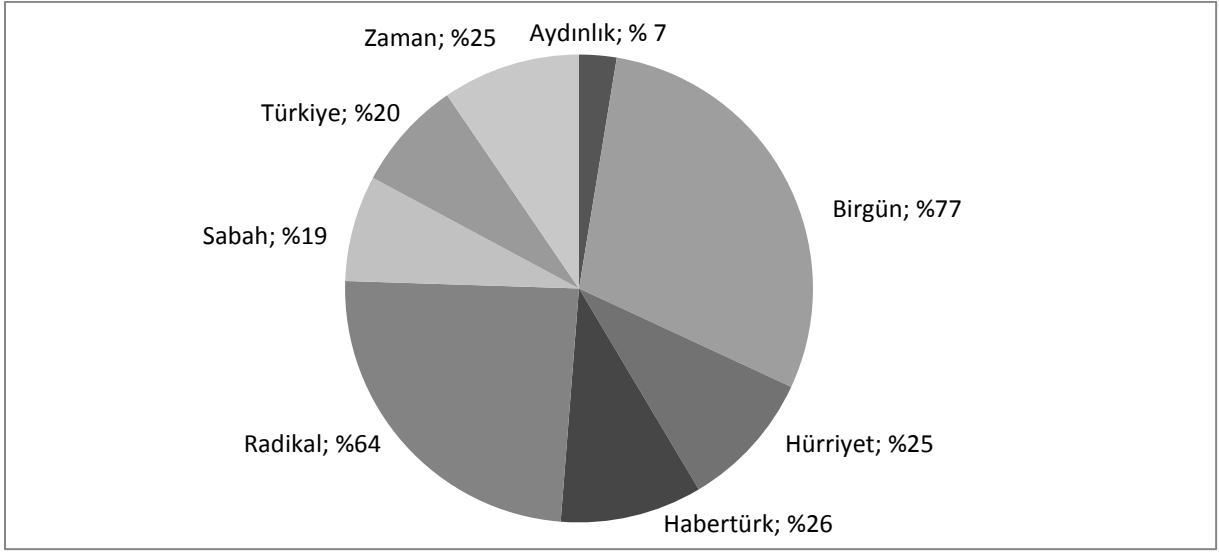
219 içeriğin 65'inde Ermeni Soykırımı'ndan bahsedilirken başka tarihsel olgu ve olaylara referans yapılmıştır. Her gazete kendi yayın politikası, siyasi angajmanı ve dünya görüşü çerçevesinde 24 Nisan'dan bahsederken kimi zaman bu topraklarda yaşanan başka katliamlara gönderme yapmış kimi zaman ise Ermeni Soykırımı'nın ağırlığını tarihsel olarak dengeleme veya azaltma eğilimiyle farklı olay ve olguları ön plana çıkarmaya çalışmıştır.

Aydınlık gazetesinden başlayacak olursak, "AİHM kararı", "Kürt Açılımı", "Türk Diplomatlar saldırıları", "ASALA", "Hocalı katliamı", "Karabağ meselesi", "Yahudi Soykırımı", "Fransız Anayasa Mahkemesi kararları", "Orly Davaları" 24 Nisan'dan bahsederken öne çıkarılan diğer tarihsel olaylardır. **Birgün** gazetesi, "Hrant Dink cinayeti", Bosna, Irak, Suriye, Afrika, Çeçenistan, Afganistan, Maritsa Küçük cinayeti, Sevag Balıkçı cinayeti, Kürt, Dersim, Alevi açılımları, Karabağ, Roboski ve Suriye'deki savaşa değinmiştir. **Hürriyet** gazetesi, 24 Nisan'dan bahsederken 6-7 Eylül olayları, Hrant Dink cinayeti, Balkan Harbi, Dersim katliamı, Yahudi Soykırımı'na gönderme yapmıştır. **Habertürk**, "1885-1919 Ermeni isyanları", "1974'ten günümüze Ermeni kaynaklı şiddetler", Dersim katliamı, Hocalı katliamı, Hrant Dink cinayeti, Sevag Balıkçı cinayeti, Talat Paşa'nın öldürülmesi gibi birbirinden oldukça farklı tarihsel olayları sayıp dökmüştür. **Radikal** gazetesi, Azerbaycan'ın işgali, Gezi olayları, 1 Mayıs, Kürt meselesi, Hrant Dink cinayeti, Sevag Balıkçı cinayeti, Kamboçya, Bosna, Kosova, Irak'ta yaşanan katliamlar ve Kürtlere yapılan soykırımlara değinmiştir. **Sabah** gazetesi, Ermeni Soykırımı'ndan bahsederken Dersim katliamı, azınlıkların tasfiyesi, "Kürt meselesinin kanla bastırılması", İstiklal mahkemeleri, "Kur'an öğrenmenin yasaklanması" vs. gibi İttihatçı zihniyetin benzer günahlarından dem vurmıştır. **Zaman** gazetesi ise Dersim katliamını, Uludere'yi, Hrant Dink cinayetini, Yahudi Soykırımı'nı, Türk diplomatlar yapılan saldırıları gündeme getirmiştir. **Türkiye** gazetesinde ise herhangi bir referans bulunmamaktadır.

1915'e Dair Farklı Bellek Talepleri

Toplam 219 içeriğin 139'unda 1915 olayları ile ilgili herhangi bir talep dile getirilmemiştir. Geri kalan toplam 80 içerikte bahis konusunu oluşturan talepler "özür dilenmesi", "adaletin sağlanması", "barış", "geçmişle hesaplaşma", "inkâr", "soykırımın tanınması" biçiminde sınıflandırılmıştır. Buna göre, "geçmişle hesaplaşma" talebi tüm içeriklerin %14'ünü oluşturarak başta gelmektedir. "Adaletin sağlanması" ise tüm içeriklerin sadece %7'sini oluşturmaktadır. "Geçmişle hesaplaşma" kategorisinden daha net bir biçimde "soykırımın tanınmasını" talep eden içeriklerin toplam içeriğe oranı ise %7'dir. "Özür dilenmesi" ise sadece iki içerikte (**Hürriyet** ve **Habertürk**) geçmektedir. "Barış" talebine ise üç içerikte (**Radikal**, **Sabah**, **Türkiye**) rastlanmıştır. İnkâr talebini açık ve net bir biçimde gündeme getiren gazete ise tek başına **Aydınlık**'tır. Bu talebi bir kenara koyacak olursak, "özür dilenmesi", "adaletin sağlanması", "barış", "geçmişle hesaplaşma", "soykırımın tanınması" biçiminde sınıflandırdığımız ve bellek talepleri başlığı altında toparlayabileceğimiz taleplerin her bir gazetenin 1915 ile ilgili yayımladığı içerik sayısı içindeki oranı aşağıdaki grafikte verilmiştir.

Bellek taleplerinin gazetelere göre dağılımı (%)

Birgün, yayımladığı içerik sayısına oranla en fazla (dörtte üç oranında) bellek talebinde bulunan gazete olmuştur. **Radikal** sayısal olarak **Birgün**'den daha fazla içerikle bellek talebinde bulunsa da, yayımladığı içeriklerin toplam sayısına oranla bellek talepleri üçte ikilik bir yer tutmaktadır. **Hürriyet**, **Habertürk** ve **Zaman** dörtte bir oranında yayımladıkları içeriklerde bellek taleplerine yer vermişler, **Sabah** ve **Türkiye** ise beşte bir oranında bellek talebini dile getirmişlerdir. Bellek taleplerini en az oranda dile getiren gazete ise **Aydınlik** olmuştur.

Birgün'ün bellek taleplerine ilişkin örneklerin başında Nor Zartonk'un "Merhamet değil adalet istiyoruz" başlığıyla verilen basın açıklaması ve Hüseyin Aygün'ün 24 Nisan tarihli "Bilmek" başlıklı yazısı gelmektedir.

Hüseyin Aygün, 24 Nisan'da **Birgün**'de yayımlanan yazısının son paragrafında geçmişle hesaplaşmanın önemine Ermeni Soykırımı bağlamında şöyle değinmiştir: "Bilersen utanırsın doksan dokuz yıl evvel Osmanlının Ermeni'ye yaptığını. İstanbul Beyazıt'ta yirmiler için kurulan darağacını, Van'dan toplanıp getirileni, Diyarbakır surları önünde iki bin bıçakla kesileni, dereye boğulana, aç, çıplak, susuz, bilaç, bitap kabileler içinde takatsiz anne elini bırakanı, "evlatlık" on iki bin yavruyu, yakıcı çöllerin kumunda sırlananları. Öfkeden kızarır, utanırsın. Şimdi bile sıcak akan kanıyla Hrant'tan, askerdeyken bir nöbette vurulan dal gibi Sevag'tan yüzün kızarır. Utandığında

insanlaşırsın. Af istersin, doksan dokuz yıllık acıdan, yıkımdan. Çöldeki rüzgârdan, ırmaktaki bebeden, Beyazıt'ta sallandırılından. Doksan dokuz yaşına girmiş milyonca ölümden. Özür dilersin."

Sonuç: 1915 ve parçalanmış toplumsal tahayyül

Yazılı basın sadece enformasyon sunmakla ve toplum tarafından paylaşılan bilgiyi yansıtmakla kalmaz ama aynı zamanda kamuoyunun oluşmasına ve toplumsal temsillerin kurulmasına yapılanmasına katkıda bulunur.

Daniel Cornu'e göre, gazeteci öncelikle doğrudan veya dolaylı bir gözlemcidir ama aynı zamanda olayları belli bir görüşe, duyguya, yargıya göre değerlendiren, yorumlayan kişidir. İçerikleri oluştururken, olaya ilişkin bilgileri seçer, örgütler, gazetenin siyasi tutumuna göre şekillendirir.¹⁴ Bu bağlamda olaya ilişkin yazılı basında yer alan enformasyon hiçbir surette gerçeklik değil ama bir dizi bükey aynanın dolayımından geçen gerçekliğin imgesidir.¹⁵ Hatta Jean Baudrillard'a göre gerçekliğin bir "simülakrı"dır.¹⁶

Maxwell Mccombs ve Donald Shaw tarihsel olayların medya tarafından seçilerek bazılarına yer verildiği bazılarına ise yer verilmediğini böylelikle de enformasyonun hiyerarşize edildiğini söylerler. Medya bu yönüyle de kamuoyunun oluşumunda azımsanmayacak bir etkiye sahiptir. Medyada yer bulan olaylar aktarılır, hatırlanır bulamayan olaylar ise unutulup gider.¹⁷

Özetle, medya ve yazılı basın, enformasyonu seçerek, ayıklayarak, onu öyküleyerek, söylemsel bir bütünün parçası kılarak, gündemi oluşturarak, gerçekliği kristalize olmuş ve yapılaşmış imgelerle sunarak büyük ölçüde kamuoyu oluşturur. Sadece güncel toplumsal ve kolektif temsilleri üretmekle kalmaz ama bunun ötesinde toplumsal tahayyülün ve kolektif belleklerin de şekillenmesini sağlar.

Toplumsal temsiller bireylerin davranış ve toplumsal pratiklerini, edimlerini ilişkilerini yönlendirmede büyük önem taşırlar. Denise Jodelet'e göre, toplumsal temsiller, ortak gerçekliğin kurulmasına hizmet eden toplumsal olarak oluşturulmuş ve paylaşılan bir bilgi biçimidir.¹⁸ Toplumsal temsiller belli bir nesneye ilişkin kanı, tutum ve inançların örgütlenmiş bütünüdür¹⁹, bireysel ve kolektif olanın sınırında toplumsal temsiller kişilere ve gruplara davranışlarına bir anlam vermelerini, gerçekliği kendi referans sistemlerine göre anlamalarını/anlamlandırmalarını böylelikle de onları çevreleyen toplumsal dünya içinde yerlerini bulmalarını, gündelik yaşamı idare etmelerini olanaklı kılar.²⁰

Cornelius Castoriadis *Toplum imgeleminde kendini nasıl kurar?* isimli yapıtında toplumsal tahayyülden (imgelem) bahsederken magma kavramına vurgu yapar. "Belli bir toplumda var olan o topluma ait tahayyül işaretleri bize, bugüne değin, başka alanlarda bilinmeyen bir örgütlenme türü sunar. Bütünleştirilmeyen bir kümenin örgütlenme tipi. Ben bu türü magma olarak adlandırıyorum. Magma kümeler "içerir" ama ne denli zengin ve karmaşık olurlarsa olsunlar kümelere ya da küme

¹⁴ Daniel Cornu, *Journalisme et vérité. L'éthique de l'information*, 2009

¹⁵ Louis Quéré, *Des Miroirs Equivoques - Aux origines de la communication*, Ed. Aubier, coll. Babel, 1982

¹⁶ Jean Baudrillard, *Simülakrlar ve Simülasyon*, Doğu Batı Yayınları, 2003

¹⁷ Maxwell Mccombs ve Donald Shaw, « The Agenda-Setting Function of Mass Media », *The Public Opinion Quarterly*, Vol. 36, n° 2, 1972.

¹⁸ Denise Jodelet, *Les représentations sociales*, Paris, PUF, 1991, s. 36.

¹⁹ Jean-Claude Abric (dir.), *Pratiques sociales et représentations*, Paris, PUF, coll. « Psychologie sociale », 2001 (1994), s. 13

²⁰ İbid.

sistemlerine indirgenemez...”²¹ İster tüm toplumun ortak tahayyülünün isterse toplumda var olan farklı grupların birbirinden ayrılmış tahayyüllerinin kuruluşu sırasında, bir tür toplumsal bilinçaltı olarak da tanımlanabilecek magmadan farklı tahayyül işaretleri seçilir ve yüzeye çıkartılır.

Kolektif bellek kuramcısı Maurice Halbwachs ise geçmişin insan zihninin yer altı galerilerinde bilinçsiz bir biçimde, çağrılmayı bekleyen tamamlanmış imgeler biçiminde saklanmadığını ama şimdiki zamanda yeniden kurulduğunu vurgular.²² Halbwachs için, geçmişin hatırlanması, ait olunan grubun güncel toplumsal çerçevelerinden yola çıkarak geçmişin yeniden yorumlanması, biçimlendirmesi ve kurulması anlamına gelir.²³ Bir toplumda ne kadar farklı grup varsa o kadar farklı kolektif bellek vardır.²⁴ Bellek her zaman belli bir grup tarafından taşınır, yaşatılır. Bellek bu açılardan tarihten farklılaşır: Tarih tektir. Ama birden çok kolektif hafıza vardır. Bellek, somuta, yaşanmışlığa, çoğul deneyime, kutsallığa, imgeye seslenir. Tarihin deneyimi kavrama gücü yoktur, evrensellik iddiasındadır.²⁵ Bellek asla donmuş değildir; daha ziyade sürekli dönüşüm halindedir.²⁶ Tarihe göre zaman dönemlere bölünür, şimdiki zamanın geçmişten ayrılması üzerine kurulmuştur. Kolektif bellek ise, şimdiki zamana yayılmıştır. Bellek anların geçip gitmiş olduğunu kabul etmez, o hala mevcut bir geçmişe karşılık gelir.²⁷

Katliamlar ve bunları anma günleri çevresinde yazılı basın oluşturduğu farklı toplumsal temsiller toplumda var olan farklı toplumsal tahayyül ve kolektif bellek grupları hakkında bize bilgi sunar ve bizatihi söz konusu grupları kurar, bozar, yeniden yapılandırır, dönüştürür veya güçlendirir.

Dosya konumuz olan 1915 Ermeni Soykırımı Anma günü olan 24 Nisan çevresinde yazılı basın tarafından örülen söylemin yumağına, oluşturulan toplumsal temsillere dair analiz, bize öncelikle Türkiye’de toplumsal tahayyülün parçalı bir yapıya sahip olduğunu göstermiştir. 24 Nisan Anma günü çevresinde yazılı basında üretilen temsiller aracılığıyla farklı toplumsal tahayyül ve kolektif bellek grupları kendilerini diğerlerinden bir kez daha ayırmış ve böylelikle de varlıklarını güçlendirmişlerdir. Taranan gazetelerin hemen hepsinin, basında yer alan 24 Nisan haberlerine ilişkin diğer gazetelerin manşetlerini sergileyen türden bir kolaj çalışması yaparak birbirlerine göre konum almaları bu ayrışmayı destekler nitelikte bir veridir. Bu bağlamda 24 Nisan Anmasının ekseriyetle medya organları tarafından araçsallaştırıldığı söylenebilir. Toplumsal tahayyüldeki 24 Nisan çevresindeki bu ayrışmanın oluşmasında kuşkusuz bazı gazetelerin kullandığı ötekileştirici dil ve ayrımcı söylem de oldukça etkili olmuştur.

Genel verilere bakıldığında 100. yıla bir kala, toplumsal tahayyüle yazılı basın aracılığıyla “Soykırım” kelimesinin girdiği görülür ama bu önemli gelişme Taziye mesajıyla toplumsal tahayyüle damgasını vuran Recep Tayyip Erdoğan’ın gölgesinde kalmıştır.

²¹ Cornélius Castoriadis, *Toplum İmgeleminde Kendini Nasıl Kurar? Toplumsal İmgelem ve Kurum*, Cilt 2, çev: Işık Ergüden, iletişim yayınları, 2011) s.21

²² Maurice Halbwachs, *La mémoire collective*, Paris, Albin Michel, 1997 [1950].

²³ Maurice Halbwachs, *Les cadres sociaux de la mémoire*, Paris, Albin Michel 1994 [1925]

²⁴ İbid.

²⁵ Pierre Nora, “Hafıza ile Tarih Arasında: Mekânlar Sorunsalı” *Hafıza Mekânları* Çev: Mehmet Emin Özcan, Dost Kitapevi, 2006

²⁶ Enzo Traverso, *Geçmiş Kullanma Klavuzu (Tarih, Bellek, Politika)*, Versus yayınları, 2009

²⁷ Richard Terdiman, *Present Past: Modernity and the Memory Crisis*. Ithaca: Cornell University Press. 1993, s.8

Öte yandan, neredeyse tüm gazetelerde 24 Nisan'da Ermenistan'da düzenlenen "meşale yürüyüşü" sırasında soykırım müzesi önünde toplanan bir grup göstericinin Türk bayrağını yakmasını konu alan haber ile Türkiye'nin Washington Büyükelçiliği önünde 24 Nisan anması yapmak isteyen Ermenileri engellemek için iki gün önceden elçilik önündeki kaldırımı işgal eden Türklere ilişkin haberlerin yan yana kullanılması toplumsal tahayyüldeki kutuplaşmanın aslında daha aşılmadığının, ayrımcı söylemin bilinçli veya bilinçsiz bir biçimde tüm gazeteler tarafından sürdürüldüğünün bir göstergesidir. Taziye mesajının ötesinde toplumsal tahayyülde barış kuşkusuz geçmişle hesaplaşmaya yönelik daha ciddi adımları gerektirmektedir.

24 Nisan Ermeni Soykırımı'nı Anma gününün ayrımcı söylem odaklı medya taramasında taranan gazetelerin sunduğu toplumsal temsillere, yapılandığı tahayyül ve bellek gruplarına dair aşağıdaki resim belirginleşmiştir.

Sabah gazetesi öncelikle soykırım gerçeğini azımsayan iktidar yanlısı bir tutumla taziye haberlerini öne çıkarmıştır. Bu gazete tarafından üretilen toplumsal temsile göre "baba" Erdoğan Ermeniler ve Türklere barıştıran, tarafsız ve siyaset üstü bir figür olarak sunulur. Gazete toplumsal tahayyülü "soykırım" bağlamından çıkarıp "taziye" bağlamında yeniden kurmayı amaçlar. Bu tahayyüle göre taziye mesajıyla kötü niyetli Ermeni "unsurlarına" da asırlık bir çalım atılmış ve bu suretle de öne geçilmiştir. 1915'in belleklerdeki ağırlığını azaltmak, Ermeni Soykırımı'nı taziyeyle hatırlamak isteyen bu kolektif bellek grubu failin adının da "ittihatçılar" olarak koyar. Asırlık suç, asırlık çalım ile bertaraf edilir. Taziye sunulmuş olay kapanmıştır. **Sabah** gazetesi soykırım suçunu rafa kaldıracı bu tutum benimser.

Türkiye gazetesi, **Sabah** gazetesine çok benzer bir profil çizer. Hükümet yanlısı politik tutumuyla **Sabah** gazetesinin kurmaya çalıştığı toplumsal tahayyüle denk düşen bir tahayyülü yayımladığı politik niyet taşıyan / manipülatif içeriklerle destekler. Güçlü Erdoğan imgesini "Nobel'e aday" söylemiyle güçlendirir.

Aydınlık gazetesi ise, 24 Nisan anmasına ilişkin tartışmayı provokatif bir biçimde başlatır. Soykırım tartışmalarında en angaje yayın organı olarak öne çıkar. Soykırımın inkârı üzerine kurulu bu toplumsal tahayyül, magmadan "emperyalist" dış güçleri ve Türkiye'yi yıkmaya çalışan "iç mihrakları" yüzeye çıkarır. Böylelikle köşeye sıkıştırılmaya çalışılan "bağımsızlık ve bütünlüğü", "itibar" tehlikede bir Türkiye temsili çizmiş olur. İç ve dış düşman temsillerinden beslenen bu tahayyül, ayrımcı söylemi Ermeniler ve Kürtler hakkında yeniden üretir. Kolektif bellek açısından, gazete 1915 denince Çanakkale Savaşı, Ermeni çeteleri, Türk Diplomatlar saldırılar, ASALA, Hocalı katliamı, Karabağ meselesi'ni hatırlamayı/hatırlatmayı tercih eder. "Barış"a referans yapmayan tek gazete olan **Aydınlık**, geçmişle hesaplaşma peşinde değil, geçmişte işlenen suçları "Düşmanla işbirliği", "Savaş", "Vatan savunması" gibi gerekçelerle meşrulaştırma peşindedir.

Hürriyet gazetesi devlet geleneğine sadık temkinli tutumuyla diğerlerinden ayrılmaktadır. İçeriklerde, genel olarak başlıklarda ve metinde mesafeli bir dil tutturmaya özen göstermiştir. **Hürriyet** gazetesinin hizmet ettiği toplumsal tahayyül bir yandan taziye açıklamasını olumlarken bir yandan da soykırım meselesinde çok daha dikkatli olunması gerektiğinin, devletin "ali menfaatlerine" hanel getirilmemesinin altını çizer. Taziye mesajının Türkiye'nin ortak toplumsal tahayyülünde yol açtığı değişim karşısında temkinli olsa da **Hürriyet** gazetesinin 24 Nisan'dan bahsederken toplumsal

bellekte yer etmiş 6-7 Eylül olayları, Hrant Dink cinayeti, Balkan Harbi, Dersim katliamı, Yahudi Soykırımı gibi olaylardan da bahsettiği gözlemlenmiştir.

Yayımladığı içeriklerin yarısından fazlasını taziyeye ayıran **Habertürk** gazetesinde, taziyenin insani boyutunun yanı sıra Ermenistan'ı ve Ermeni diasporasını "köşeye sıkıştırma" teması belirgindir. Toplumsal bilinçaltından (magmadan), "öldürülen Türk diplomatları" figürünü yüze çıkarır. "Peki onları" başlığıyla Ermeni diasporasını hedef gösterir. Provokatif / kutuplaştırıcı içerikleriyle **Habertürk**'ün kurmaya çalıştığı toplumsal tahayyül ayrımcı söylemden beslenir. Geçmişle hesaplaşmaya yer vermeyen bu tahayyülün geçmişle kurduğu ilişki de oldukça muğlaktır: 1885-1919 Ermeni isyanları, 1974'ten günümüze Ermeni kaynaklı şiddetler, Dersim katliamı, Hocalı katliamı, Hrant Dink cinayeti, Sevag Balıkçı cinayeti, Talat Paşa'nın öldürülmesi gibi birbirinden oldukça farklı olaylara referans yapar.

Zaman gazetesinde hükümetle uzun süren ittifakın parçalanması sonrasında taziyeye haberinin verilisinde heyecansız bir dil ve "nesnelik" öne çıkar. Ancak gazetenin kurmaya çalıştığı toplumsal tahayyül hükümetle ayrışma sonucunda daha kendini tam olarak toparlayamamıştır ve "soykırım" tartışmasına girmeye de hazır değildir. Taziyeyi olumlarken 17 Aralık sonrasında gerçekleştirilen operasyonları da gündemde tutmaya çalışır.

Radikal ve **Birgün** gazeteleri, kurmaya çalıştıkları toplumsal tahayyülle diğer gazetelerden farklılaşır. **Radikal** ve **Birgün** aynı toplumsal tahayyülü paylaşıyorlar ve kurmaya çalışıyorlar da bunu birbirinden biraz olsun farklılaşan toplumsal temsillerle üretmek için çalışıyorlar. Öncelikle vurgulanması gereken; **Radikal** ve **Birgün** gazetelerinin mağdura söz veren, bellek taleplerini öne çıkaran bilgilendirici içeriklere yer veren grupta olduklarıdır. Taziyeye mesajı **Birgün** gazetesinden öne çıkarılmaz, tersine haber diliyle sıradanlaştırılır. İçeriği farklı görüşler tarafından eleştirilen veya olumlanan; ancak Türkiye'deki Ermeni Soykırımı tartışmaları açısından büyük önem taşıyan taziyeye açıklamasının **Birgün** gazetesinde az yer bulması, farklı bir politik tercihi göstermektedir. **Radikal** gazetesinde ise konuyla ilgili olarak nötr bir manşet ("Taziyelerimizi iletiyoruz") kullanmıştır. Bu manşette kullanılan görsel ise diğer gazetelerden farklılaşmamış, Başbakan Erdoğan babacan bir figür olarak yansımıştır. **Birgün** gazetesinde yayımlanan içeriklerde, "insanlık"ın yanı sıra "insan hakları" kavramının öne çıktığı, **Radikal** gazetesinde ise "insan hakları" yerine "demokrasi kültürü"ne vurgu yapıldığı gözlemlenmiştir. Her iki gazetede bellek taleplerine, geçmişle hesaplaşma konusuna en fazla yer veren gazeteler olmuşlardır. Her iki gazetede 24 Nisan'la birlikte Hrant Dink başta olmak üzere, Maritsa Küçük ve Sevag Balıkçı cinayetleri, Dersim ve Roboski katliamlarını hatırlamayı/hatırlatmayı gerekli görmüştür. Ayrıca **Radikal** gazetesinin, söz konusu tahayyül dünyasını güncel adaletsizlikleri (hükümet tarafından Gezi olaylarında orantısız güç kullanımı, Taksim meydanının 1 Mayıs kutlamalarına kapatılması, Hrant Dink ve Sevag Balıkçı cinayetlerinde hâlâ bir sonuç alınmaması gibi) gündeme getirmek suretiyle güçlendirdiği ve taziyeye mesajının samimiyetini, fiiliyattaki yansımalarını eleştirel bir biçimde ele aldığı saptanmıştır. Bu açıdan **Birgün** gazetesinin 24 Nisan anması bağlamında, kendi gündemini yaratmayı, **Radikal** gazetesinin ise gündem içinden iktidarla mücadele etmeyi tercih ettiği ve bu anlamda bu iki gazete tarafından 24 Nisan anmasının farklı biçimlerde araçsallaştırıldığı söylenebilir.